İŞKUR

2012

TRABZON

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

SUNUŞ

İşgücü piyasasının en önemli sorunlarından biri iş arayanlar ve işverenler arasındaki eşleşme problemidir. Eşleşmemenin temelinde işsizlerin işverenlerce talep edilen eğitim ve beceri düzeyine sahip olmamaları ve işçilerin önerilen ücret ve çalışma koşullarını kabul etmemeleri yatmaktadır. Bu nedenle mesleki bilgi ve beceriye sahip nitelikli eleman yetiştirilmesi konusunda, Çalışma ve İş Kurumu'nun sunduğu aktif işgücü uyum hizmetleri daha da önemli hale gelmiştir.

Açık işlerin karşılaşılabilmesi için kilit unsur işverenin ihtiyaçlarının tespit edilerek bu ihtiyaçlara göre nitelikli eleman yetiştirebilmektir. Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü kamu ve özel sektör işverenleri ile işbirliği kapsamında istihdamı artırmaya yönelik mesleki eğitim kursları, iş başı eğitim programları, Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi Programları, Toplum Yararına Çalışma Programları ve benzeri projeleri uygulayarak işgücü piyasasında etkinliğini artırmaya çalışmaktadır.

Bu etkinliğin daha da artırılabilmesi ve eşleşme problemlerinde ortaya çıkacak sorunlarının en aza indirebilmesi için yapılacak işgücü piyasası araştırmasından elde edilecek ayrıntılı verilere ihtiyaç vardır. Bu kapsamda 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanununda yer aldığı üzere "İşgücü piyasası verilerini, yerel ve ulusal bazda derlemek, analiz etmek, yorumlamak ve yayınlamak, İşgücü Piyasası Bilgi Danışma Kurulunu oluşturmak ve Kurul çalışmalarını koordine etmek, işgücü arz ve talebinin belirlenmesine yönelik işgücü analizlerini yapmak, yaptırmak" Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünün görevleri arasında sayılmıştır. Bu maddeye dayanarak 81 ilde İşgücü Piyasası Talep Araştırması aynı yöntemle iller arası karşılaştırmalara da olanak sağlayacak şekilde planlanmıştır. Trabzon İlinde İşgücü Piyasası Talep Araştırması Eylül ve Ekim aylarında Trabzon il ve ilçelerinde 10 ve üzeri işçi çalıştıran işyerlerinde uygulanmıştır. Araştırma sonuçları ilimizdeki istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik olarak işgücü yapısı ile sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçları belirlenmesini sağlamaya yardımcı olacaktır.

Trabzon işgücü Piyasası analiz çalışmasının ülkemiz ve ilimizin işsizlik sorununun çözümüne faydalı olacağına inanıyor; bu vesile ile raporun hazırlanmasında emeği geçen Trabzon Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü personeline, tüm kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör çalışanlarına vermiş oldukları katkılardan dolayı teşekkürlerimi sunarım.

Dr. Recep KIZILCIK

Trabzon Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye'nin gelişen ve değişen ekonomik yapısı ile beraber istihdam ve işsizlik önemli bir sorun haline gelmiştir. Bu sorunların çözümünde uygulanacak olan yerel ve ulusal politikaların önemli bir yeri vardır. Ulusal politikaların oluşturulmasında ülke genelinde yapılan İşgücü Piyasası Analizleri (İPA) önem kazanırken, yerel politikaların oluşturulmasında yerel işgücü piyasası analizleri önemlidir.

Yerel işgücü piyasası analizleri kapsamında Trabzon Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nün düzenlediği İşgücü Piyasası Araştırması ile işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeler izlenebilecek, işverenlerimizin ihtiyaç duyduğu meslek ve beceriler tespit edilebilecek, orta vadede işverenler tarafından talep edilen becerilerin işsizlere kazandırılması sağlanacak, İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulları çalışmalarına katkı sağlayacaktır.
Ayrıca; Trabzon ilimizde gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçları kapsamında belirlenen beceri ihtiyaçları mesleki eğitime yön vermek için önemli bir veri kaynağıdır. Araştırma raporunda, Trabzon İli işgücü Piyasası arz boyutu, eldeki mevcut veriler, talep boyutu ise İşgücü Talep Araştırması sonuçları kullanılarak analiz edilmiştir. Bu kapsamda Trabzon İli İşgücü Piyasası Araştırması mesleki eğitim programlarının yerel ihtiyaca cevap verebilecek şekilde kullanılması konusunda girdi sağlayan önemli bir çalışmadır.

İşgücü piyasası talep boyutunu tespit edebilmek amacıyla Türkiye İş Kurumu 2011-2015 Stratejik Planına göre Türkiye genelinde yılda 2 kere İşgücü Piyasası Araştırması yapılması gerekmektedir. Bu araştırma İŞKUR Genel Müdürlüğü'nce ilgili paydaşların desteğiyle hazırlanan İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu vasıtasıyla, TÜİK ile birlikte tespit edilen 10 ve daha fazla çalışanı olan işyerlerine uygulanmıştır.

Bu çalışmada emeği geçen başta Trabzon Çalışma ve İş Kurumu personeline ve diğer kurumlara, anket bilgi formunu cevaplayan tüm işverenlerimize teşekkür eder; yayının İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu, işverenler, akademisyenler ve araştırmacıların çalışmalarında yararlı olmasını dilerim.

Mustafa SEZGİN
Trabzon Çalışma ve İş Kurumu
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

Sunuş 2
Önsöz 3
Tablolar Listesi 5
Şekiller Listesi 6
Kısaltmalar 8
Yönetici Özeti 9
Giriş 13
Birinci Bölüm 15
İşgücü Piyasasının Genel Görünümü 15
İşgücü Piyasasını Etkileyen Unsurlar: Arka Plan 15
Ekonomik Veriler 15
Nüfus Göstergeleri 20
Eğitim Göstergeleri 25
Genel İşgücü Göstergeleri 26
İşkur'a Kayıtlı İşgücü Göstergeleri 37
İkinci Bölüm 45
İşgücü Piyasası Talep Araştırması Sonuçları 45
Amaç Ve Yöntem 45
İşyerleri Ve Mevcut İstihdam 47
Açık İşler 54
Temininde Güçlük Çekilen Meslekler 61
2012 Yılında İşe Giriş-Çıkışlar 65
Gelecek Dönem İstihdam Eğilimleri 67
Sonuç 78
Kaynakça 82
Ekler 83
Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 83
Ek 2- Ek 2a: Araştırma Yöntemi 87
Ek 2b: Örnekleme Yapılan İller Listesi Ve Örnek Sayıları 88
Ek 3- Tanım Ve Kavramlar Sözlüğü 89
Ek 4- Ek Tablolar 95

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1.1.TR 90 Bölgesi İçin Ana Sektörlere Göre Gayri Safi Katma Değer (2004-2008).....15
Tablo 1.2.Yatırım Teşvik Belgelerinin Sabit Yatırımlara Göre Dağılımı (2010).....17
Tablo 1.3.Yatırım Teşvik Belgelerinin İstihdama Göre Dağılımı (2010).....18
Tablo 1.4.Kamu Yatırımlarında Trabzon'un Yeri (2012).....19
Tablo1.5.Kurulan, Kapanan Şirket İstatistikleri.....20
Tablo 1.6.Çalışma Yaşı Nüfusun Bitirilen Eğitime Göre Dağılımı (Trabzon,2011).....23
Tablo1.7.Yaş Gruplarına Göre İlin Aldığı ve Verdiği Göç (Trabzon,2010-2011).....24
Tablo1.8.Yıllara Göre Trabzon İlinin Aldığı ve Verdiği Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı.....24
Tablo 1.9.Eğitim Seviyesi ve Öğretim Yıllarına Göre Net Okullaşma Oranı 25
Tablo 1.10.Ortaöğretimde Okuyan Toplam Öğrenci Sayısı, Trabzon,2011-2012.....25
Tablo 1.11.İlk ve Orta Öğretimde Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayısı, Türkiye ve Trabzon,2010-2012.....26
Tablo 1.12. Trabzon İlinin İşgücüne Katılım, İstihdam ve İşsizlik Oranları.....27
Tablo1.13. Geniş Yaş Grubu ve Eğitim Durumuna Göre İstihdam,TR90,%,2011.....29
Tablo 1.14. Eğitim Durumu ve Meslek Grubuna Göre İstihdam (bin),TR90,%,2011.....30
Tablo 1.15. Sektör Bazında İşteki Duruma Göre İstihdam, TR90, bin kişi, 2011.....31
Tablo 1.16.Eğitim Durumu, İş Arama Süresi ve Yaş Grubuna Göre İşsizler, TR 90,2011.....35
Tablo 1.17.Eğitim Durumu ve Yaş Grubuna Göre İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri, TR 90,2011.....36
Tablo 1.18:Yaş Grubuna Göre Alınan Başvurular,2012.....38
Tablo 1.19:Eğitim Durumuna Göre Alınan Başvurular,2012.....38
Tablo 1.20:Mesleklere Göre Alınan Başvurular,2012.....39
Tablo 1.21:Öğrenim Durumuna Göre İşe Yerleştirme,2012.....39
Tablo 1.22:Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirmeler.....40
Tablo 1.23 :Mesleklere Göre İşe Yerleştirme,2012.....40
Tablo 1.24:Kayıtlı İşsizlerin Meslek Grupları ve Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı,2012.....41
Tablo 1.25:Yaş Grubuna Göre Kayıtlı İşsizler,2012.....41
Tablo 1.26:Öğrenim Durumlarına Göre Kayıtlı İşsizler,2012.....42
Tablo 1.27:Bekleme Sürelerine Göre Kayıtlı İşsizler,2012.....42
Tablo 1.28: Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012.....43
Tablo 1.29: Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012.....43
Tablo 1.30:Kursa Katılanların Cinsiyete Göre Dağılımı,2012.....44
Tablo 2.1. İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012) 46
Tablo 2.2. Sektörlere Göre İşyeri Sayıları.....48
Tablo 2.3. Sektörlere Göre Erkek-Kadın Çalışan Oranları, Trabzon, 2012.....51
Tablo 2.4. Meslek Gruplarına Göre Çalışan Sayıları 51
Tablo 2.5. Çalışanların Mesleklere Göre Dağılımı.....53
Tablo 2.6. Mesleklere Göre Açık İş Sayıları.....57
Tablo2.7. Açık İşler İçin Talep Edilen Eğitim Düzeyleri.....58
Tablo 2.8. Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Meslekler.....61
Tablo 2.9. Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Meslekler.....62

Tablo 2.10. Net istihdam değişim Oranı……..66
Tablo 2.11.Sektörlere Göre 31 Aralık 2012 İtibariyle Beklenen İstihdam Değişimleri……67
Tablo 2.12.Sektörlere Göre 30 Haziran 2013 İtibariyle Beklenen İstihdam Değişimleri……..68
Tablo 2.13.En Fazla İstihdam Artışı Beklenen Meslekler……..69
Tablo 2.14. En Fazla İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler……..69
Tablo 2.15. 2012 Yılı Aralık Ayı ve 2013 Yılı Haziran Ayı İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranı (%)……..70
Tablo 2.16.Sektörlere göre 31 Aralık 2012 İtibariyle Beklenen İstihdam Artışı……...71
Tablo 2.17. Mesleklere göre 31 Aralık 2012 İtibariyle Beklenen İstihdam Artışı……..72
Tablo 2.18. Sektörlere göre 31 Aralık 2012 İtibariyle Beklenen İstihdam Azalışı……73
Tablo 2.19. Mesleklere göre 31 Aralık 2012 İtibariyle Beklenen İstihdam Azalışı……...74
Tablo 2.20.Sektörlere göre 30 Haziran 2013 İtibariyle Beklenen İstihdam Artışı……..75
Tablo 2.21.Mesleklere göre 30 Haziran 2013 İtibariyle Beklenen İstihdam Artışı……...76
Tablo 2.22.Mesleklere göre 30 Haziran 2013 İtibariyle Beklenen İstihdam Azalışı……77
Ek 4:Tablo 1:Açık İşler İçin Talep Edilen Eğitim Düzeyleri……..95
Ek-4: Tablo 2:Açık İşler İçin Talep Edilen Beceri Düzeyleri……101
Ek-4: Tablo 3:Temininde Güçlük Çekilen Meslekler……104
Ek-4: Tablo 4:Mesleklerin Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri……..110
Ek-4: Tablo 5:Mesleklere Göre 31 Aralık 2012 İtibariyle Beklenen İstihdam Artışı……..119
Ek-4: Tablo 6:Mesleklere Göre 31 Aralık 2012 İtibariyle Beklenen İstihdam Azalışı……124
Ek-4: Tablo7:Nüfus ve Konut Araştırması Kapsamında İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri* Kaynak: TÜİK *(2 Ekim 2011 itibariyle)……..127

ŞEKİLLER LİSTESİ

Grafik 1.1.Gayri Safi Katma Değer (GSKD) ,TR 90 16
Grafik 1.2.Trabzon İli Nüfus Piramidi (2011).....21
Grafik 1.3.Çalışma Yaşı ve Cinsiyete Göre Nüfus,Trabzon 2011.....22
Grafik 1.4.Yerleşim Yerlerine Göre Nüfus, Trabzon 2011.....22
Grafik 1.5.İlçeler Şehir-Köy Nüfus Yüzde Oranı, Trabzon,2012.....23
Grafik 1.6. İşgücüne Katılım, İstihdam ve İşsizlik Oranları, 2010.....27
Grafik 1.7.Eğitim Durumuna ve Yıllara Göre işsizlik Oranı, %,TR 90.....28
Grafik 1.8. Cinsiyete Göre İstihdam Oranı,TR90,%,2011.....29
Grafik 1.9. Sektörel Bazda istihdam edilenler, TR90,%,2011.....30
Grafik 1.10.İşteki Duruma Göre İstihdam, TR90, %,2011.....31
Grafik 1.11. Türkiye ve TR90 Bölgesi Tarım ve Tarımdışı Kayıt Dışı Çalışma Oranı, %, 2011.....32
Grafik 1.12. Türkiye Ve TR90 Bölgesi Sektörlere Göre Kayıt Dışı Çalışma Oranı,%,2011.....33
Grafik 1.13. Yaş Grubu ve Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılık Durumuna Göre İstihdam Edilenler,TR90,2011.....33
Grafik 1.14. Eğitim Durumuna Göre Kayıt Dışı İstihdam, TR 90 ,%,2011.....34
Grafik 1.15. Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılık Durumu ve Cinsiyete Göre İstihdam Edilenler,TR90,2011.....34
Grafik 1.16. İş Arama Süresine ve Cinsiyete Göre İşsizler, TR 90,2011.....36
Grafik 2.1. İşyerlerinin Sektörel Dağılımı.....49
Grafik 2.2. Sektörlere Göre Çalışan Sayılarının Dağılımı 50
Grafik 2.3. Sektörlere Göre Açık İşler.....54
Grafik 2.4. Sektörlere Göre Açık İş Oranları (%).....55
Grafik 2.5. Meslek Gruplarına Göre Açık İşler.....56
Grafik 2.6.Açık İşlerde İstenen Eğitim Durumu.....58
Grafik 2.7. Açık İşler İçin Talep Edilen Beceri Düzeyleri.....59
Grafik 2.8. Mesleklere Göre Açık İşlerin Karşılanma Yolları.....60
Grafik 2.9. Temininde Güçlük Çekilen Meslekler.....63
Grafik 2.10. Mesleklerin Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri.....64

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

***Bk.* :** Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

GSKD: Gayri Safi Katma Değer

HİA: Hanehalkı İşgücü Anketi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İO: işsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

SGK: Sosyal Güvenlik Kurumu

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TOBB: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

Trabzon, sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması itibariyle 81 il içinde 31. sıradadır. Trabzon ilinin de içinde yer aldığı **TR 90** bölgesinde genel ekonomik duruma bakıldığında ,sektörlere göre Gayri Safi Katma Değer (GSKD) ilk sırada **% 64,7**'lik bir oranla hizmetler sektöründe gelmekte, bu sektörü sanayi ve tarım sektörleri takip etmektedir. 2004-2008 yılları arasında bölgenin ülke GSKD' e katkısı incelendiğinde tüm yıllarda ortalama %2,6'lık bir katkı yaptığını söylemek mümkündür. Bölge, bu katkı oranı ile Türkiye sıralamasında 13. sırada yer almaktadır.2010 yılında yatırım teşvik belgelerinin ülke genelinde sabit yatırımlara göre dağılımında Trabzon, 440 **milyon TL** ile 29. Sırada yer almaktadır. Kamu yatırımları açısından bakıldığında ise 2012 yılında Trabzon ili toplam **196.057 bin TL** ile 33. Sırada yer almaktadır.

Trabzon ilinin 2011 yılı toplam nüfusu 757.353 kişidir. Nüfusun %49,4'ü erkek ,%50,6'sı kadınlardan oluşmaktadır. İldeki çalışma yaşı (15-64) nüfusun toplam nüfus içindeki oranı %67,9'dur. Trabzon ilinde toplam nüfusun % 55,7'si il veya ilçe merkezlerinde ,%44,3'ü ise belde veya köylerde yaşamaktadır. 2012 yılında ise Trabzon'da nüfus artarak **757.898** kişi olmuştur.

Trabzon ilinde nüfusun yaş yapısına bakıldığında çalışma çağındaki nüfusun (15-64 kabulü ile) tüm nüfusun % 67,9'unu oluşturduğu görülür, bu da % 67,3 olan Türkiye ortalamasının üzerinde bir orandır. Trabzon ilinde 0-14 yaş aralığında yer alan çocukların tüm nüfus içindeki payı % 21,8'dir. Bu oranla Türkiye ortalaması olan % 25,3'lük oranın altındadır. İldeki 65 yaş üstü nüfusun ilin toplam nüfusuna oranı ise % 10,3 ile % 7,3'lük Türkiye ortalamasından 3 puan yüksektir. İlde çalışma yaşı nüfusa ilişkin eğitim istatistiklerine bakıldığında en önemli nokta nüfusun % 61,2 'sinin lise altı eğitimlilerden oluşmasıdır ki bu da Türkiye ortalamasından (% 64,3) 3,1 puan düşüktür. Çalışma yaşı nüfusun en büyük oranla (% 25,6) ilkokul mezunu olduğu görülür. Bunu % 24,2'lik oranla lise veya dengi okul mezunları izler. İlde yüksekokul veya fakülte mezunlarının oranı % 10,7 iken okuma yazma bilmeyenlerin oranı ise % 6,6'dır.

TR 90 bölge illeri istihdam ve işgücü göstergeleri açısından Türkiye ortalamasının üzerindedir. Trabzon ili için işgücüne katılım oranı 2010 yılında **% 56,4** iken istihdam oranı **% 52,8**'dir. İşsizlik oranı 2010 yılı itibariyle **% 6,7**'dir. Bu oran ile en düşük işsizlik oranına sahip 8. İldir. 2011 yılı bölgesel sonuçlarına göre ise TR 90 bölgesinde istihdam oranı **% 53,7** işgücüne katılım oranı **% 57,4** ve işsizlik oranı da **% 6,4** olarak gerçekleşmiştir. Bölgede erkek istihdam oranı % 66,1 iken kadın istihdam oranı % 41,9'dur. Bu oranlarla TR 90 bölgesi Türkiye ortalamalarının üzerindedir. 2011 yılı itibariyle TR 90 bölgesindeki istihdamın % 10,8'ini okuma-yazma bilmeyenler,%11,1'ini yüksek eğitimliler, %17,2'sini lise ve dengi okul mezunları ,%60,9'unu ise lise altı eğitimliler oluşturmaktadır.

TR 90 bölgesinde çalışan erkeklerin %48,4'ü ücretli veya yevmiyeli çalışırken kadınlarda bu oran %18,8'dir.Kadınların yarıya yakını ücretsiz aile işçisi olarak çalışırken erkeklerde bu oran sadece %5,9'dur. Bölgede erkek istihdamının en fazla olduğu sektör hizmet sektörüyken kadın istihdamının en fazla olduğu sektör tarımdır. Çalışan erkeklerin %41'i hizmet, %37'si tarım sektöründe istihdam edilirken kadınların %78'i tarım, %17'si hizmet sektöründe istihdam edilmektedir. Meslek gruplarına göre istihdama bakıldığında TR

90 bölgesinde istihdamın ağırlıklı olarak %53,4 oranıyla nitelikli tarım,hayvancılık ,avcılık,ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlardan oluştuğu görülmektedir. Bunu %10 oranıyla sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve % 7,2'lik bir oranla hizmet ve satış elemanları izlemektedir.

Bölge istihdamının **% 61,8**'i kayıt dışıdır, bu oranla Türkiye ortalaması olan %42,1'den 19,6 puan yüksektir. Sektörel bazda incelendiğinde kayıt dışı çalışma oranı en fazla %95,4 ile tarım sektöründe görülmektedir. İkinci sırada % 28,1 ile sanayi sektörü gelir. Bölgede kayıt dışı çalışma oranının en düşük olduğu sektör %20,3 ile hizmet sektörüdür. Kadınların % 82,6'sı erkeklerin % 47,9'u kayıt dışı çalışmaktadır. Bölgede en yüksek kayıt dışılık oranı %88,1 ile okuma yazma bilmeyen kadınlardadır. Bu eğitim seviyesindeki erkeklerde kayıt dışı çalışma oranı % 11,9'dur.Yaş gruplarına göre kayıt dışı çalışma oranlarına bakıldığında ise en yüksek pay 35-54 yaş grubuna aittir. Eğitim seviyesine göre istihdamda kayıtlılık durumuna bakıldığında en fazla kayıt dışı çalışma % 71,3 oranla lise altı eğitimlilerde görülmektedir. Bunu sırasıyla okuma yazma bilmeyenler (% 17),lise ve dengi meslek okulları mezunları (% 9,7) ve yükseköğretim mezunları (% 2) izlemektedir.

TÜİK 2011 verilerine göre TR 90 bölgesindeki işsizlerin % 58'i 1 yıldan daha az bir süredir işsizdir. Bu grubun içinde en fazla pay lise altı eğitim seviyesinde olanlara aittir. Öte yandan 1 yıl ve daha uzun süredir işsiz olanların oranı % 40,6 iken iş bulmuş fakat başlamak için bekleyenlerin oranı % 1,4'tür. Bölge işsizlerinin % 40,6'sını gençler oluşturmaktadır. İşsiz gençlerin % 35,7'si lise altı eğitim seviyesindeyken % 32,1'i yükseköğretim mezunudur. Türkiye genelinden farklı olarak, TR90 bölgesinde bir yıldan az süredir iş arayanların sayısıyla bir yıl ve daha uzun zamandır iş arayanların sayısının farklı olduğu görülmektedir. İş arama süresine göre işsizlerin dağılımına bakıldığında 1 yıldan daha az süredir iş arayanların büyük çoğunluğunu erkeklerin oluşturduğunu görebiliriz. Kadınların % 15,9'u 1 yıldan daha az süredir iş ararken % 13,1' i uzun süredir işsizdir. İş bulmuş fakat başlamak için bekleyen kadınlar olmazken erkeklerde bu oran % 1,4'tür. Uzun süreli işsizlik kadınlarda daha yüksektir.

TR 90 bölgesinde 2011 yılı verilerine göre toplam 823 bin kişi işgücüne dahil olmamaktadır. Eğitim durumuna göre işgücü dışında kalma nedenleri incelendiğinde lise altı eğitim seviyesindeki grubun % 58,6 ile en yüksek paya sahip olduğunu görülmektedir. Lise altı eğitimli kadınların iş gücüne katılmama nedenlerinin başında ev işleri ile meşgul olmaları gelmektedir. Yaş grubuna göre bakıldığında ise ilk sırada % 36,1 ile 55 yaş üstü grup yer almaktadır. İşgücü dışında kalma nedenlerinin başında "özürlü, yaşlı veya hasta" kriteri gelmektedir.

2012 yılı sonu itibariyle Trabzon Çalışma ve İş Kurumu verilerine baktığımızda; yurtiçi faaliyetlerinde işverenlerden toplam **5.953** açık iş alınmış; aynı dönemde **21.641** kişinin iş isteği ile müracaatı olmuş ve toplam **3.238** kişi işe yerleştirilmiştir. Halen kurumda kayıtlı işsiz sayısı **24.057** kişidir. Aynı dönem itibariyle toplam **699** işsiz özürlü müracaatı olmuş ve **167** kişi işe yerleştirilmiştir. Yine aynı dönem itibariyle toplam **61** işsiz eski hükümlü müracaatı olmuş ve **3** kişi işe yerleştirilmiştir. Yurtdışındaki faaliyetlerde ise istisna akdi ile işe yerleştirilme olmazken kendi imkânıyla **2** kişi işe yerleştirilmiştir.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre Trabzon ve Türkiye genelinde en fazla işyeri bulunan ilk üç sektör kısmen farklıdır. Trabzon ‘da en fazla işletmeye sahip olan sektör %25’lik bir oranla toptan ve perakende ticaret iken Türkiye’de % 21’lik oranla en fazla işyeri imalat sektöründedir. İkinci sırada ise Trabzon’da %12’lik oranla imalat sektörü gelirken Türkiye’de % 20’lik oran ile toptan ve perakende ticaret sektörü gelmektedir. Üçüncü sırayı Trabzon’da % 10’luk pay ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Türkiye genelinde ise % 9,8 ile inşaat sektörü almaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre Trabzon’da çalışanların % 78’i erkek , % 22 ‘si kadındır. Türkiye genelinde ise işyerlerinde çalışan kadınların oranı % 25.3 ile Trabzon ortalamasının üzerindedir. Cinsiyete göre sektörel bazda çalışan sayıları incelendiğinde, sırasıyla kadınların en fazla istihdam edildiği sektörler, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, bilgi ve iletişim, eğitim ve finans ve sigorta faaliyetleridir. Kadınların istihdam edilen sektörlerin mevcut işyeri sektörlerindeki payı % 20’dir. Ayrıca sektörlere göre kadın istihdamının Türkiye ortalaması üzerinde olan sektörleri bilgi ve iletişim, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, gayrimenkul faaliyetleri, diğer hizmet faaliyetleri, madencilik ve taş ocakçılığı sektörleridir.

Çalışanların mesleklere göre dağılımında, en fazla çalışanın bulunduğu meslekler güvenlik görevlisi, beden işçisi (genel, temizlik, inşaat), temizlik görevlisi, şoför-yük taşıma, pazarlamacı (satış temsilcisi) , aşçı, garson (servis elamanı) dur. Erkeklerin toplamda en fazla çalıştıkları meslek güvenlik görevlisi, kadınların ise temizlik görevlisi mesleğidir.

Saha çalışmasından elde edilen veriler doğrultusunda Trabzon genelinde açık iş oranı **yüzde 4,5** olarak hesaplanmıştır. Sektörler itibariyle bakıldığında en yüksek açık iş oranının yüzde **37,4** ile **Madencilik ve Taş Ocakçılığı** sektöründe olduğu görülmektedir. Bu sektörde çalışan sayısının fazla olmaması ve Trabzon için gelişen bir sektör olması nedeniyle açık iş oranı yüksek çıkmıştır. Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörünü yüzde 6,7’lik açık iş oranı ile İmalat sektörü ve yüzde 6,4’lük açık iş oranı ile İnşaat sektörü izlemektedir. Meslek grupları itibariyle en yüksek açık iş oranı; **yüzde 6,8** ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubundadır. Açık iş oranının yüksek olduğu diğer ana meslek grupları ise yüzde 5,9 ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ve yüzde 4,6 ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubudur. Araştırma kapsamında toplanan açık işlerin mesleklere göre sıralaması yapıldığında ise hem Türkiye’de hem de Trabzon’da beden işçisi (genel) ilk sırada yer almıştır. Bu sırayı Türkiye’de makineci (dikiş) ve inşaat elemanları kalıpçısı izlerken Trabzon’da pazarlamacı (satış temsilcisi) izlemektedir.

Araştırma sonuçlarına göre işverenlerin yarısına yakını personel teminini akraba-eş dost vasıtasıyla karşılamaktadır. Bu konuda **İŞKUR** %25 gibi önemli bir paya sahiptir. Yine de kurumun tanınırlığının artırılarak bu oranın yukarı çıkartılması gerekmektedir.

Araştırma yaptığımız dönemde, temininde güçlük çekilen meslekleri sektörel bazda incelediğimizde en fazla zorluk çekilen sektörün Toptan ve Perakende Ticaret olduğu görülmektedir. Bu sektörü İmalat sektörü takip etmektedir. Gelişen turizm sektörüne paralel olarak Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü de üçüncü sırada yer almaktadır. Temininde güçlük çekilen mesleklerin büyük çoğunluğu (%72 oranında) 1 ile 50 çalışanı

olan işyeri grubunda yer almaktadır. Meslek gruplarına göre incelediğimizde ise en fazla Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda temininde güçlük çekilen mesleklere rastlanmaktadır.

Trabzon ilinde en fazla temininde güçlük çekilen meslekler; Beden İşçisi (Genel), Garson (Servis Elemanı), Pazarlamacı (Satış Temsilcisi), Satış Elemanı (Tanıtım) ve Aşçı'dır .Bu mesleklere baktığımızda Beden işçisi(genel) dışındaki meslekler nitelik ve mesleki beceri düzeyi yüksek olan mesleklerdir. Temininde güçlük çekilen mesleklerin toplamının, temininde güçlük çekilme nedenlerinin genel toplamına oranladığımızda işyerlerinin % 23'ü eleman bulunamamasından, %28'i yeterli tecrübeye sahip eleman bulunamamasından ,%15'i çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesinden, %12'si önerilen ücretin az bulunmasından dolayı eleman temininde güçlük çektikleri belirlenmiştir.

İşyerlerinin sektörlere ve işyeri büyüklüklerine göre 2012 yılında eleman alımı ve eleman çıkma/çıkarılma durumu değerlendirildiğinde, Trabzon'da işten çıkartılan toplam 10.047 kişiye karşılık toplam 13.565 kişinin işe alındığı görülmektedir. Diğer ifadeyle, Trabzon için net çalışan artışı 3.518 kişidir.İlde net istihdam değişim oranı %7,7 ile %5,7 olan Türkiye net istihdam değişim oranının üzerindedir.

31 Aralık 2012 itibariyle meslekler bazında beklenen artışa bakıldığında Trabzon ili için ilk üç sırada güvenlik görevlisi, beden işçisi (genel) ve garson (servis elemanı) meslekleri yer almaktadır. Sektörel bazda istihdam artışı beklentisinde ise Trabzon' da ilk sırayı İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörü alırken İnşaat sektörü ikinci sırada ,Toptan ve Perakende Ticaret sektörü ise üçüncü sırada yer almaktadır. 31 Aralık 2012 itibariyle istihdam azalışının en fazla yaşanacağı mesleklerin başında temizlik görevlisi, beden işçisi(genel) , tıbbı sekreter ve güvenlik görevlisi gelmektedir.

30 Haziran 2013 itibariyle Trabzon ili için en fazla istihdam artışı beklentisi olan sektörler Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı, İnşaat, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, İmalat sektörleridir. En fazla istihdam azalışı beklenen meslekler ise temizlik görevlisi, beden işçisi (genel) ve makine teknisyeni şeklindedir.

Trabzon İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre 2012 yılının Aralık ayı sonu itibarıyla net istihdam artışı beklentisi % 1,5 iken bu beklenti 2013 yılı Haziran ayı sonunda 5,5 puan artış göstererek % 7,0'a yükselmiştir. 2012 Yılı sonu itibariyle, sektörler içerisinde istihdam değişimine oransal olarak bakılacak olursa en yüksek istihdam artışı beklenen üç sektörün; % 15,4 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı, yüzde 9,2 ile İnşaat ve % 4,3 ile İmalat sektörü olduğu görülmüştür. 2012 Yılı Aralık ayı sonu itibariyle en fazla net istihdam artış beklentisi olan ilk beş meslek şu şekilde sıralanmaktadır: Güvenlik Görevlisi, Beden İşçisi, Garson, Satış Elemanı ve Elektrik-Elektronik Teknisyeni. Aynı dönem itibariyle net istihdam azalışı beklenen meslekler ise Temizlik Görevlisi, Tıbbı Sekreter, Sekreter, Şoför ve Makine Teknikeri şeklinde sıralanmaktadır. 2013 yılının ilk yarısı sonu itibariyle sektörler içerisinde istihdam değişimine oransal olarak bakılacak olursa en yüksek net istihdam artışı beklenen üç sektörün; % 17,4 ile İnşaat, % 13,4 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve % 11,2 ile İmalat sektörü olduğu görülür.

GİRİŞ

İşgücü piyasası analiz çalışmasının temel hedefleri Trabzon ilinde sektörel bazda işgücü talebine ilişkin en gerçekçi ve güncel durumu belirlemek, ilin istihdam yapısını ortaya koymak, sektörlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü tespit etmek, işsizlikle mücadele çalışmalarının etkinliğini artırmaya yönelik yapılacak çalışmalara yön verecek verileri derlemektir.

İşgücü piyasalarının üzerinde etkisi olan sosyal ve ekonomik yapıların mevcut durumlarının ve gelişim eğilimlerinin genel hatlarıyla incelenmesi, birtakım parametrelerin daha iyi anlaşılmasına ve gözden kaçırılan yeni durumlara ulaşılmasına gerçek anlamda yardımcı olacaktır.

Trabzon ilindeki işgücü piyasasını oluşturan sektörlerin mevcut durumunun ve gelecek eğilimlerinin ortaya konulması, geleceğe yönelik sağlıklı kararların alınması ve kaynakların rasyonel bir biçimde kullanılması açısından son derece önemlidir. Bunun için, işgücünün talep tarafını oluşturan işletmelere uygulanan anketler ile sözü edilen etkilerin belirlenmesine olanak sağlanmıştır.

Trabzon ili İşgücü Piyasası Analiz raporu iki ana bölümden oluşmaktadır:

Birinci bölümde ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiş; ayrıca İŞKUR verilerinden de yararlanılarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölümde ise İşgücü Talep Araştırması sonuçları analiz edilerek Trabzon ili işgücü talep yapısı ortaya koyulmuştur. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Trabzon İşgücü Piyasası Analizi raporunda çeşitli kaynaklardan derlenen veriler kullanılmıştır. İlk iki bölüm çerçevesinde genel ekonomik durum, demografik yapı ve eğitim durumuna ait verilerle, Trabzon ili işgücü piyasasında işgücü arzına ait veriler Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından hazırlanan Genel Nüfus Sayımları ve Hanehalkı İşgücü Anketlerine dayanmaktadır. Bu verilerden bir kısmı Trabzon iline özel olsa da, işgücü arzına ait birçok veri il bazında değil NUTS2 bölgelendirme sistemi çerçevesinde Trabzon ilinin yer almış olduğu TR90 bölgesi (Trabzon,Giresun,Ordu,Gümüşhane,Rize ve Artvin) geneline ait verilerdir. Bu verilerin büyük çoğunluğu 2011 yılına aittir.

Trabzon iline özel kayıtlı işgücü ve kayıtlı işsizlere ilişkin en yeni veriler Trabzon Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından temin edilmiştir. Raporun işgücü talebi ile ilgili bölümünde ise İşgücü Piyasası Talep Araştırması'nın sonucunda elde edilen veriler kullanılmaktadır. Araştırma çerçevesi Trabzon ilinde 10 ve daha fazla kişi çalışanı olan yerel birim işyerleri[1] ile sınırlıdır. İşyerleri listesi TÜİK'in 2011 yılı Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi

[1] Yerel birim coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir girişim ya da girişimin bir parçasıdır. Yerel birim girişimin; merkez, büro, mağaza, büfe, fabrika,

listesinden oluşturmuştur[2]. İktisadi faaliyetlerin sınıflamasında Avrupa Birliği Ekonomik Faaliyetler Sınıflaması NACE Rev.2 kullanılmış ve sınıflamada yer alan 21 ana sektörden 17'si[3] kapsama dahil edilmiştir.

Trabzon için İşgücü Piyasası Talep Araştırması'nın alan uygulaması 10 Eylül-31Ekim 2012 tarihleri arasında gerçekleştirilmiş, araştırmada yüz yüze görüşme yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar içerisinde işyeri cevap durumlarına göre ağırlıklandırma yapılmıştır. Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi[4] yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir.

Tüm iller ve Türkiye geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

---

atölye, maden ocağı, şantiye, otel, lokanta, kafe, okul, hastane, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerdeki yerleşik olan bölümüdür. Bu yerde ekonomik faaliyet tek bir girişim için bir ya da daha çok kişinin tam gün ya da kısmi olarak çalışmasıyla yürütülür. Girişim merkezinin bulunduğu yer de bir yerel birimdir.

[2] Çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için işyeri cevapsızlık formu doldurulmuştur.

[3] Madencilik ve taşocakçılığı; İmalat; Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı; Su temini, kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri; İnşaat; Toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı; Ulaştırma ve depolama; Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri; Bilgi ve iletişim; Finans ve sigorta faaliyetleri; Gayrimenkul faaliyetleri; Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler; İdari ve destek hizmet faaliyetleri; Eğitim; İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri; Kültür,sanat,eğlence,dinlence ve spor; ve Diğer hizmet faaliyetleri.

[4] Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltmesi

R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

BİRİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü arz analizlerinde kullanılan veri setlerinden nüfus ve eğitim göstergelerini iller itibariyle ve yıllık bazda bulmak mümkün iken ekonomik yapı ve işgücü piyasası veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel (İBBS 2 bölgeleri)[5] veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik indeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir.

EKONOMİK VERİLER

Trabzon ilinin Türkiye ekonomisi içindeki yerini belirlemede yardımcı olacak önemli ekonomik göstergelerden biri de Gayri Safi Katma Değer (GSKD)'dir. Fakat bu verilere il bazında ulaşmak mümkün olmamakla beraber Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2008 yılından itibaren İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) çerçevesinde bölgesel bazlı olarak Türkiye'nin bölgesel GSKD verilerini açıklamaya başlamıştır. İBBS' ye göre Trabzon, Artvin, Gümüşhane, Ordu, Rize ve Giresun illeri TR 90 olarak sınıflandırılmıştır.

Tablo 1.1.TR 90 Bölgesi İçin Ana Sektörlere Göre Gayri Safi Katma Değer (2004-2008)

	Tarım	Sanayi	Hizmetler	GSKD
2008	3.254.408	4.721.127	14.624.465	22.600.000
2007	2.901.778	4.256.706	12.418.172	19.576.656
2006	2.986.636	3.619.881	10.782.765	17.389.282
2005	2.729.056	3.317.324	9.128.554	15.174.935
2004	1.840.518	2.711.613	7.868.751	12.420.882

Kaynak: TÜİK,2012

TÜİK, İstatistiki Bölge Sınıflandırması çerçevesinde bölgesel bazlı olarak Türkiye Bölgesel GSKD verilerini 2004 yılından itibaren açıklamıştır. Nihai veri 2008 yılına aittir.

[5] Bölgesel sınıflama üç düzeyden oluşmaktadır. İlk aşamada idari yapıya uygun olarak 81 il, 3.düzeyde bölge birimleri olarak tanımlanmıştır. Ekonomik, sosyal, kültürel ve coğrafi yönlerden benzer illerin belirli bir nüfus büyüklüğü de dikkate alınarak gruplanması ile 26 birim 2. Düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır. Yine aynı kritere göre 2. düzey bölge birimlerinin gruplanması sonucu 12 birim 1. düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır.

Grafik 1.1.Gayri Safi Katma Değer (GSKD) ,TR 90

Kaynak: TÜİK,2012

2004-2008 yılları arasında bölgenin ülke GSKD[6]'e katkısı incelendiğinde tüm yıllarda ortalama % 2,6'lık bir katkı yaptığını söylemek mümkündür. Bölge, bu katkı oranı ile Türkiye sıralamasında 12. sırada yer almaktadır. Sektörler bazında incelenecek olursa GSKD bakımından bölgedeki hakim sektörün Hizmetler sektörü olduğunu söyleyebiliriz. 2008 yılı itibariyle bölge GSKD' nin % 64,7'sinin Hizmetler sektörüne,% 20,9'unun Sanayi sektörüne ve % 14,4'ünün de Tarım sektörüne ait olduğu görülmektedir.

TR 90 bölgesi için 2008 yılı itibariyle kişi başına düşen gayri safi katma değer 9.042 TL'dir.

[6] İl ekonomisinin en önemli göstergesi olan İllerin Gayri Safi Yurt İçi Hasıla değerleri 2001 yılından itibaren hesaplanmamaktadır. Bu serinin yerine üretilen Gayri Safi Katma Değer İstatistiklerinin en son yayınlanma yılı 2011 yılı olup, 2008 yılı değerlerini içermektedir. 2009 yılı değerlerine ilişkin veri seti henüz yayınlanmamıştır. Serinin başlangıç yılı 2004 yılıdır.

Tablo 1.2.Yatırım Teşvik Belgelerinin Sabit Yatırımlara Göre Dağılımı (2010)

Sıra No.	Yatırımın Yeri	Sabit Yatırım (Milyon TL)	Sıra No.	Yatırımın Yeri	Sabit Yatırım (Milyon TL)
1	ADANA	16.117	42	ELAZIĞ	276
2	İSTANBUL	10.091	43	MARDİN	270
3	İZMİR	6.331	44	AMASYA	263
4	KOCAELİ	3.047	45	GÜMÜŞHANE	248
5	ANTALYA	2.006	46	SAMSUN	244
6	HATAY	1.988	47	KIRKLARELİ	218
7	ANKARA	1.964	48	VAN	213
8	BURSA	1.771	49	EDİRNE	200
9	MANİSA	1.687	50	ARDAHAN	190
10	DENİZLİ	1.568	51	YALOVA	173
11	SAKARYA	1.420	52	ORDU	169
12	TEKİRDAĞ	1.318	53	NİĞDE	154
13	KONYA	1.272	54	ISPARTA	150
14	GAZİANTEP	1.149	55	NEVŞEHİR	149
15	AKSARAY	801	56	ÇORUM	138
16	KAHRAMANMARAŞ	764	57	ERZİNCAN	137
17	ESKİŞEHİR	756	58	BİTLİS	120
18	ÇANKIRI	731	59	BOLU	116
19	BALIKESİR	669	60	BURDUR	113
20	GİRESUN	612	61	ZONGULDAK	109
21	KARAMAN	584	62	SİNOP	109
22	AFYONKARAHİSAR	576	63	UŞAK	104
23	MERSİN	569	64	KARABÜK	103
24	MUĞLA	555	65	KARS	102
25	KAYSERİ	546	66	BARTIN	100
26	TOKAT	519	67	YOZGAT	98
27	ÇANAKKALE	509	68	RİZE	82
28	AYDIN	468	69	BATMAN	79
29	**TRABZON**	**440**	70	ARTVİN	69
30	BİLECİK	439	71	ŞIRNAK	62
31	OSMANİYE	411	72	MUŞ	60
32	MALATYA	407	73	BİNGÖL	53
33	KÜTAHYA	404	74	TUNCELİ	50
34	SİVAS	387	75	AĞRI	50
35	DİYARBAKIR	369	76	SİİRT	41
36	ŞANLIURFA	362	77	BAYBURT	40
37	ERZURUM	349	78	KIRIKKALE	38
38	ADIYAMAN	339	79	IĞDIR	36
39	KIRŞEHİR	330	80	KİLİS	30
40	DÜZCE	321	81	HAKKARİ	14
41	KASTAMONU	301		MUHTELİF İLLER	77
				Genel Toplam	**70.293**

Kaynak: www.ekonomi.gov.tr

Yatırım teşvik belgelerinin ülke genelinde sabit yatırımlara göre dağılımında Trabzon, 440 milyon TL ile 29. Sırada yer almaktadır. Oransal olarak baktığımızda ise Trabzon ilindeki sabit yatırımların tüm Türkiye içindeki payının % 0,6 olduğu görülmektedir.

Yatırım teşvik belgelerinin istihdama göre dağılımında ise Trabzon 1.195 istihdam sayısı ile 38. Sırada yer alır.(Tablo 1.3) Buradan da Trabzon'un istihdama göre yatırım teşvik belgelerinde Türkiye genelinde %0,7'lik bir paya sahip olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 1.3.Yatırım Teşvik Belgelerinin İstihdama Göre Dağılımı (2010)

Sıra No.	İli / İlçesi*	İstihdam	Sıra No.	İli / İlçesi*	İstihdam
1	İstanbul	18.188	43	Sinop	1.028
2	Aydın	9.464	44	Batman	984
3	Antalya	8.287	45	Osmaniye	911
4	Ankara	7.690	46	Muş	896
5	Konya	7.406	47	Kırklareli	890
6	Bursa	5.705	48	Bilecik	827
7	Kocaeli	5.590	49	Erzincan	693
8	Manisa	5.570	50	Çorum	678
9	İzmir	5.178	51	Zonguldak	646
10	Gaziantep	3.973	52	Nevşehir	625
11	Sakarya	3.768	53	Isparta	575
12	Adana	3.729	54	Burdur	545
13	Kayseri	3.453	55	Çanakkale	542
14	Afyonkarahisar	2.965	56	Bolu	530
15	Malatya	2.957	57	Edirne	504
16	Balıkesir	2.778	58	Ağrı	499
17	Tekirdağ	2.604	59	Uşak	499
18	Mersin	2.603	60	Niğde	479
19	Diyarbakır	2.579	61	Amasya	446
20	Çankırı	2.544	62	Kırşehir	433
21	Şanlıurfa	2.478	63	Yalova	415
22	Muğla	2.444	64	Yozgat	377
23	Hatay	2.380	65	Gümüşhane	316
24	Eskişehir	2.379	66	Bitlis	310
25	Mardin	2.356	67	Kırıkkale	299
26	Kastamonu	2.244	68	Bingöl	285
27	Aksaray	2.226	69	Iğdır	285
28	Samsun	1.985	70	Siirt	268
29	Kütahya	1.705	71	Karabük	266
30	Van	1.580	72	Kilis	238
31	Sivas	1.418	73	Tunceli	219
32	Giresun	1.411	74	Rize	206
33	Adıyaman	1.388	75	Şırnak	196
34	Ordu	1.303	76	Bartın	194
35	Kahramanmaraş	1.267	77	Kars	154
36	Düzce	1.219	78	Artvin	108
37	Elazığ	1.212	79	Ardahan	75
38	**Trabzon**	**1.195**	80	Hakkari	74

39	Erzurum	1.179	81	Bayburt	62
40	Denizli	1.167	82	Bozcaada	20
41	Tokat	1.102	83	Gökçeada	12
42	Karaman	1.043		Muhtelif İller	300
				Genel Toplam	**161.621**

Kaynak:www.ekonomi.gov.tr

Kamu yatırımları açısından bakıldığında 2012 yılında Trabzon ili toplam 196.057 bin TL ile 33. Sırada yer almaktadır. Bu miktar aynı yıl için gerçekleşen kamu yatırımlarının % 0,44'üne denk gelmektedir.

Tablo 1.4.Kamu Yatırımlarında Trabzon'un Yeri (2012)

Kamu Yatırımlarında İlin Yeri (2012) Bin TL			
	Türkiye	**Trabzon**	**Trabzon (%)**
Tarım	5.852.392	24.964	0,43
Madencilik	1.208.400	565	0,05
İmalat	538.050	29	0,01
Enerji	3.732.935	4	0,0001
Ulaştırma-Haberleşme	13.877.595	11.506	0,08
Turizm	294.439	8.011	2,72
Konut	479.845	2.759	0,57
Eğitim	6.491.136	47.054	0,72
Sağlık	2.161.600	16.700	0,77
Diğer Kamu Hizmetleri	9.797.895	84.465	0,86
TOPLAM	**44.434.287**	**196.057**	**0,44**

Kaynak:www.dpt.gov.tr

2012 yılı kamu yatırımlarının sektörel dağılımına baktığımızda ise Trabzon ilinde en yüksek kamu yatırımının "Diğer Kamu Hizmetleri" alanında gerçekleştiğini görülmektedir. Bu durumu eğitim alanına yapılan kamu yatırımları takip etmektedir. Tarım alanına yapılan yatırımlar üçüncü sırada gelmektedir.

TOBB Kasım 2012 verilerine göre Türkiye genelinde 2012 yılının ilk on bir ayında, geçen yılın aynı dönemine göre kurulan şirket sayısı %26,93 ve kooperatif sayısı %15,89 oranında azalırken, gerçek kişi ticari işletmesi sayısı %14,15 artmıştır. Aynı dönem içinde kapanan şirket sayısı %5,52 ve kooperatif sayısı %2,09 artarken, kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısı %24,87 azalmıştır.

Tablo1.5.Kurulan, Kapanan Şirket İstatistikleri

Yıl	Trabzon İli Kurulan/Kapanan Şirket İstatistikleri							
	Kurulan			Tasfiye		Kapanan		
	Şirket	Koop.	Ger. Kişi Tic. İşl.	Şirket	Koop.	Şirket	Koop.	Ger. Kişi Tic. İşl.
2012 Ocak-Kasım	186	10	271	63	6	67	17	75
2011 Ocak-Kasım	315	10	207	91	7	57	13	159

Kaynak:www.tobb.org.tr

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) verilerine göre Trabzon'da kurulan/kapanan işyerleri istatistiklerine baktığımızda 2012 yılı Ocak-Kasım döneminde bir önceki yıla göre şu değişiklikler göze çarpmaktadır;

- ✓ Kurulan şirket sayısı %41 azalmıştır.
- ✓ Kapanan şirket sayısı %18 artmıştır.
- ✓ Kurulan kooperatif sayısında bir önceki yıla göre değişim olmazken kapanan kooperatif sayısı %31 artmıştır.
- ✓ Kurulan gerçek kişi işletme sayısı %31 artarken kapanan gerçek kişi işletme sayısı %53 azalmıştır.
- ✓ Tasfiyeye giren şirket sayısı %31,tasfiyeye giren kooperatif sayısı %14 azalmıştır.

Bu durumda değişimin en fazla gerçek kişi işletme sayılarında olduğunu ve şirket kurulma oranlarında azalma olurken gerçek kişi işletme kurulma oranlarında artış olduğunu göstermektedir.

NÜFUS GÖSTERGELERİ

Demografik yapı ile işgücü piyasası arasında sıkı bir ilişki vardır. İşgücü arzını etkileyen etmenler nüfus dinamikleri tarafından belirlenir. Bu dinamikler doğum, ölüm, göç gibi olayları içerir. Çalışma çağı nüfusun artması veya azalması ise istihdam ve işsizlik oranlarını doğrudan etkilemektedir.

Trabzon iline ait 2011 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına bakıldığında toplam nüfusun 757.353 kişi olduğu görülmektedir. Trabzon ili bu nüfusu ile Türkiye toplam nüfusunun %1'ini oluşturmaktadır. İlin nüfusu içinde kadın/erkek oranına bakılacak olursa nüfusun %49,4'ünün erkek, %50,6'sının ise kadın olduğu görülür. Trabzon ili nüfusu 2010 ve 2011 yılında azalırken 2012 yılında artış göstererek 757.898 kişi olmuştur.

Grafik 1.2.Trabzon İli Nüfus Piramidi (2011)

Kaynak:TÜİK,2012

Trabzon ilinde nüfusun yaş yapısına bakıldığında çalışma çağındaki nüfusun (15-64 kabulü ile) tüm nüfusun %67,9'unu oluşturduğu görülür, bu da % 67,3 olan Türkiye ortalamasının üzerinde bir orandır. İlin genel itibariyle genç bir nüfusa sahip olduğu söylenebilir.

Trabzon ilinde 0-14 yaş aralığında yer alan çocukların tüm nüfus içindeki payı %21,8'dir.Bu oranla Türkiye ortalaması olan %25,3'lük orandan 3,5 puan düşüktür. İldeki 65 yaş üstü nüfusun ilin toplam nüfusuna oranı ise %10,3 ile %7,3'lük Türkiye ortalamasından 3 puan yüksektir.

Grafik 1.3.Çalışma Yaşı ve Cinsiyete Göre Nüfus,Trabzon 2011

Kaynak:TÜİK,2012

Yerleşim yerlerine göre nüfusa bakıldığında toplam il nüfusunun % 55,7'si il veya ilçe merkezlerinde,% 44,3'ü ise belde veya köylerde yaşamaktadır. İl veya ilçe merkezlerinde yaşayanların oranı Türkiye geneli olan % 77'den daha düşüktür. Bu durum Trabzon ilinde kırsal alanda yaşayanların Türkiye ortalamasından daha fazla olduğunu gösterir.

Grafik 1.4.Yerleşim Yerlerine Göre Nüfus, Trabzon 2011

Kaynak: TÜİK,2012

İlin nüfus bakımından en kalabalık ilçeleri Merkez, Akçaabat, Araklı ve Of'tur. Nüfus bakımından en küçük ilçeler ise Dernekpazarı ve Köprübaşı'dır. Trabzon ilindeki ilçe sayısı 18'dir.

Grafik 1.5.İlçeler Şehir-Köy Nüfus Yüzde Oranı, Trabzon,2012

Kaynak: TÜİK,2012

Trabzon ilinin ilçeleri bazında şehir-köy nüfusuna bakıldığında, 2011 yılı itibariyle il veya ilçe merkezlerinde yaşayan nüfusun en yoğun olduğu ilk üç ilçe sırasıyla Merkez(%78,5), Beşikdüzü(%56,8) ve Sürmene (%55,1)'dir. Diğer yandan kırsal nüfusun en yoğun olduğu ilk üç ilçe ise sırasıyla Çaykara (%85,4),Düzköy (%77,6) ve Maçka(%76,5)'dır.

Tablo 1.6.Çalışma Yaşı Nüfusun Bitirilen Eğitime Göre Dağılımı (Trabzon,2011)

Bitirilen Eğitim Düzeyi	Toplam	Erkek	Kadın
Okuma yazma bilmeyen	39.144	5.144	34.000
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	39.560	11.272	28.288
İlkokul mezunu	151.276	65.928	85.348
İlköğretim mezunu	101.475	55.021	46.454
Ortaokul veya dengi okul mezunu	30.359	18.910	11.449
Lise veya dengi okul mezunu	143.087	83.550	59.537
Yüksekokul veya fakülte mezunu	63.083	37.863	25.220
Yüksek lisans mezunu	3.508	2.084	1.424
Doktora mezunu	1.441	980	461
Bilinmeyen	17.941	8.684	9.257
Toplam	**590.874**	**289.436**	**301.438**

Kaynak: TÜİK,2012

15 yaş üstü nüfusun eğitim dağılımına bakıldığında nüfusun % 25,6'sını ilkokul mezunlarının oluşturduğu görülmektedir. Çalışma yaşı nüfusunu % 24,2'lik oranla lise veya dengi okul mezunları izler. İlde yüksekokul veya fakülte mezunlarının oranı % 10,7 iken okuma yazma bilmeyenlerin payı ise % 6,6'dır.

Tablo1.7.Yaş Gruplarına Göre İlin Aldığı ve Verdiği Göç (Trabzon,2010-2011)

	2010				2011			
	ALDIĞI GÖÇ		VERDİĞİ GÖÇ		ALDIĞI GÖÇ		VERDİĞİ GÖÇ	
Yaş grubu	Türkiye	Trabzon	Türkiye	Trabzon	Türkiye	Trabzon	Türkiye	Trabzon
Toplam	2.360.079	29.130	2.360.079	36.546	2.420.181	24.858	2.420.181	38.446
0-4	168.882	1.794	168.882	1.971	162.438	1.255	162.438	2.103
5-9	172.623	2.003	172.623	2.154	165.117	1.240	165.117	2.398
10-14	151.564	1.981	151.564	2.039	144.430	1.092	144.430	2.419
15-19	239.293	3.630	239.293	3.591	266.753	4.237	266.753	3.875
20-24	406.010	4.271	406.010	7.224	465.604	5.381	465.604	7.444
25-29	371.859	3.383	371.859	5.883	378.287	2.983	378.287	5.878
30-34	249.741	2.627	249.741	3.567	251.670	2.165	251.670	3.552
35-39	158.668	1.964	158.668	2.459	153.012	1.280	153.012	2.465
40-44	100.103	1.516	100.103	1.754	99.146	893	99.146	1.981
45-49	89.846	1.410	89.846	1.714	85.565	840	85.565	1.831
50-54	70.042	1.263	70.042	1.391	66.909	762	66.909	1.390
55-59	60.948	1.081	60.948	1.028	60.647	896	60.647	1.085
60-64	43.674	763	43.674	655	42.062	675	42.062	701
65+	76.826	1.444	76.826	1.116	78.541	1.159	78.541	1.324

Kaynak:TÜİK,2012

Tablo 1.7'den de görüleceği üzere Trabzon ili göç veren bir il konumundadır. En fazla göç verilen yaş grubunun 20-24 yaş grubu olduğu görülmektedir. İlin verdiği göçün hem niteliği hem de yaş dağılımı birlikte incelendiğinde genç ve çalışan nüfusun göç ettiği sonucuna ulaşılabilir. Bu durum ilde yetişen ve eğitim gören kişilerin gerek sosyal yaşam koşulları gerekse de daha iyi imkanlarla çalışmak amacıyla göç ettiğinin bir göstergesidir.

Tablo1.8.Yıllara Göre Trabzon İlinin Aldığı ve Verdiği Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı

	İl	ADNKS 2011 Nüfusu	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı
2010-2011	**Türkiye**	74.724.269	2.420.181	2.420.181	0	0
	Trabzon	757.353	24.858	38.446	-13.588	-17,78
2009-2010	**Türkiye**	73.722.988	2.360.079	2.360.079	0	0
	Trabzon	763.714	29.130	36.546	-7.416	-9,66
2008-2009	**Türkiye**	72.561.312	2.236.981	2.236.981	0	0
	Trabzon	765.127	36.868	26.474	10.394	13,68

Kaynak: TÜİK,2012

Yıllar itibariyle bakıldığında Trabzon ilinin aldığı göç sürekli azalırken verdiği göç sürekli artmıştır. 2010-2011 yılına bakıldığında ise Trabzon'dan göç eden insanların net sayısının 13.588 olduğunu söylemek mümkündür. 2012 yılında ise nüfus artışının olduğu, yani net göçün Trabzon'da pozitif gerçekleştiği görülmektedir.

EĞİTİM GÖSTERGELERİ

Türkiye'de 1990'ların başlarından beri bütün eğitim düzeylerinde olanaklar ve fırsatlar artmıştır.1997'de 4306 sayılı yasa ile zorunlu eğitim ilkokuldan sonra orta okulu da içine alarak sekiz yıla çıkarılması, bu dönem içerisinde birçok kamu üniversiteleri ve özel üniversiteler açılması okullaşma oranlarını bütün düzeylerde artmıştır.

Tablo 1.9.Eğitim Seviyesi ve Öğretim Yıllarına Göre Net Okullaşma Oranı

Eğitim Seviyesine Göre Net Okullaşma Oranları (%)				
	2010-2011		2011-2012	
	Trabzon	TÜRKİYE	Trabzon	TÜRKİYE
Okul Öncesi	73,26	43,10	89,32	65,69
İlköğretim	96,23	98,41	98,52	98,67
Ortaöğretim	77,84	66,07	80,68	67,37
Genel Ortaöğretim	38,03	35,62	39,34	35,14
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim	39,81	30,46	41,34	32,24

Kaynak: MEB İstatistikleri Örgün Eğitim 2010-2011/2011-2012

Trabzon ili için net okullaşma oranları 2010-2011 öğretim yılında okul öncesi eğitimde %73,26 iken 2011-2012 öğretim yılı için 16,06 puanlık artış göstererek % 89,32 olarak gerçekleşmiştir. Aynı şekilde ilköğretimde net okullaşma oranı 2010-2011 öğretim yılı için %96,23 iken 2011-2012 öğretim yılı için %98,52; ortaöğretimde 2010-2011 öğretim yılı için %77,84 iken 2011-2012 öğretim yılı için %80,68; genel ortaöğretimde 2010-2011 öğretim yılı için %38,03 iken 2011-2012 öğretim yılı için %39,34 ve mesleki ve teknik ortaöğretimde ise 2010-2011 öğretim yılı için %39,81 iken 2011-2012 öğretim yılı için %41,34 olarak gerçekleşmiştir. Trabzon ilinin net okullaşma oranları ilköğretim hariç tüm diğer eğitim seviyelerinde Türkiye ortalamasının üzerinde seyretmektedir.

Tablo 1.10.Ortaöğretimde Okuyan Toplam Öğrenci Sayısı, Trabzon,2011-2012

Ortaöğretimde Okuyan Toplam Öğrenci Sayısı (2011-2012)	
TRABZON	
Genel Ortaöğretim	Mesleki ve Teknik Ortaöğretim
26.067	**27.905**

Kaynak: MEB İstatistikleri Örgün Eğitim 2011-2012

Trabzon ilinde 2011-2012 öğretim yılında ortaöğretimde okuyan toplam öğrenci sayısı 26.067 iken mesleki ve teknik ortaöğretimde okuyan toplam öğrenci sayısı 27.905'tir.

Tablo 1.11.İlk ve Orta Öğretimde Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayısı, Türkiye ve Trabzon,2010-2012

YENİ KAYIT	2010-2011		2011-2012	
	Trabzon	TÜRKİYE	Trabzon	TÜRKİYE
İlköğretim	10.860	1.257.457	10.645	1.285.550
Genel Ortaöğretim	5.435	527.275	5.311	513.896
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim	5.722	470.782	6.312	525.069

MEZUN	2010-2011	
	Trabzon	TÜRKİYE
İlköğretim	12.405	1.226.473
Genel Ortaöğretim	4.718	392.064
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim	4.480	314.448

Kaynak: MEB İstatistikleri Örgün Eğitim 2010-2011/2011-2012

2010-2012 yılları arasındaki iki öğretim dönemi okullara yeni kayıtlar açısından karşılaştırıldığında, Türkiye genelinde ilköğretim okullarına yapılan yeni kayıtlarda artış olmasına rağmen, Trabzon ilinde bir düşüş olduğu görülmektedir. Bu durum kısmen Trabzon ilinde nüfus artış hızının düşüklüğü ve ilin göç veren bir il olmasıyla bağlantılıdır. Ortaöğretime bakıldığında, Türkiye genelini de yansıtacak bir şekilde, genel ortaöğretimde kayıtların azaldığı; fakat mesleki ve teknik ortaöğretim okullarına kayıtların arttığı görülmektedir.

2010-2011 öğretim dönemi için konuşacak olursak Trabzon ilinde ilköğretimden mezun öğrencilerin tüm Türkiye içindeki payı %1, genel ortaöğretimden mezun öğrencilerin payı %1,2 iken mesleki ve teknik ortaöğretimden mezun öğrencilerin payı ise %1,4'tür.

GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşgücü piyasasının genel bir resmini çıkartabilmek için işgücüne katılım, istihdam ve işsizlik oranlarına cinsiyet eşitliği, eğitim durumu, sektörler arası dağılım gibi göstergeler ışığında bakmak gerekmektedir. Bu tür bir analiz için gerekli verilerin çoğu TÜİK Hane halkı İşgücü Anketlerine dayanmaktadır. Bu bölümde sunulacak analiz Trabzon ili özelinden ziyade, bölgesel özellikleri yansıtmaktadır. Bölgesel olarak Trabzon'un içinde yer aldığı TR 90 bölge illeri (Trabzon, Rize, Ordu, Gümüşhane, Giresun, Artvin) istihdam ve işgücü göstergeleri açısından Türkiye ortalamasının üzerindedir. Ancak Trabzon ili, TR90 bölgesinde işgücüne katılım ve istihdamın en az olduğu, işsizliğin en fazla görüldüğü ildir. Buna şehirleşme oranının artması ile artması tahmin edilen nüfus etki etmiştir.

Trabzon ilinin 2010 yılı sonunda nüfusu 763.714 kişi iken göç veren bir il olduğundan bu rakam 2011 yılında azalarak 757.353 kişi olmuştur. Net göç hızı -17,78 dir. Net azalış 13.588 kişi olmuştur. En fazla göç İstanbul ve Ankara'dan alırken en fazla göçü yine İstanbul ve Ankara İllerine vermektedir.

Trabzon ili için işgücüne katılım oranı 2009 yılında %59,7 iken 2010 yılında azalışla % 56,4 e düşmüştür. 2009 ve 2010 yılında işgücüne katılım oranı Türkiye ortalamasının

üzerindedir. İstihdam oranı 2009 yılında % 55,8 iken 2010 yılında 3 puanlık azalışla % 52,8 olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca işsizlik oranı 2010 yılında 6,3 seviyelerinde iken bu oran bir önceki yıla göre gerilemiştir. Yukarıdaki verileri Türkiye İstatistik Kurumu'ndan alınan (TÜİK verileri 2004 yılından itibaren yıllık sonuçlar Türkiye, kent ve kır tahminlerinin yanısıra, İstatistiksel Amaçlı Bölge Sınıflaması Düzey-1 ve Düzey-2'ye göre de verilmektedir.) Ancak, Düzey-1 ve Düzey-2'ye göre verilen değişken sayısı ve detayı Türkiye, kent ve kır için verilenden daha farklı ve kısıtlıdır. 2011 yılı bölgesel (TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)sonuçlarına göre istihdam oranı %53,7, işgücüne katılım oranı %57,4 ve işsizlik oranı da %6,4 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 1.6. İşgücüne Katılım, İstihdam ve İşsizlik Oranları, 2010

Kaynak: TÜİK,İşgücü İstatistikleri

İl bazında mevcut işgücü piyasası temel değişkenler itibariyle ele alındığında Trabzon ilinde dikkati çeken önemli husus işsizlik oranının düşüklüğüdür. İşsizlik oranı 2010 yılı itibariyle % 6,3'tür. Bu oran ile en düşük işsizlik oranına sahip 8. ildir. İşgücüne katılım oranı % 56,4'tür. İstihdam oranı % 52,8 ile % 43 olan Türkiye ortalamasının üzerindedir.

Tablo 1.12. Trabzon İlinin İşgücüne Katılım, İstihdam ve İşsizlik Oranları

Yıllar	İşgücüne Katılım Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2008	59,5	55,8	6,1
2009	59,7	55,8	6,6
2010	56,4	52,8	6,3

Kaynak: TÜİK

Yıllar itibariyle Trabzon'da işsizlik oranının arttığı, istihdam oranının ise düştüğü görülmektedir. Özellikle 2009 yılında ülke genelinde artan işsizlik oranı Trabzon'da da artmış sonraki yıl yeniden azalış göstermiştir.

Eğitim durumuna ve dönemlere göre işsizlik oranlarına bakıldığında özellikle yükseköğretim mezunlarının işsizlik oranlarının yıllar itibariyle artış olduğu görülmektedir.

Eğitim seviyesi ile istihdam arasında pozitif bir ilişki vardır. Eğitim seviyesi yükseldikçe istihdam oranları bölgede de yükselmektedir.

Grafik 1.7.Eğitim Durumuna ve Yıllara Göre işsizlik Oranı, %,TR 90

Kaynak: TÜİK

TR 90 Bölgesindeki işsizlik oranlarını eğitim durumu ve yıllar itibariyle karşılaştırma yaptığımızda lise ve dengi okul mezunlarında işsizlik oranının düşüş içinde olduğu görülmektedir. Bunda bölgedeki işgücünü niteliklerinin bu eğitim seviyesinden karşılanması etkili olmuştur.

Bölgede okuma-yazma bilmeyenler grubu dışındaki tüm düzeyler için erkeklerin istihdam oranları, kadınlara göre daha yüksek olmakla birlikte; eğitim seviyesi arttıkça istihdam oranı da artmaktadır.

Bölge istihdam oranı % 53,7'dir. Her 100 erkekten 66'sı her 100 kadından 42'si çalışmaktadır. Erkek istihdamı oranı % 65,1 olan Türkiye ortalamasından 1 puan yüksek iken, kadın istihdam oranı Türkiye ortalamasından (%25,6) 16,3 puan yüksektir. Diğer bir ifade ile bölge istihdam oranını Türkiye ortalamasının çok üzerine çıkartan kadınlardır. Bunun nedeni tarımda ücretsiz aile işçisi olarak çalışan kadınların bölgede çok daha yoğun çalışmasıdır.

Grafik 1.8. Cinsiyete Göre İstihdam Oranı,TR90,%,2011

Kaynak: TÜİK

Bölgede yaş grubu ve eğitim durumuna göre istihdam edilenlere bakılacak olursa en fazla istihdam edilen grubun 35-54 yaş arası Lise altı eğitimlilerin oluşturduğu görülmektedir.

Tablo1.13. Geniş Yaş Grubu ve Eğitim Durumuna Göre İstihdam,TR90,%,2011

Eğitim Durumu	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
Okuma yazma bilmeyen	0	0	4	39	69	**112**
Lise altı	25	33	122	317	135	**631**
Lise ve dengi meslek okulu	4	27	68	68	11	**178**
Yükseköğretim	0	11	44	51	9	**115**
Toplam	**29**	**71**	**238**	**475**	**224**	**1.036**

Kaynak: TÜİK

Yaş gruplarının toplam istihdamdaki yeri incelendiğinde 35-54 yaş grubu %45'lik değer ile en yüksek düzeydedir. Bu grubu sırasıyla %22,34 ,%21,62 ile 55+ ve 25-34 yaş grubu takip etmektedir. Bu oranlar işverenlerin nitelikli işgücü yanında tecrübeyi de tercih ettiklerini göstermektedir. Bölge istihdamının %10'unu okuma yazma bilmeyenler oluştururken %60'ını lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Yükseköğretimde okuyanlar içinde istihdam da yer alanların oranı ise %11 gibi düşük bir seviyede kalmıştır.

TR90 bölgesinde toplam istihdamın % 53' ü tarım sektöründedir. Hizmet ve sanayi sektörlerinin de payı yaklaşık %57' dir. Tarım sektöründe işverenlerin kendi aileleriyle beraber çalışması bu sektördeki istihdam oranını yüksek göstermiştir.

Grafik 1.9. Sektörel Bazda istihdam edilenler, TR90,%,2011

Kaynak: TÜİK

Türkiye genelinde istihdam edilenlerin sektörel durumu ile TR90 bölgesinden farklılık göstermektedir. Türkiye de istihdam edilenlerin yarıya yakını hizmet sektöründe yer almaktadır.

Trabzon ili için istihdam yapısı incelendiğinde; İŞKUR ve SGK verilerine dayanarak ortalama çalışanların %56' si hizmet sektöründe, %25' i inşaat sektöründe, %16' sı sanayi sektöründe ve %3' ü tarım sektöründe çalışmaktadır. Ayrıca tüm sektörlerde kadınların istihdamı erkeklere göre daha düşüktür. Kadın istihdamının en fazla olduğu sektör hizmet sektörüdür.

Tablo 1.14. Eğitim Durumu ve Meslek Grubuna Göre İstihdam (bin),TR90,%,2011

Meslek Grubu	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükseköğretim	Toplam
Kanun Yapıcılar Üst Düzey Yöneticiler Ve Müdürler	0	24	19	14	**57**
Profesyonel Meslek Mensupları	0	0	2	49	**51**
Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0	5	18	16	**39**
Büro Ve Müşteri Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0	5	17	14	**36**
Hizmet Ve Satış Elemanları	1	33	32	8	**74**
Nitelikli Tarım, Hayvancılık, Avcılık, Ormancılık Ve Su Ürünlerinde Çalışanlar	110	395	39	7	**551**
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	0	78	23	2	**103**
Tesis Ve Makina Operatörleri Ve Montajcılar	0	45	14	1	**60**
Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışanlar	0	45	14	2	**61**
Toplam	**111**	**630**	**178**	**113**	**1.032**

Kaynak: TÜİK

Eğitim durumu ve meslek grubuna göre işsizler incelendiğinde nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar meslek grubunda en fazla istihdamın olduğu görülmektedir. Eğitim durumunda ise en fazla istihdam lise altı eğitim seviyesinde bulunmaktadır.

Grafik 1.10.İşteki Duruma Göre İstihdam, TR90, %,2011

Kaynak: TÜİK

İşteki durum ve istihdamın sektörel dağılımı cinsiyete göre farklılık göstermektedir. Erkeklerin yarıya yakını ücretli veya yevmiyeli olarak çalışırken, bu oran kadınlarda % 18'e gerilemektedir. Buna karşın ücretsiz aile işçisi olarak çalışan erkeklerin oranı %5,9 iken, bu oran kadınlarda % 48,3'e çıkmaktadır. Ücretsiz aile işçilerinin büyük çoğunluğunu (% 85) kadınlar oluşturmaktadır.

Tablo 1.15. Sektör Bazında İşteki Duruma Göre İstihdam, TR90, bin kişi, 2011

	Tarım	Sanayi	Hizmet	Toplam
		ERKEK		
Ücretli veya yevmiyeli	6	113	183	302
İşveren veya kendi hesabına	192	23	69	284
Ücretsiz aile işçisi	32	1	3	36
Toplam	**230**	**137**	**255**	**622**
		KADIN		
Ücretli veya yevmiyeli	1	14	63	78
İşveren veya kendi hesabına	129	2	5	136
Ücretsiz aile işçisi	196	0		200
Toplam	**326**	**16**	**72**	**414**

Kaynak: TÜİK

Erkek istihdamının en fazla olduğu sektör hizmet sektörüdür. Çalışan erkeklerin %41 i hizmet sektöründe çalışmaktadır. İkinci sırada % 37 ile tarım sektörü yer almaktadır. Kadın istihdamının en fazla olduğu sektör, tarımdır. Çalışan her 100 kadından 78'i tarımda çalışmaktadır. İkinci sırada % 17 ile hizmet sektörü yer almaktadır.

Sektör bazında işteki duruma bakıldığında, tarım sektörüne ücretsiz aile işçiliğinin hakim olduğu görülmektedir. Bu durum sadece TR90 bölgesi için geçerli olmayıp Türkiye

için genelleme yapılabilecek bir durumdur. Bölgede son yıllarda çözülmeye başlayan tarım sektöründen koparak kente göç eden nüfus, kentin beklediği niteliklere sahip olmadığı için işgücünün dışında kalmakta, bu da kentsel alanda işsizliğe neden olmaktadır.

Kayıt Dışı İstihdam

Kayıt dışı ekonomi kavramı ana başlık olarak alındığında bu kavramın birinci ve en önemli alt başlığı kayıt dışı istihdam olduğu görülmektedir. Kayıt dışı istihdam; herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmadan bir işte çalışmayı ifade eder.Bu kapsamda kendi adına ya da bağımlı çalışanların çalışmalarının ve/veya elde ettikleri ücret ve kazançların ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına (vergi dairesi, sosyal güvenlik kurumları vb.) hiç bildirilmemesini ya da gün veya ücret olarak eksik bildirilmesini ifade etmektedir.

TR 90 bölgesi istihdamının % 61'i kayıt dışındadır. Bölge kayıt dışı çalışma oranlarını Türkiye geneli ile karşılaştırdığımızda bölge sadece tarım dışında Türkiye ortalamasının altındadır. Hem tarım hem toplamda kayıt dışı istihdam oranı Türkiye ortalamasından daha yüksektir. Özellikle tarımda kayıt dışı çalışma oranı oldukça yüksektir. Bölgede toplam istihdamın %53,3'ü tarımda iken, bu oran Türkiye ortalamasında %25,5'tir. Tarım dışı sektörlerde kayıt dışı çalışma oranı % 22,8, tarım sektöründe % 95,4'tür.

Grafik 1.11. Türkiye ve TR90 Bölgesi Tarım ve Tarımdışı Kayıt Dışı Çalışma Oranı, %, 2011

Kaynak: TÜİK

Bölgede kayıt dışılığın en fazla olduğu tarım dışı sektör sanayi sektörüdür. Sanayi sektöründe % 28,1 olan kayıt dışı çalışma oranı hizmetler sektöründe % 20,3'e gerilemektedir. Bölgede hem sanayi sektöründe hem de hizmetler sektöründe kayıt dışı çalışma oranı Türkiye ortalamasından düşüktür.

Grafik 1.12. Türkiye Ve TR90 Bölgesi Sektörlere Göre Kayıt Dışı Çalışma Oranı,%,2011

Kaynak: TÜİK

Grafik 1.13. Yaş Grubu ve Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılık Durumuna Göre İstihdam Edilenler,TR90,2011

Kaynak: TÜİK

TÜİK verilerine göre TR 90 bölgesinde 2011 yılında istihdam edilen 1.037.000 kişinin 395 bini kayıtlı iken 640 bini kayıtlı değildir. Kayıt dışı istihdam en fazla 35-54 yaş grubunda görülmektedir. Kayıt dışı çalışanlar, 25-34 yaş grubu hariç diğer tüm yaş gruplarında kayıtlı çalışanlardan fazladır.

Grafik 1.14. Eğitim Durumuna Göre Kayıt Dışı İstihdam, TR 90 ,%,2011

Kaynak: TÜİK

Bölgede en yüksek kayıt dışılık oranı % 88,1 ile okuma yazma bilmeyen kadınlardadır. Bu eğitim seviyesindeki erkeklerde kayıt dışı çalışma oranı %11,9'dur. Cinsiyetler arası en yüksek fark da yine bu eğitim seviyesindedir. En düşük kayıt dışı çalışma oranının %2 ile yüksek eğitimlilerde olmasına rağmen en fazla kayıt dışı çalışan erkekler %76,9 ile yüksek eğitim almış erkeklerdir. Cinsiyetler arası farkın en az olduğu eğitim seviyesi ise lise altı eğitimdir.

Grafik 1.15. Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılık Durumu ve Cinsiyete Göre İstihdam Edilenler,TR90,2011

Kaynak: TÜİK

Sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılık durumu ve cinsiyete göre istihdam edilenlere bakılarak şu sonuçlara ulaşılabilir;

- ✓ İstihdam edilen kadın çalışanların % 17,4'ü sosyal güvenlik kurumuna kayıtlı iken % 82,6'sı kayıt dışı çalışmaktadır. Bunun nedeni kadınların çoğunun tarımda çalışmasıdır.
- ✓ İstihdam edilen erkek çalışanların % 52,1'i sosyal güvenlik kurumuna kayıtlı iken % 47,9'u kayıt dışı çalışmaktadır.
- ✓ Kayıt dışı istihdamda kadınların oranı erkeklerden 34,7 puan fazladır.
- ✓ Toplam istihdamda kayıtlı çalışanların oranı % 61,8 iken kayıt dışı istihdamın oranı % 38,2'dir.

Tablo 1.16.Eğitim Durumu, İş Arama Süresi ve Yaş Grubuna Göre İşsizler, TR 90,2011

	İş Arama Süresi			Yaş Grubu				
	1 Yıl Yıldan Az	1 Yıl Ve Daha Çok	İş Bulmuş Başlamak İçin Bekleyen	15-19	20-24	25-34	35-54	55+
Okuma yazma bilmeyen	0	0	0	0	0	0	0	0
Lise altı	21	11	1	4	6	10	12	1
Lise ve dengi meslek okulu	11	9	0	2	7	7	4	0
Yükseköğretim	8	8	0	0	9	6	1	0
Toplam	**40**	**28**	**1**	**6**	**22**	**23**	**17**	**1**

Kaynak: TÜİK

TÜİK verilerine göre TR 90 bölgesindeki işsizlerin % 58'i 1 yıldan daha az bir süredir işsizdir. Bu grubun içinde en fazla pay "lise altı" eğitim seviyesinde olanlara aittir. Öte yandan 1 yıl ve daha uzun süredir işsiz olanların oranı %40,6 iken iş bulmuş fakat başlamak için bekleyenlerin oranıysa %1,4'tür. Bölge işsizlerinin %40,6'sını gençler oluşturmaktadır. İşsiz gençlerin % 35,7'si "lise altı" eğitim seviyesindeyken % 32,1'i yükseköğretim mezunudur.

Bekleme sürelerine göre işsizliğe bakıldığında, Türkiye genelinden farklı olarak, TR90 bölgesinde bir yıldan az süredir iş arayanların sayısıyla bir yıl ve daha uzun zamandır iş arayanların sayısının farklı olduğu görülmektedir.

Grafik 1.16. İş Arama Süresine ve Cinsiyete Göre İşsizler, TR 90,2011

Kaynak: TÜİK

İş arama süresine göre işsizlerin dağılımına bakıldığında 1 yıldan daha az süredir iş arayanların büyük çoğunluğunu erkeklerin oluşturduğunu görebiliriz. Kadınların % 43'ü Erkeklerin de % 38'i 1 yıldan daha fazla süredir iş aramaktadır. İş bulmuş fakat başlamak için bekleyen kadınlar olmazken erkeklerde bu oran %2'dir.

Tablo 1.17.Eğitim Durumu ve Yaş Grubuna Göre İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri, TR 90,2011

İŞGÜCÜNE DAHİL OLMAMA NEDENİ	EĞİTİM DURUMU				YAŞ GRUBU				
	Okuma Yazma Bilmeyen	Lise Altı	Lise ve Dengi Meslek Okulu	Yükseköğretim	15-19	20-24	25-34	35-54	55+
İş bulma ümidi yok	0	15	6	3	5	4	8	7	1
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	0	17	9	5	3	6	10	10	1
Mevsimlik çalışan	1	2	1	0	0	0	0	2	1
Ev işleri ile meşgul	34	198	40	6	15	25	72	112	54
Öğrenci(eğitim-öğretim)	0	110	48	3	131	27	3	0	0
Emekli	5	54	13	11	0	0	0	19	64
Özürlü yaşlı veya hasta	138	77	2	1	3	3	9	28	175
Ailevi ve kişisel nedenler	0	5	6	1	4	3	2	3	1
Diğer	0	4	5	2	5	2	2	2	0
Toplam	**178**	**482**	**130**	**32**	**166**	**70**	**106**	**183**	**297**

Kaynak: TÜİK

TR 90 bölgesinde 2011 yılı verilerine göre toplam 823 bin kişi işgücüne dahil olmamaktadır. Eğitim durumuna göre işgücü dışında kalma nedenleri incelendiğinde lise altı eğitim seviyesindeki grubun % 58,6 ile en yüksek paya sahip olduğunu görülmektedir. Bu

grubu % 21,7 ile okuma yazma bilmeyenler izlemektedir. Lise altı eğitimli kişilerin iş gücüne katılmama nedenlerinin başında ev işleri ile meşgul olmaları gelmektedir. Dolayısıyla bu gruptaki kişilerin yüksek çoğunluğunu kadınların oluşturduğunu söylemek mümkündür. Yaş grubuna göre bakıldığında ise ilk sırada %36,1 ile 55 yaş üstü grup yer almaktadır. Bu grubu %22,3 ile 35-54 yaş grubu izlemektedir. Yaş gruplarına göre, işgücü dışında kalma nedenlerinin başında "özürlü, yaşlı veya hasta" kriteri gelmektedir. Yani 822 bin kişinin 175 bini özürlü, yaşlı veya hasta olduğundan dolayı işgücüne dahil olamamaktadır.

İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

Bu bölümde Türkiye İş Kurumu 2011 yılına ait verileri ile 2012 yılının ilişkin Trabzon Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü verileri ışığında Trabzon ilinde kayıtlı işgücü ve kayıtlı işsiz verileri, açık iş sayıları, kuruma yapılan başvurular, işlere yapılan yerleştirmeler ve işgücü yetiştirme kurslarına ait bilgiler derlenecektir. Kuruma yapılan başvurularla işe yerleştirmelerin yaş, eğitim seviyesi ve kadın-erkek oranları açısından değerlendirilmesi, ilerleyen yılları için gerçekleştirilecek eşleştirmelerin daha etkin bir şekilde yapılabilmesi için önemli bir veri kaynağıdır.

2012 yılının Aralık ayı sonu itibariyle Trabzon Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde kayıtlı işgücü istatistiklerine bakıldığında, Trabzon'da kuruma kayıtlı 24.057 kayıtlı işsiz olduğu görülmektedir. Bu sayı 2011 yılında 19.113 olduğu görülmektedir. Bu artışın Kurumun uyguladığı Aktif İşgücü Programlarının kaynaklandığı söylenebilir. Ayrıca İş arayanlardan % 4'ü engellilerden , %43'ünü 35 yaşından küçüklerden, %40,5'ini ilköğretim mezunlarından oluşmaktadır.

2011 ve 2012 yılına ait mevcut istatistikler incelendiğinde, Trabzon'da 2011 yılında yapılan 14.805 kuruma başvurunun 3.940'ı işe yerleştirilmiştir. 2012 yılı verilerine göre Trabzon'da 21.641 kuruma başvuruya karşılık 3.238 kişi iş gücü piyasasına giriş yapmıştır. İl genelinde toplam 167 özürlü ve 3 eski hükümlü işiz 2012 yılında işgücü piyasasına dahil olmuştur.

Türkiye geneli 2012 yılı istatistiklerine bakıldığında ise kurum hizmetlerinden yararlanmak için yapılan 2.296.325 başvuruya karşılık 556.587 kişi istihdam edilmiştir.

Tablo 1.18:Yaş Grubuna Göre Alınan Başvurular,2012

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
15-19	579	564	1.143
20-24	2.928	2.329	5.247
25-29	3.236	1.886	5.112
30-34	2.369	1.304	3.683
35-39	1.706	1.024	2.730
40-44	1.222	691	1.923
45-49	770	416	1.186
50-54	246	164	410
55-59	103	49	152
60-64	26	14	40
65+	7	8	15
TOPLAM	**13.192**	**8.449**	**21.641**

Kaynak:İŞKUR

2012 yılı sonu itibariyle kuruma yapılan toplam başvurularda erkeklerin oranı % 61 ile Türkiye ortalamasından (% 64,3) 3.3 puan düşüktür. Kadınların oranı ise % 39 ile Türkiye ortalaması olan % 35,7'den 3.3. puan yüksektir. Kadınlarda en fazla başvuru 20-24 yaş grubuna ait iken erkeklerde en fazla başvuru 25-29 yaş grubundadır. Toplam başvuruların en fazla olduğu yaş grubu ise 5.247 ile 20-24 yaş grubudur. Buradan kuruma başvuranların daha çok çalışmaya hazır genç nüfus olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 1.19:Eğitim Durumuna Göre Alınan Başvurular,2012

	TRABZON	TÜRKİYE
Okur Yazar Olmayan	116	30.604
Okur Yazar	162	63.800
İlköğretim	8.840	1.109.989
Ortaöğretim (Lise ve Dengi)	7.539	708.001
Önlisans	2.389	191.747
Lisans	2.534	185.039
Yüksek Lisans	58	6.885
Doktora	3	260
Genel Toplam	21.641	**2.296.325**

Kaynak:İŞKUR

Eğitim durumuna göre alınan başvurular Türkiye geneli ile paralellik göstermektedir. 2012 yılı itibariyle başvuruların eğitime göre dağılımında en büyük oran % 40,8 ile ilköğretim mezunlarına aittir. Bunu % 34,8 ile ortaöğretim mezunları izler. En düşük pay ise % 0,3 ile yüksek lisans ve % 0,01 ile doktora mezunlarına aittir. Buradan eğitim arttıkça başvuru oranlarının azaldığını söylemek mümkündür.

Tablo 1.20:Mesleklere Göre Alınan Başvurular,2012

	TRABZON	TÜRKİYE	
Beden İşçisi Genel	**2.798**	**572.862**	Beden İşçisi Genel
Beden İşçisi Temizlik	1.730	100.687	Büro Memuru Genel
Büro Memuru Genel	**1.151**	**86.976**	Beden İşçisi Temizlik
Satış Elemanı Tanıtım	682	53.649	Temizlik Görevlisi
Temizlik Görevlisi	**619**	**47.515**	Satış Elemanı Tanıtım
Sekreter	589	36.929	Sekreter
Ön Muhasebeci	**468**	**33.933**	Şoför Yük Taşıma
Garson Servis Elemanı	384	30.406	Ön Muhasebeci
Şoför Yük Taşıma	**372**	**27.132**	Garson Servis Elemanı
Güvenlik Görevlisi	369	25.799	Muhasebeci

Kaynak:İŞKUR

2012 yılında alınan başvuruların mesleklere göre dağılımına bakıldığında en fazla başvuru yapılan ilk üç mesleğin Türkiye geneliyle aynı olduğu görülmektedir. Yapılan 21.641 başvuruda en fazla çalışılabileceği belirtilen meslek beden işçisi (genel)' dir. Bunu 1.730 başvuru sayısıyla beden işçisi (temizlik) ve 1.151 başvuru sayısıyla büro memuru (genel) meslekleri izlemektedir.

Tablo 1.21:Öğrenim Durumuna Göre İşe Yerleştirme,2012

	Trabzon			TÜRKİYE
Öğrenim Durumu	Erkek	Kadın	Toplam	
Okur Yazar Olmayan	0	0	0	**2.602**
Okur Yazar	16	15	31	**20.965**
İlköğretim	1.193	520	1.713	**318.636**
Ortaöğretim (Lise ve Dengi)	640	347	987	**159.761**
Önlisans	153	149	302	**32.547**
Lisans	85	115	200	**21.425**
Yüksek Lisans	3	2	5	**644**
Doktora	0	0	0	**7**
TOPLAM:	**2.090**	**1.148**	**3.238**	**556.587**

Kaynak:İŞKUR

2012 yılında Trabzon'da toplam 3.238 kişi kamu/özel sektörde işe yerleştirilmiştir. İşe yerleştirmede Trabzon ilinin Türkiye işe yerleştirmesi içerisindeki payı % 0,6'dır.Trabzon ilinde işe yerleştirilenlerin % 52,9'u ilköğretim mezunudur. İkinci sırada % 30,5 ile ortaöğretim (lise ve dengi) mezunları izler.

Tablo 1.22:Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirmeler

	Toplam			Kamu			Özel		
Meslek Grupları	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	95	269	364	1	1	2	94	268	362
Hizmet Ve Satış Elemanları	155	184	339	0	0	0	155	184	339
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1.538	521	2.059	226	6	232	1.312	515	1.827
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Profesyonel Meslek Mensupları	58	53	111	0	1	1	58	52	110
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	100	77	177	1	0	1	99	77	176
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	77	15	92	2	0	2	75	15	90
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	65	29	94	8	0	8	57	29	86
Yöneticiler	2	0	2	0	0	0	2	0	2
Genel Toplam	**2.090**	**1.148**	**3.238**	**238**	**8**	**246**	**1.852**	**1.140**	**2.992**

Kaynak:İŞKUR

2012 yılındaki işe yerleştirmelerin %7,6'sı kamu sektörüne %92,4'ü özel sektöre yapılmıştır. İşe yerleştirilen erkeklerin %11,4'ü kamu sektöründe çalışırken %88,6'sı özel sektörde çalışmaktadır. Aynı şekilde kadınların da %0,7'si kamu %99,3'ü özel sektörde işe yerleştirilmiştir. Meslek gruplarına göre en fazla işe yerleştirmenin **"nitelik gerektirmeyen meslekler"** grubunda olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 1.23 :Mesleklere Göre İşe Yerleştirme,2012

	TRABZON	TÜRKİYE	
Beden İşçisi (Genel)	1.083	229.943	Beden İşçisi (Genel)
Beden İşçisi (Temizlik)	462	37.294	Beden İşçisi (Temizlik)
Temizlik Görevlisi	454	29.650	Temizlik Görevlisi
Çağrı Merkezi Görevlisi	153	13.308	Güvenlik Görevlisi
Ön Muhasebeci	69	11.867	Satış Elemanı (Tanıtım)
Garson (Servis Elemanı)	68	8.597	Büro Memuru (Genel)
Büro Memuru (Genel)	56	8.267	Reyon Görevlisi
Çocuk Bakıcısı	50	8.152	Çağrı Merkezi Görevlisi
Hasta Ve Yaşlı Bakım Elemanı	45	8.115	Makineci (Dikiş)
Bilgisayar İşletmeni	45	6.740	Kasiyer

Kaynak:İŞKUR

Trabzon ilinde en fazla işe yerleştirme yapılan ilk üç mesleğin Türkiye geneli ile paralellik gösterdiğini söylemek mümkündür. Mesleklere göre işe yerleştirmelere ilişkin istatistiklere bakıldığında beden işçisi (genel), beden işçisi (temizlik) ,temizlik görevlisi, çağrı merkezi görevlisi ve ön muhasebeci sırasıyla ilk beşte yer almaktadır.

Tablo 1.24:Kayıtlı İşsizlerin Meslek Grupları ve Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı,2012

	Okur Yazar Olmayan		Okur Yazar		İlköğretim		Ortaöğretim (Lise ve Dengi)		Önlisans		Lisans		Yüksek Lisans		Doktora	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Bilinmeyen	3	3	0	0	0	0	3	5	2	3	2	14	0	0	0	0
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	2	1	1	0	88	169	763	1512	325	789	359	595	2	7	0	0
Hizmet ve Satış Elemanları	5	14	6	22	873	999	875	741	120	129	95	69	0	0	0	0
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	68	100	55	101	2569	1770	750	395	74	27	53	24	0	1	0	0
Nitelikli Tarım,Ormancılık ve Su	0	1	0	0	46	11	11	2	0	0	2	0	0	0	0	0
Profesyonel Meslek Mensupları	1	1	2	0	110	86	280	410	103	151	782	676	34	41	0	3
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1	3	1	9	918	167	409	82	50	13	21	2	0	0	0	0
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Teknisyenler,Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel	3	1	2	0	221	34	668	216	520	343	164	92	2	0	0	0
Tesis ve Makine Operatörleri ve	2	2	4	1	1492	168	637	43	58	6	38	3	3	0	1	0
Yöneticiler	0	0	0	0	38	5	87	44	20	5	88	28	2	2	1	1
TOPLAM :	**85**	**126**	**71**	**133**	**6355**	**3409**	**4483**	**3450**	**1272**	**1466**	**1604**	**1503**	**43**	**51**	**2**	**4**

Kaynak:İŞKUR

2012 yılı sonu itibariyle Trabzon ilinde İŞKUR 'a kayıtlı işsiz sayısı **24.057'**dir.Kayıtlı işsizlerin meslek gruplarına göre dağılımında ilk sıra **nitelik gerektirmeyen meslekler** grubuna aittir. Bu gruba ait işsizlerin tüm işsizler içindeki payı % 24,9'dur.Kayıtlı işsizlerin öğrenim durumuna göre dağılımında ise ilk sırayı ilköğretim mezunları alır. Kayıtlı işsizlerin % 40,6'sı ilköğretim mezunu,% 33'ü ortaöğretim mezunu ,% 12,9'u lisans ,% 11,4'ü ön lisans,% 0,4'ü yüksek lisans, % 0,02'si doktora mezunu iken % 0,9'u okuryazar değildir. % 0,8'inin ise okuma yazması olduğu halde ilkokul diploması yoktur.

Tablo 1.25:Yaş Grubuna Göre Kayıtlı İşsizler,2012

	Kayıtlı İşsiz		
Yaş Grubu	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
15-19	280	251	531
20-24	2.519	2.362	4.881
25-29	3.457	2.724	6.181
30-34	2.462	1.730	4.192
35-39	1.908	1.227	3.135
40-44	1.529	897	2.426
45-49	1.091	542	1.633
50-54	434	270	704
55-59	176	79	255
60-64	47	32	79
65 ve daha büyük	12	28	40
Genel Toplam :	**13.915**	**10.142**	**24.057**

Kaynak:İŞKUR

2012 yılı sonu itibariyle İŞKUR 'a kayıtlı işsizlerin yaş dağılımına bakıldığında büyük çoğunluğunun gençlerden oluştuğunu söylemek mümkündür. Trabzon ilinde yaş gruplarına göre kayıtlı işsizlerin en büyük çoğunluğun toplam %25,7'lik bir oranla 25-29 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Bunu %20,3'lük oranla 20-24 yaş grubu ve % 17,4'lük bir oranla 30-34 yaş grubu izlemektedir.

Tablo 1.26:Öğrenim Durumlarına Göre Kayıtlı İşsizler,2012

	TRABZON			TÜRKİYE
Öğrenim Durumu	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	
Okur Yazar Olmayan	85	126	211	**44.975**
Okur Yazar	71	133	204	**59.440**
İlköğretim	6.355	3.409	9.764	**1.109.535**
Ortaöğretim (Lise ve Dengi)	4.483	3.450	7.933	**711.844**
Önlisans	1.272	1.466	2.738	**219.911**
Lisans	1.604	1.503	3.107	**217.317**
Yüksek Lisans	43	51	94	**8.851**
Doktora	2	4	6	**389**
Genel Toplam :	**13.915**	**10.142**	**24.057**	**2.372.262**

Kaynak:İŞKUR

Trabzon ilinde kayıtlı işsizlerin dağılımında lise mezunlarının payı Türkiye ortalamasından daha yüksektir. İlde lise altı eğitimlilerinin kayıtlı işsiz içindeki payı % 42,3 ile % 51,2 olan Türkiye ortalamasının altında iken, lise mezunlarının payı % 33 ile % 30 olan Türkiye ortalamasından daha yüksektir. Ön lisans ve lisans mezunlarının payı Türkiye ortalamasının üstünde iken yüksek lisans ve doktora mezunlarının payı Türkiye ortalaması ile aynıdır.

Tablo 1.27:Bekleme Sürelerine Göre Kayıtlı İşsizler,2012

	TRABZON	TÜRKİYE
30 GÜN VE AZ	1.324	119.450
1 - 2 AY	1.459	142.009
2 - 3 AY	1.122	115.639
3 - 4 AY	1.467	129.400
4 - 5 AY	768	118.728
5 - 6 AY	941	99.533
6 - 7 AY	806	93.782
7 - 8 AY	773	79.550
8 - 12 AY	3.387	356.106
1 - 2 YIL	6.981	680.298
2 - 3 YIL	2.637	237.822
3 - 4 YIL	1.217	103.229
4 - 5 YIL	472	42.518
5 - 6 YIL	383	32.323
6 - 7 YIL	123	6.613
7 - 8 YIL	66	3.831
8 - 9 YIL	46	4.216
9 - 10 YIL	38	3.880
10 YILDAN FAZLA	47	3.335
Genel Toplam	24.057	**2.372.262**

Kaynak:İŞKUR

İşsizlik ödeneği başvurularının büyük çoğunluğunu Türkiye toplamındaki verilerle paralellik göstermektedir. En yüksek işsizlik ödeneği başvurusu hem Türkiye hem de Trabzon için 30-34 yaş grubundadır. Bunu 25-29 yaş grubu takip etmektedir.

Tablo 1.28: Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012

Yaş Grubu	Trabzon	TÜRKİYE
15-19	3	958
20-24	195	25.343
25-29	663	80.598
30-34	754	91.279
35-39	616	69.412
40-44	429	53.790
45-49	309	32.843
50-54	77	8.068
55-59	29	2.817
60-64	1	429
65+	2	182
Toplam	3.078	365.719

Kaynak:İŞKUR

Tablo 1.29: Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012

	Trabzon	TÜRKİYE
Okuma yazma bilmeyenler	12	2.443
Okur yazar olanlar	14	3.275
İlköğretim	1.381	182.621
Ortaöğretim	1.102	114.838
Önlisans	229	24.487
Lisans	327	36.389
Yüksek Lisans	12	1.606
Doktora	1	60
Toplam	3.078	365.719

Kaynak:İŞKUR

İşsizlik ödeneği başvurularında ilköğretim mezunlarının hem Trabzon hem de Türkiye için ortalama olarak en fazla değer aldıkları görülmektedir. Bölgede yaş grubu ve eğitim durumuna göre istihdam edilenlere bakılacak olursa en fazla istihdam edilen grubun 35-54 yaş arası lise altı eğitimlilerin oluşturduğu görülmektedir. Bu durum işsizlik ödeneği başvurularında da ortaya çıkmaktadır.

2012 yılsonuna kadar İŞKUR tarafından açılan toplam kurs /program (Meslek Edindirme, İstihdam Garantili, Umem Beceri 10, Umem Beceri 10 / İEP, Para Cezaları Kapsamında Özürlülere Yönelik Para Cezaları Kapsamında Hükümlü /Eski Hükümlülere Yönelik, Umut Yıldızı Projesi, TYÇP, İşbaşı Eğitim Programları, Girişimcilik) sayısı 282‘ dir. Açılan kursların %13’ü istihdam garantili işgücü yetiştirme kursudur. İstihdam garantili kurslara, toplam kurs katılımcıların %17,8 i olan 647 kişi katılmıştır.

Tablo 1.30:Kursa Katılanların Cinsiyete Göre Dağılımı,2012

	TRABZON			TÜRKİYE		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Kursa katılan sayısı	2.291	1.928	4.219	276.901	187.744	464.645
Kursa katılan sayısı%	54,3	45,7	100,0	59,5	40,5	100,0

Kaynak: İŞKUR

Kurs/programlara katılanların cinsiyete göre dağılımına baktığımızda Trabzon'da Kurs/programlardan yararlanan kadınların oranı Türkiye ortalamasından yüksektir.

İKİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamaya bilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT' ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Tablo 2.1. İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012)

İŞKUR'UN UYGULADIĞI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI YÖNTEM VERİLERİ						
Dönem	Kapsamı	Period	Sınıflamalar	Yöntem	GÖRÜŞME YAPILAN İŞYERİ SAYISI[7]	
2007	50+ TÜM İŞYERLERİ	15 EKİM - 30 KASIM	İSCO 88-NACE REV.1.1	Yüz yüze	Toplam	**12.712**
2008	TÜM İŞYERLERİ	15 Ekim - 5 Aralık	İSCO 88-NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**71.001**
					10+ işyeri	26.409
					50+işyeri	7.224
2009/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	17 Nisan - 30 Mayıs	İSCO 88-NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**275.099**
					10+ işyeri	83.404
					50+işyeri	15.273
2009/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	4 Kasım-13 Aralık	İSCO 88-NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**255.938**
					10+ işyeri	80.638
					50+işyeri	15.985
2010/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88-NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**218.068**
					10+ işyeri	73.418
					50+işyeri	14.476
2010/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88-NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**198.479**
					10+ işyeri	69.442
					50+işyeri	14.688
2011/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88-NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**159.862**
					10+ işyeri	60.501
					50+işyeri	13.393
2011/II	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	19 Aralık-19 Ocak	İSCO 88-NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam	**5.941**
					10+ işyeri	3.283
					50+işyeri	1.606
2012/I	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	2 Mayıs-15 Haziran	İSCO 88-NACE REV.2	Yüz yüze	ToplamGirişim	**5.225**
2012/II	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	10 Eylül-31 Ekim	İSCO 88-NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**53.164**

Kaynak: İŞKUR

[7] Genelleme yapılmamış işyeri sayısıdır.

Türkiye İş Kurumu, 2012 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 10 Eylül – 31 Ekim 2012 tarihleri arasında Türkiye genelinde 53.164 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Trabzon'da ise 1.393 adet işyerine ilişkin veri derlenmiştir.. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslar arası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 8" kapsamında,

- ✓ Temel işyeri bilgileri
- ✓ Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- ✓ Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları)
- ✓ Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- ✓ 2012 yılı içerisinde işe giriş-çıkışlar,
- ✓ 31 Aralık 2012 ve 30 Haziran 2013 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

Talep araştırması için örnek hacmi, örnek seçimi, tahmin ve notasyon yöntemleri hakkında Ek 2'de ayrıntılı açıklama yapılmıştır.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Trabzon İşgücü Piyasası Talep Araştırması çerçevesinde toplam 1.634 işyeriyle görüşülmüştür. Bu işyerlerinden 1.139 tanesi 10 ile 49 kişi çalıştıran işyerleri, 188 tanesi ise 50 ve daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinden oluşmaktadır. Araştırma kapsamına sadece 10 ve üstü çalışana sahip işyerleri girmekle birlikte, uygulama aşamasında bu tür işyeri olduğu belirtildiği için ziyaret edilen 307 işyerlerinin, zaman içerisinde 1-9 büyüklüğündeki işyerine dönüşmüş olduğu tespit edilmiştir. Bu durum önceden 10 ve üstü çalışana sahip işyerlerinin sayılarında zaman içerisinde çalışan sayısında bir azalma olduğunu göstermektedir. Özellikle inşaat sektöründeki işyerleri ile ihale alımına bağlı çalışan sayısı artan işyerlerinin bu şekilde olabileceği öngörülebilir.

Bütün işyerleri açısından bakıldığında, 2012 yılı itibariyle Trabzon ve Türkiye genelinde en fazla işyeri bulunan ilk üç sektör aynıdır. Trabzon 'da en fazla işyerine sahip olan sektör %25'lik bir oranla toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı iken Türkiye'de % 21'lik oranla en fazla işyeri imalat sektöründedir. İkinci sırada ise Trabzon'da %12'lik oranla imalat sektörü gelirken Türkiye'de % 20'lik oran

[8] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

ile toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı gelmektedir. Üçüncü sırayı Trabzon'da %10 'luk pay ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Türkiye genelinde % 9,8 ile inşaat sektörü almaktadır.

Tablo 2.2. Sektörlere Göre İşyeri Sayıları

Sektörlere Göre İşyeri Sayıları				
Sektör	**İşyeri Sayısı (1-9)**	**İşyeri Sayısı (10-49)**	**İşyeri Sayısı (50++)**	**TOPLAM**
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	84	306	31	421
İmalat	22	158	26	206
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	24	131	24	179
İnşaat	54	95	26	175
Ulaştırma Ve Depolama	31	90	22	143
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	37	100	2	139
Eğitim	7	84	4	95
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	11	39	30	80
Diğer Hizmet Faaliyetleri	25	27	3	55
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	5	39	4	48
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	5	22	4	31
Bilgi Ve İletişim	0	21	7	28
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	1	13	0	14
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	0	5	4	9
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor	0	6	1	7
Gayrimenkul Faaliyetleri	1	3	0	4
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	0	0	0	0
Genel Toplam:	**307**	**1.139**	**188**	**1.634**

Kaynak: Trabzon İPA 2012

Araştırma sonuçlarını Türkiye geneline göre karşılaştırdığımızda da işyeri büyüklüleri sıralaması bakımından ilk 7 sektörün Şekil 1.1. de görüleceği üzere paralellik gösterdiği görülmektedir. İşyeri büyüklüklerine göre Trabzon ilinde hiç işyeri bulunmayan sektör su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleridir. Aynı şekilde 50 ve yukarı çalışana sahip gayrimenkul faaliyetleri sektöründe de işyeri bulunmamaktadır.

Grafik 2.1. İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Kaynak: Trabzon İPA 2012

Yapılan çalışma sonucunda elde edilen veriler ışığında işyeri büyüklülerine ve sektörlere göre çalışanların en fazla bulunduğu sektör Trabzon için toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörüdür. Çalışan işçi sayısı bakımından 10 ile 49 kişi arasında işçi çalıştıran sektörlerde daha fazla işçi çalışmaktadır. Aynı sonuçları Türkiye verileri ile karşılaştırırsak işyeri büyüklüklerine göre 50 ve daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinde daha fazla kişi çalışmaktadır. Ayrıca Türkiye genelinde en fazla imalat sektöründe çalışan vardır. Bu durumda Trabzon ili için işyerlerinin büyük çoğunluğunu hizmet sektörünün oluşturduğu durumu ortaya çıkmaktadır. Ayrıca büyük işyerlerinin sayısı bakımından Türkiye ortalamasının altında kaldığı görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre Trabzon'da 1.634 işyerinde 45.583 kişi istihdam edilmektedir Türkiye genelinde ise 6.240.294 kişi istihdam edilmektedir. Trabzon'da çalışanların %78'i erkek , %22 'si kadındır. Türkiye genelinde ise işyerlerinde çalışan kadınların oranı %25.3 ile Trabzon ortalamasının üzerindedir. Trabzon da Erkeklerin %18,3'ü toptan ve perakende ticaret sektöründe çalışmaktadır. Daha sonra ise İdari ve Destek Hizmeti Faaliyetleri ile İmalat sektörleri gelmektedir. Türkiye genelinde ise çalışan sayısının en fazla olduğu sektör imalat sektörüdür. Trabzon'da kadınların % 17'si İdari ve Destek Hizmeti Faaliyetleri, %16,4'ü toptan ve perakende ticaret sektöründe, % 13,3'ü İmalat sektöründe çalışmaktadır. Erkeklerin ve kadınların en fazla çalıştıkları sektörler paraleldir.

İşyeri sayısı olarak 9 ve daha az istihdam eden işyerleri ile 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde çalışanların büyük çoğunluğu toptan ve perakende ticaret sektöründe çalışmaktadır. Türkiye için bu sektör imalat sektörüdür. Türkiye ve Trabzon için ikinci sırada idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü en fazla istihdam sağlayan sektörlerdir. Şekil 2.2 de görüleceği üzere çalışan sayısı büyüklüklerine göre sıralandığında Türkiye ve Trabzon için ilk dört sektöründe aynı olduğu görülmektedir.

Grafik 2.2. Sektörlere Göre Çalışan Sayılarının Dağılımı

Kaynak: Trabzon İPA 2012

Cinsiyete göre sektörel bazda çalışan sayıları incelendiğinde, sırasıyla kadınların en fazla istihdam esildiği sektörler, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, bilgi ve iletişim, eğitim ve finans ve sigorta faaliyetleridir. Kadınların istihdam edilen sektörlerin mevcut işyeri sektörlerindeki payı %20 dir. Ayrıca sektörlere göre kadın istihdamının Türkiye ortalaması üzerinde olan sektörleri bilgi ve iletişim, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, gayrimenkul faaliyetleri, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, madencilik ve taş ocakçılığı sektörleridir.

Tablo 2.3. Sektörlere Göre Erkek-Kadın Çalışan Oranları, Trabzon, 2012.

Sektör	Erkek %		Kadın %		Sektördeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki oranı (%)	
	Trabzon	Türkiye	Trabzon	Türkiye	Trabzon	Türkiye
Bilgi ve İletişim	62,5	63.61	37,5	36.39	2.1	2.23
Diğer Hizmet Faaliyetleri	68,4	68.63	31,6	31.37	2.3	4.03
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	90,1	85.55	9,9	14.45	0.7	2.11
Eğitim	63,1	44.96	36,9	55.04	6.6	4.77
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	63,1	57.20	36,9	42.80	7.7	5.28
Gayrimenkul Faaliyetleri	69,1	71.62	30,9	28.38	0.2	2.28
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	69,8	74.66	30,2	25.34	11.7	5.67
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor	75,2	75.40	24,8	24.60	0.5	1.85
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	91,3	94.10	8,7	5.90	1	2.53
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	88,2	70.10	11,8	29.90	2	3.94
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	0,0	94.45	0,0	5.55	0	1.51
Toptan ve Perakende Ticaret;	79,6	76.54	20,4	23.46	25.4	19.78
Ulaştırma ve Depolama	93,2	86.30	6,8	13.70	8.4	5.62
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	78,2	70.44	21,8	29.56	5.2	4.10
İmalat	78,6	79.48	21,4	20.52	13.9	20.61
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	38,9	38.92	61,1	61.08	3.2	3.87
İnşaat	94,2	89.98	5,8	10.02	9.1	9.81
TOPLAM	**77.88**	**74.75**	**22.11**	**25.25**	**100**	**100.00**

Kaynak: Trabzon İPA 2012

Araştırma verileri ışığında meslek gruplarına göre istihdama bakıldığında Trabzon ve Türkiye için toplamda en fazla istihdamın nitelik gerektirmeyen meslekler grubunda yoğunlaştığı görülmektedir.

Tablo 2.4. Meslek Gruplarına Göre Çalışan Sayıları

Meslek Gruplarına Göre Çalışan Sayıları									
Çalışan Aralığı	1-9 Aralığı			10-49 Aralığı			50+ Aralığı		
Meslek Grup	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	148	109	257	1.352	1.083	2.435	970	570	**1.540**
Hizmet Ve Satış Elemanları	209	89	298	2.784	1.183	3.967	4.722	665	**5.387**
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	92	56	148	3.115	1.183	4.298	3.717	1.794	**5.511**
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	2	0	2	29	10	39	20	0	**20**
Profesyonel Meslek Mensupları	110	71	181	1.888	1.088	2.976	1.003	484	**1.487**
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	171	7	178	3.090	158	3.248	1.936	135	**2.071**
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	130	38	168	1.619	264	1.883	2.064	736	**2.800**
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	102	7	109	3.139	134	3.273	2.215	92	**2.307**
Yöneticiler	103	21	124	600	88	688	168	18	**186**
Genel Toplam:	**1.067**	**398**	**1.465**	**17.616**	**5.191**	**22.807**	**16.815**	**4.494**	**21.309**

Kaynak: Trabzon İPA 2012

Toplamda ikinci olarak en fazla istihdam edilen meslek grubu Trabzon ve Türkiye için farklılık göstermektedir. Trabzon için en fazla ikinci istihdam edilen sektör hizmet ve satış elemanları meslek grubu olurken Türkiye için meslek grubu profesyonel meslek mensupları dır. Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubunda çalışanları Trabzon için üçüncü sırada yer alırken, Türkiye için bu sırada büro hizmetlerinde çalışan elemanlar grubu bulunmaktadır. Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubu hem kadınların hem de erkeklerin toplam istihdamlarının içinde en az istihdam edilen meslek grubunu oluşturmaktadır.

Erkekler en fazla Hizmet ve satış elemanları sonrasında ise nitelik gerektirmeyen meslekler ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek gruplarında çalışan bulunmaktadır. Kadınlarda ise ilk sırada % 30 oranı ile nitelik gerektirmeyen meslekler bulunmaktadır. Daha sonra sırası ile Hizmet ve satış elemanları ile büro hizmetlerinde çalışan elemanlar gelmektedir.

Trabzon ilinde araştırma kapsamındaki işyerlerinde toplam 930 farklı meslekte çalışan tespit edilmiştir. Toplamda en fazla çalışılan meslekler güvenlik görevlisi, beden işçisi (genel, temizlik, inşaat), temizlik görevlisi, şoför-yük taşıma, pazarlamacı (satış temsilcisi) ,

aşçı , garson (servis elamanı) dır. Erkeklerin toplamda en fazla çalıştıkları meslek güvenlik görevlisi, kadınların ise temizlik görevlisi mesleğidir.

Tablo 2.5. Çalışanların Mesleklere Göre Dağılımı

İlk On Meslek (Toplam)	%	İlk On Meslek (Erkek)	%	İlk On Meslek (Kadın)	%
Güvenlik Görevlisi	**8,9%**	Güvenlik Görevlisi	**11,0%**	Temizlik Görevlisi	**12,5%**
Beden İşçisi (Genel)	**7,6%**	Beden İşçisi (Genel)	**8,1%**	Beden İşçisi (Genel)	**5,8%**
Temizlik Görevlisi	**5,2%**	Şoför-Yük Taşıma	**4,8%**	Beden İşçisi (Temizlik)	**5,8%**
Şoför-Yük Taşıma	**3,7%**	Temizlik Görevlisi	**3,1%**	Tıbbi Sekreter	**4,8%**
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	**2,3%**	Beden İşçisi (İnşaat)	**2,9%**	Sekreter	**4,8%**
Beden İşçisi (İnşaat)	**2,3%**	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	**2,5%**	Aşçı	**4,1%**
Beden İşçisi (Temizlik)	**2,3%**	Garson (Servis Elemanı)	**2,0%**	Muhasebeci	**3,6%**
Aşçı	**2,2%**	Aşçı	**1,6%**	Satış Danışmanı	**3,0%**
Garson (Servis Elemanı)	**2,0%**	Tır-Çekici Şoförü	**1,5%**	Hemşire	**2,3%**
Muhasebeci	**1,8%**	Kalorifer Ateşçisi (Katı ve Sıvı Yakıt)	**1,4%**	Banka Gişe Yetkilisi	**2,1%**
Toplam	**32,8**	**Toplam**	**39**	**Toplam**	**48,7**

Kaynak: Trabzon İPA 2012

AÇIK İŞLER

Trabzon İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında açık iş araştırmanın saha uygulaması sürecinde ziyaret edilen işyerlerinde işverenlerin "fiilen" ihtiyaç duydukları meslekleri ifade etmektedir. Açık iş oluşturulmuş, dolu olmayan veya yakında boşalacak olan pozisyonları tanımlar. Trabzon İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında ise Trabzon ilinde işyerlerine yapılan ziyaretler neticesinde, referans dönemi (10 Eylül-31 Ekim 2012) esas alınmak üzere, var olduğu öğrenilen açık iş sayısı 2.129'dur. Bu kapsamda işverenler İŞKUR'a değil, İŞKUR işverenlere ulaşmıştır. Araştırma kapsamında en fazla açık iş bulunan ilk 5 sektör sırasıyla imalat, toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı inşaat, ulaştırma ve depolama, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörleridir. İşyeri büyüklüğüne göre bakıldığında, 1.541 açık iş sayısıyla en fazla açık iş olan işyerleri 10-49 çalışanı olan işyerleridir.

Türkiye genelinde toplanan veriler göz önüne alındığında, ülke genelinde referans dönemi içerisinde toplam 215.243 açık iş talebi alınmıştır. Bu işlerin çoğunluğunu sırasıyla imalat, inşaat, toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörleri oluşturmaktadır. İşyeri büyüklüklerine göre incelendiğinde, en fazla açık iş talebi 50'den fazla çalışana sahip işletmelerden alınmıştır.

İşgücü Piyasası Araştırmasının yapıldığı dönemde, en fazla açık işin imalat sektöründe olduğu görülmüştür. Bu sektörü Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı sektörü takip etmektedir. Aşağıdaki grafikte açık iş sayısının en fazla olduğu 5 sektör yer almaktadır.

Grafik 2.3. Sektörlere Göre Açık İşler

Kaynak: Trabzon İPA 2012

Araştırma kapsamında açık iş oranı; mevcut açık iş sayısının mevcut istihdam/çalışan ve açık sayısının toplamına oranıdır.[9]

Grafik 2.4. Sektörlere Göre Açık İş Oranları (%)

Kaynak: Trabzon İPA 2012

Saha çalışmasından elde edilen veriler doğrultusunda Trabzon genelinde açık iş oranı **yüzde 4,5** olarak hesaplanmıştır. Sektörler itibariyle bakıldığında en yüksek açık iş oranının yüzde 37,3 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe olduğu görülmektedir. Bu sektörde çalışan sayısının fazla olmaması ve Trabzon için gelişen bir sektör olması nedeniyle açık iş oranı yüksek çıkmıştır. Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörünü yüzde 6,7'lik açık iş oranı ile İmalat sektörü ve yüzde 6,4'lük açık iş oranı ile İnşaat sektörü izlemektedir. Ancak bu oranlar değerlendirilirken ilgili sektörlerdeki işyeri ve çalışan sayılarının göz ardı edilmemesi gerekmektedir[10]. Türkiye genelinde açık iş oranı % 3,3'dür. Trabzon ilinin açık iş oranı Türkiye genelinden yüksektir. Türkiye genelinde açık iş oranının en yüksek olduğu sektör İnşaat sektörüdür. Daha sonra gayrimenkul faaliyetleri ile imalat sektörleri gelmektedir.

[9] Açık İş Oranı = (Açık İş Sayısı * 100) / (Mevcut istihdam/çalışanlar + Açık İş Sayısı).

[10] Örneğin Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründeki açık işlerin toplam açık işler içerisindeki payı yüzde 7,1dir. Ayrıca Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründeki çalışanların toplam çalışanlar içerisindeki payı yüzde 0,6'dır. Diğer taraftan, imalat sektöründeki açık işlerin toplam açık işler içerisindeki payı yüzde 21,2 ve imalat sektöründeki çalışanların Trabzon genelindeki çalışanlar içerisindeki payı yüzde 13,8'dir.

Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımına baktığımızda en fazla açık iş hizmet ve satış elemanlarındadır. Daha sonra ise sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ile nitelik gerektirmeyen meslek grubu gelmektedir.

Meslek grupları itibariyle en yüksek açık iş oranı; **yüzde 6,8** ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubundadır. Açık iş oranının yüksek olduğu diğer ana meslek grupları ise yüzde 5,9 ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ve yüzde 4,6 ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubudur. Nitelik gerektirmeyen mesleklerde açık iş oranı % 3,8 ile il ortalamasının altındadır.

Grafik 2.5. Meslek Gruplarına Göre Açık İşler

Kaynak: Trabzon İPA 2012

Trabzon ilinde hiç açık iş olmayan sektörler; kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor, su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ile gayrimenkul faaliyetleri sektörleridir.

Araştırma kapsamında toplanan açık işlerin mesleklere göre sıralaması yapıldığında ise hem Türkiye'de hem de Trabzon'da beden işçisi (genel) ilk sırada yer almıştır. Bu sırayı Türkiye'de makineci (dikiş) ve inşaat kalıpçısı izlerken Trabzon'da pazarlamacı (satış temsilcisi) izlemektedir.

Tablo 2.6. Mesleklere Göre Açık İş Sayıları

Mesleklere Göre Açık İş Sayıları				
Meslek (Trabzon)	**Toplam Açık İş**		**Meslek (Türkiye)**	**Toplam Açık İş**
Beden İşçisi (Genel)	324		Beden İşçisi (Genel)	19329
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	104		Makineci (Dikiş)	16966
Garson (Servis Elemanı)	98		İnşaat Kalıpçısı	13136
Güvenlik Görevlisi	85		Satış Elemanı	9433
Gaz Altı Kaynakçısı	54		Garson	7824
Elektrik Teknisyeni	50		Güvenlik Görevlisi	7226
Elektrik Teknikeri	48		Soğuk Demirci	5294
Satış Elemanı (Tanıtım)	45		Kaynakçı	5185
Komi (Garson Yardımcısı)	40		Temizlik Görevlisi	4866
Plastik Mamuller İmal İşçisi	36		Şoför	4500
Ön Muhasebeci	31		Madenci (Genel)	4042
Aşçı	28		Elektrikçi	2780
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	28		Muhasebeci	2688
Tır Şoförü	27		Mermer İşçisi	2640
Makineci (Dikiş)	25		Çağrı Merkezi Görevlisi	2596
Seyahat Servis Elemanı (Host/hostes/otobüs-Tren)	25		Profesyonel Sporcu	2555
Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	25		Aşçı	2500
Ağır Kamyon Şoförü	24		Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	2478
Büro Memuru (Genel)	24		Elektrik Teknikeri	2443
Beko Loder (Kazıcı - Yükleyici) Operatörü	24		Hemşire	2432

Kaynak: Trabzon İPA 2012

Araştırmanın yapıldığı dönemde işyerlerinin ihtiyaç duydukları mesleklerden ilk 30 tanesi hem Trabzon hem de Türkiye için Tablo2.6. de gösterilmiştir. Trabzon toplamda 250 adet farklı meslekten 2.129 adet açık iş alınmıştır. En fazla açık beden işçisi(genel) olup; toplam açık işlerin % 15'ini oluşturmaktadır. Bunu Pazarlamacı (satış temsilcisi) mesleği takip etmektedir. Türkiye genelinde ise toplamda 215.243 kişilik açık iş alınmış olup %9 'unu beden işçisi(genel) oluşturmaktadır.

Açık işlerde istenen eğitim düzeyinde İşverenlerin çoğu eğitim düzeyini genel lise olarak vermiştir. İkinci sırada "Fark etmez" ve üçüncü sırada "Lise altı" ve "Meslek lisesi" gelmektedir.

Grafik 2.6.Açık İşlerde İstenen Eğitim Durumu

Kaynak: Trabzon İPA 2012

Araştırma sonucunda alınan açık işlerde istenilen nitelik durumuna bakıldığında işverenlerin yaklaşık % 13'ü Meslek lisesi eğitimi almış kişileri talep ettiği anlaşılmaktadır. Türkiye sonucunda da meslek lisesi mezunları MYO mezunlarına tercih edilmektedir. Bu durum kendini Türkiye sonucunda da göstermektedir. Türkiye sonucunda oran ilden daha düşük olmakla birlikte (% 36) yine ilk sırada eğitim düzeyi fark etmez sonucu yer almaktadır. İkinci sırada ilde fark etmez Türkiye'de ise (% 28) lise altı eğitim gelmektedir.

Tablo2.7. Açık İşler İçin Talep Edilen Eğitim Düzeyleri

Açık İşler İçin Talep Edilen Eğitim Düzeyleri									
Meslek	**Çıraklık Eğitimi**	**Farketmez**	**Genel Lise**	**Lisans**	**Lisans Üstü**	**Lise Altı**	**Meslek Lisesi**	**Myo**	**Firma Sayısı**
Beden İşçisi (Genel)	0	123	125	6	0	67	2	0	**20**
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	0	1	54	14	0	0	26	8	**31**
Garson (Servis Elemanı)	0	14	61	0	0	4	14	5	**20**
Güvenlik Görevlisi	0	0	85	0	0	0	0	0	**2**
Gaz Altı Kaynakçısı	0	32	0	0	0	5	17	0	**9**
Elektrik Teknisyeni	0	0	0	1	0	0	49	0	**5**
Elektrik Teknikeri	0	0	0	0	0	0	0	48	**5**
Satış Elemanı (Tanıtım)	0	9	29	5	0	1	0	0	**14**
Toplam	**0**	**179**	**354**	**26**	**0**	**77**	**108**	**61**	**106**

Kaynak: Trabzon İPA 2012

Açık işlerde ilk sıradaki sekiz meslek; beden işçisi (genel) ,pazarlamacı (satış temsilcisi),garson (servis elemanı),güvenlik görevlisi, gaz altı kaynakçısı, elektrik teknisyeni, elektrik teknikeri, satış elemanı (tanıtım) dır.*(Ayrıntılı tablo için bk:Ek-4 Tablo 1)* Bu

mesleklerde istenilen eğitim durumlarına baktığımızda güvenlik görevlisi mesleğinin sadece lise mezunu olması tercih edilmiştir. Ayrıca elektrikçi mesleğinde lise mezunları yüksekokul mezunların tercih edilmiştir. Gaz altı kaynakçısı mesleğinde ise eğitim düzeyi en fazla fark etmez olarak tercih edilmiştir. Buradan işverenlerin pratikten yetişmiş, usta-çırak ilişkisi ile mesleği öğrenmiş kişileri meslek lisesi mezunlarına göre daha fazla tercih edebildiklerini görülmektedir. Özellikle bu konuda meslek lisesinden yetişmiş kişilere daha mesleği daha iyi öğrenebilmeleri için staj eğitimine daha fazla ağırlık verilmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır.

İşverenler tarafından en çok talep edilen beceri; mesleğe ilişkin yeterli bilgi ile fiziki ve bedensel yeterliliktir. Bu beceriyi İletişim ve İfade yeteneği takip etmektedir.

Grafik 2.7. Açık İşler İçin Talep Edilen Beceri Düzeyleri

Kaynak: Trabzon İPA 2012

Açık İş bulunan mesleklerde istenilen nitelik ve beceriler Ek-4 Tablo 2'de gösterilmiştir. Açık iş bulunan mesleklerde istenilen becerilerin genel toplamının yüzdelik oranlarına bakıldığında % 78,5 oranında ve fiziki ve bedensel yeterlilik, % 77,8 oranda mesleğe ilişkin yeterli bilgi, % 54 İletişim ve İfade yeteneği, % 52,7'si takım çalışması,gibi beceriler başta gelmektedir.

Mesleğe ilişkin yeterli bilgi hemen hemen bütün açık işlerde talep edilmektedir. Özellikle pazarlamacı (satış temsilcisi) mesleği, beden işçisi (genel) , güvenlik görevlisi, garson (servis elemanı) mesleklerinde en fazla talep edilmektedir. Aynı zamanda talebin yüksek olması bu mesleklerde istenilen açık işlerin fazla olmasıyla da orantılıdır.

Yabancı dil kullanımı becerisi en çok garson (servis elemanı), satış elemanı (tanıtım) mesleklerinde aranmaktadır. Bu durum, TÜİK Trabzon İstatistikleri kayıtlarından alınan verilere göre Trabzon İline gelen yabancı Turistlerin sayılarının artması sonucu hizmet sektöründe yer alan işletmelerin bu artışa karşılık verecek yabancı dil bilen nitelikli eleman açığını ortaya koymuştur.

Açık işlerin en fazla olduğu mesleklere bakıldığında gaz altı kaynakçılığında en fazla aranan niteliğin mesleki yeterlilik olduğu görülmüştür. Özellikle bu alanlarda mesleki eğitime önem verilmesi gerektiği ortaya çıkmıştır.

Proje tabanlı çalışma ile sorun çözme yeteneği düşük oranda aranılan becerilerdendir. Özellikle açık işlerin büyük çoğunluğu nitelik gerektirmeyen mesleklerde olması bu durumu ortaya çıkarmıştır.

Bilgisayar kullanımı becerisi en çok elektrik teknisyeni ve teknikeri ile ön muhasebeci mesleğinde gibi mesleklerde talep edilirken; inşaat işi ile ilgili işlerde ve şoför, beden işçisi gibi mesleklerde çok az talep edilmekte ya da hiç talep edilmemektedir. İşverenlerin talep ettikleri açık işlerini karşılama yolları şekil 2.7' de ele alınmıştır.

Grafik 2.8. Mesleklere Göre Açık İşlerin Karşılanma Yolları

Kaynak: Trabzon İPA 2012

Araştırma sonuçlarına göre açık işlerin yarısından fazlası akraba-eş dost vasıtasıyla karşılanmaktadır. İŞKUR Türkiye genelinde olduğu gibi Trabzon'da da ikinci sırada yer almıştır. Yine de kurumun tanınırlığının artırılarak bu oranın yukarı çıkartılması gerekmektedir. Ayrıca Trabzon da bir tane bulunan özel istihdam bürosunu işverenlerin çok küçük bir bölümü tercih etmektedir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Trabzon İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında Eylül-Ekim 2012 aylarında yapılan araştırma ile işverenlerin bulmakta güçlük çektiği veya kolaylıkla temin edemediği meslekler tespit edilmeye çalışmıştır.

Tablo 2.8. Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

Sektör	Toplam	50+ Aralığı
Toptan Ve Perakende Ticaret;	844	26,8%
İmalat	698	22,1%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	522	16,6%
İnşaat	428	13,6%
Ulaştırma Ve Depolama	250	7,9%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	70	2,2%
Eğitim	53	1,7%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	53	1,7%
Bilgi Ve İletişim	47	1,5%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	46	1,5%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	45	1,4%
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	45	1,4%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	39	1,2%
Gayrimenkul Faaliyetleri	8	0,3%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	6	0,2%
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor	0	0,0%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	0	0,0%
Genel Toplam	**3.154**	100%

Kaynak: Trabzon İPA 2012

Araştırma yapılan dönemde temininde güçlük çekilen meslekler sektörel bazda incelendiğinde en fazla eleman zorluğu çekilen sektörün toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı olduğu görülmektedir. Bu sektörü imalat sektörü takip etmektedir. Gelişen turizm sektörüne paralel olarak konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü de üçüncü sırada yer almaktadır. Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetlerinde anket kapsamında işyeri olmadığı için çalışan sayısı ve temininde güçlük çekilen meslekler sıfır olarak yer almıştır.

Ayrıca elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ile gayrimenkul faaliyetleri meslek grubunda temininde en az güçlük yaşanan sektör olmuştur.

Temininde güçlük çekilen sektörlerin büyük çoğunluğu (%72 oranında) 1 ile 50 çalışanı olan işyeri grubunda yer almıştır. Ayrıca Türkiye genelinde eleman temininde güçlük

çekilen sektörlerin ilk sıralarında imalat, toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, inşaat yer almaktadır.

Meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen meslekleri incelediğimizde en fazla sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda güçlük çekilmektedir.

Tablo 2.9. Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

Meslek Grup	Toplam	%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	790	**25,1%**
Hizmet Ve Satış Elemanları	741	**23,5%**
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	472	**14,9%**
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	419	**13,3%**
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	386	**12,3%**
Profesyonel Meslek Mensupları	263	**8,3%**
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	73	**2,3%**
Yöneticiler	10	**0,3%**
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	**0,0%**
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	0	**0,0%**
Genel Toplam:	**3.154**	**100,0%**

Kaynak: Trabzon İPA 2012

Meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen mesleklerde ilk sırada sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu gelmektedir. Bu meslek grubunun hizmet ve satış elemanları meslek grubu takip etmektedir. Temininde en az güçlük çekilen meslek grubunu yönetici meslek grubu oluşturmaktadır.

Ayrıca silahlı kuvvetlerle ilgili meslekler grubu ile nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubunda eleman temininde sıkıntı yaşanmamaktadır.

Trabzon ilinde temininde güçlük çekilen meslekler Ek-4 Tablo 3'te gösterilmiştir. Temininde güçlük çekilen ilk 20 mesleğe ait bilgiler şekil 2.8 de verilmektedir.

Grafik 2.9. Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

Kaynak: Trabzon İPA 2012

Araştırma sonucuna göre toplamda 318 meslekte 3.154 kişilik temininde güçlük meslek vardır. Toplamda en fazla temininde güçlük çekilen meslekler; Beden İşçisi (Genel), Garson (Servis Elemanı), Pazarlamacı (Satış Temsilcisi), Satış Elemanı (Tanıtım), Aşçı ilk sıraları almaktadır. Temininde güçlük çekilen mesleklerin ilk sıralarına baktığımızda Beden işçisi(genel) dışındaki mesleklerde nitelik ve mesleki beceri düzeyi yüksek olan mesleklerdir.

Araştırma sonucunda bulunan açık işlerle temininde güçlük çekilen meslekleri karşılaştırdığımızda bu ikili arasında doğrusal bir paralellik olduğu görülmektedir. Araştırma kapsamına giren işyerlerinden alınan bilgiler göre eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin güçlük çekilme nedenleri Grafik 2.9.'da gösterilmiştir.

İşverenler tarafından sağlanan bilgilere göre eleman temininde güçlük çekilme nedenleri değerlendirilmiştir. Yeterli beceri ve nitelik, aranılan alanda eleman olmaması, çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi, önerilen ücretin az bulunması ve yeterli iş tecrübesine sahip eleman olmaması nedenleri dağılımı Trabzon ve Türkiye için benzerlik göstermektedir. En önemli fark önerilen ücretler ile ilgilidir. Türkiye ve Trabzon için eleman temininde güçlük çekilmesinin nedeni benzerlikler göstermektedir.

Grafik 2.10. Mesleklerin Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Kaynak: Trabzon İPA 2012

Araştırma kapsamına giren işyerlerinden alınan bilgiler göre eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin güçlük çekilme nedenleri Grafik 2.9. da gösterilmiştir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin toplamının, temininde güçlük çekilme nedenlerini incelediğimizde % 57,1'i iş tecrübesine sahip eleman bulunamamasından, %47,8 meslekte eleman bulunamamasından, %45,6 beceri ve niteliğe sahip eleman bulunamaması olduğunu görmekteyiz. Özellikle Trabzon İli göç verme oranı yüksek olduğundan beyin göçü yaşamaktadır. Bu durum yetişmiş elemanların başka illere gitmesi ile işyerlerinin nitelikli ve tecrübeli eleman teminini zorlaştırdığının göstergesidir.

Araştırmaya göre önerilen ücretin az bulunması işverenlerin çoğunluğu tarafından temininde güçlük çekilme nedenleri arasında en az etkiye sahip neden olarak ortaya çıkmıştır.

Ayrıca mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenleri Ek- 4 Tablo 4' te yer almaktadır. Tabloya göre Aşçılık Mesleğinde yeterli eleman olmadığı için eleman temininde güçlük yaşanmaktadır. Pazarlama (Satış Temsilcisi) mesleğinde ise en fazla Yeterli Beceriye/niteliğe sahip eleman olmadığı için eleman temininde sıkıntı yaşanmaktadır. Garson(servis elemanı) mesleğinde ise en fazla İş tecrübesine sahip eleman olmadığı için sıkıntı yaşanmamaktadır. Özellikle Trabzon gibi Turizmi gelişmeye açık bir kenttin gelen turistlerin müşteri memnuniyetinin arttırılması için bu meslekte gerekli eğitimlerin bir önce ilgili kişilere verilerek bu açığın kapatılması gerekmektedir.

Beden İşçisi(genel) mesleğinde en çok çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi sonucu eleman temininde sıkıntı yaşanmamaktadır. Yine aynı meslekte en fazla önerilen ücretin az bulunmasından dolayı eleman temininde sıkıntı yaşanmamaktadır.

2012 YILINDA İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR

İşyerlerinin sektörlere ve işyeri büyüklüklerine göre 2012 yılında eleman alımı ve eleman çıkma/çıkarılma durumu değerlendirildiğinde, Trabzon'da işten çıkartılan toplam 10.047 kişiye karşılık toplam 13.565 kişinin işe alındığı görülmektedir. Türkiye için bu rakamlar 1.409.300 kişinin işten çıkarılmasına karşılık 1.766.431 kişinin işe alındığını göstermektedir. Diğer ifadeyle, Trabzon için net çalışan artışı 3.518 kişi iken Türkiye için 357.131 kişi olarak ortaya çıkmaktadır

Trabzon için alınan eleman sayısı ve işten çıkartılan eleman sayılarının arasındaki fark alındıktan sonra hangi sektörün daha fazla istihdam artışına sahip olduğunu görmek amacıyla oluşturulan tabloda (tablo 2.10) toplam artışın %23,6 ile birinciliğin idari ve destek hizmetleri faaliyeti sektöründe olduğu görülmektedir. Bunu %13,5'le mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü takip etmekte, üçüncü sırada ise konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü gelirken ilk üç sektör toplam istihdam artışının %45 'ini içermektedir. İşten çıkışın, işe alımdan daha fazla olduğu, yani istihdamın azaldığı sektörler vardır. Bunlar, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor, gayrimenkul faaliyetleri sektörleri. Tüm sektörlerdeki işyerleri açısından bakıldığında hiç işten çıkartılmayan sektör bulunmamaktadır.

Tablo 2.10. Net istihdam değişim Oranı

Sektör	Toplam işe alınan	Toplam işten çıkartılan	Çalışan Sayısı	Net İstihdam Değişim Oranı
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	4.527	2.664	7.882	23,6
İnşaat	1.958	1.604	4.458	7,9
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	1.842	1.566	8.140	3,4
İmalat	1.436	1.200	6.293	3,8
Ulaştırma Ve Depolama	1.122	1.045	4.445	1,7
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	1.106	682	4.275	9,9
Eğitim	360	203	1.849	8,5
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	307	306	1.623	0,1
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	225	134	672	13,5
Diğer Hizmet Faaliyetleri	201	145	849	6,6
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	170	160	2.070	0,5
Bilgi Ve İletişim	153	133	1.346	1,5
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor	60	69	206	-4,4
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	35	75	1.119	-3,6
Gayrimenkul Faaliyetleri	33	41	97	-8,2
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	30	20	253	4,0
Genel Toplam:	**13.565**	**10.047**	**45.577**	**7,7**

Kaynak: Trabzon İPA 2012

Türkiye genelinde 2012 yılında en fazla net istihdam artışı olan ilk üç sektör sırasıyla idari ve destek hizmetleri, imalat ve konaklama ve yiyecek hizmetleri sektörüdür. Bu ilk üç sektörün toplam istihdam artışının %56'sını oluşturduğu anlaşılmaktadır.

İlde net istihdam değişim oranı %7,7 ile %5,7 olan Türkiye net istihdam değişim oranının üzerindedir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Türkiye genelinde yürütülen araştırma kapsamında işverenlerin gelecek dönemler için eleman sayısındaki artış ya da azalışları hakkında görüşleri alınarak bir takım sayısal veriler oluşturulmuştur. Elde edilen veriler neticesinde Trabzon ili için 31 Aralık 2012 itibariyle işyerlerinin beklediği istihdam artışı 2.739 kişi iken aynı dönemde beklenen istihdam azalışı 2.049 kişidir.

31 Aralık 2012 itibariyle istihdam artışı beklentisinde Trabzon' da ilk sırayı İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörü alırken ikinci sırada İnşaat sektörü, üçüncü sırada ise Toptan ve perakende ticaret sektörü yer almaktadır.

Yine aynı dönem için istihdam azalışı beklentilerine bakıldığında Trabzon ili için ilk sırada İdari ve Destek Hizmetleri Faaliyetleri sektörünün yer aldığını görülür. Bunu ikinci sırada Toptan ve Perakende Ticaret sektörü, üçüncü sırada ise Konaklama ve Yiyecek hizmetleri Faaliyetleri sektörü izler.

Trabzon ili için 31 Aralık 2012 itibariyle beklenen istihdam değişiminin sıfır olduğu iki sektör ise Gayrimenkul Faaliyetleri ile Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörleridir.

Tablo 2.11.Sektörlere Göre 31 Aralık 2012 İtibariyle Beklenen İstihdam Değişimleri

Sektör	Artış	Azalış	Fark
Bilgi Ve İletişim	28	281	-253
Diğer Hizmet Faaliyetleri	21	5	16
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	0	47	-47
Eğitim	15	13	2
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	58	7	51
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	0	0
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	139	284	-145
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor	0	8	-8
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	54	15	39
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	7	74	-67
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	0	0	0
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	471	293	178
Ulaştırma Ve Depolama	131	24	107
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	732	607	125
İmalat	413	144	269
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	37	23	14
İnşaat	633	223	410
Genel Toplam:	**2.739**	**2.049**	**690**

Kaynak: Trabzon İPA 2012

Trabzon ili için 30 Haziran 2013 itibariyle işyerlerinin beklediği istihdam artışı 4.178 kişi iken aynı dönemde beklenen istihdam azalışı 1.001 kişidir.

Tablo 2.12.Sektörlere Göre 30 Haziran 2013 İtibariyle Beklenen İstihdam Değişimleri

Sektör	Artış	Azalış	Fark
Bilgi Ve İletişim	17	261	-244
Diğer Hizmet Faaliyetleri	32	1	31
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	0	0	0
Eğitim	20	27	-7
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	59	3	56
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	0	0
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	292	3	289
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor	0	0	0
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	34	0	34
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	49	3	46
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	0	0	0
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	947	275	672
Ulaştırma Ve Depolama	212	117	95
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	801	136	665
İmalat	775	68	707
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	72	16	56
İnşaat	867	90	777
Genel Toplam:	**4.178**	**1.001**	**3.177**

Kaynak: Trabzon İPA 2012

30 Haziran 2013 itibariyle istihdam artışı beklentisinde Trabzon' da ilk sırayı Toptan ve Perakende Ticaret sektörü alırken ikinci sırada İnşaat sektörü, üçüncü sırada ise İdari ve Destek Hizmetleri Faaliyetleri sektörü yer almaktadır.

Yine aynı dönem için istihdam azalışı beklentilerine bakıldığında Trabzon ili için ilk sırada Toptan ve Perakende Ticaret sektörünün yer aldığını görülür. Bunu ikinci sırada Bilgi ve İletişim sektörü, üçüncü sırada ise İdari ve Destek Hizmetleri Faaliyetleri sektörü izler.

Trabzon ili için 30 Haziran 2013 itibariyle beklenen istihdam değişiminin sıfır olduğu üç sektör ise Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri, Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı ve Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor Sektörleridir.

Tablo 2.13.En Fazla İstihdam Artışı Beklenen Meslekler

EN FAZLA İSTİHDAM ARTIŞI BEKLENEN 20 MESLEK	
31 ARALIK 2012	30 HAZİRAN 2013
Güvenlik Görevlisi	Güvenlik Görevlisi
Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Garson (Servis Elemanı)	Beden İşçisi (İnşaat)
Enjeksiyon Pres Döküm Makinesi Operatörü	Turizm Ve Otelcilik Elemanı
Diğer Elektrikli Eşya Montajcıları Ve İlgili Elektrik	Şoför-Yük Taşıma
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	Garson (Servis Elemanı)
Elektrik-Elektronik Teknisyeni	Enjeksiyon Pres Döküm Makinesi Operatörü
Elektronik Haberleşme (Telekomünikasyon) teknikeri	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)
Gaz Altı Kaynakçısı	Turizm Ve Otel İşletmeciliği Meslek Elemanı
Satış Danışmanı	Diğer Kesiciler, Sayacılar,dikişçiler Ve İlgili İşçiler
Makineci (Dikiş)	Beden İşçisi (Temizlik)
Kurye	El Ve Makine Dikişçisi (Genel)
Refakatçi (Kişisel Yardımcı)	Ağır Kamyon Şoförü
Demir Doğramacı	Mermer İşçisi
Şoför (Yolcu Taşıma)	Satış Danışmanı
CNC Torna Tezgahı Operatörü	Kurye
Servis Şoförü (Okul)	Komi (Garson Yardımcısı)
Elektrikçi (Genel)	Gaz Altı Kaynakçısı
Muhasebeci	Dökümcü (Metal)
Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	CNC Tezgah Operatörü

Kaynak: Trabzon İPA 2012

Tablo 2.14. En Fazla İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler

EN FAZLA İSTİHDAM AZALIŞI BEKLENEN 20 MESLEK	
31 ARALIK 2012	30 HAZİRAN 2012
Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Tıbbi Sekreter	Makine Teknisyeni
Temizlik Görevlisi (Hastane)	Tıbbi Sekreter
Sekreter	Şoför (Yolcu Taşıma)
Makine Teknisyeni	Refakatçi (Kişisel Yardımcı)
Şoför-Yük Taşıma	Servis Şoförü (Okul)
Çay Eksperi	Demirci (Makine İle)
Hat Çekici (Elektrik Enerjisi)	Elektrikçi (Genel)
Elektrik Teknisyeni	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim
Beden İşçisi-Bina İnşaatı	Biyoloji Öğretmeni-Ortaöğretim
Eşya Taşıma İşçisi	Türkçe Öğretmeni
Büro Memuru (Genel)	Kimya Öğretmeni-Ortaöğretim
Beden İşçisi (Temizlik)	Sekreter
Aşçı	Fizik Öğretmeni-Ortaöğretim
Diğer Tuğla Örücüler, Taş Duvarcılar	Fen Bilgisi Öğretmeni-İlköğretim
Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)

Diğer Uzman Tıp Doktorları	Büro Memuru (Genel)
Tekne Montaj İşçisi	Pastacı Yardımcısı
Taş Ocakçı (Genel)	Acil Tıp Teknisyeni

Kaynak: Trabzon İPA 2012

Tablo 2.15. 2012 Yılı Aralık Ayı ve 2013 Yılı Haziran Ayı İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranı (%)

Sektörler	Aralık 2012 Beklentisi	Haziran 2013 Beklentisi
Bilgi ve İletişim	-18,8%	-18,1%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	1,9%	3,7%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretim ve	-4,2%	0,0%
Eğitim	0,1%	-0,4%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	2,5%	2,7%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0%	0,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	-3,4%	6,8%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	15,4%	13,4%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	-10%	6,8%
Toptan ve Perakende Ticaret	2,2%	8,3%
Ulaştırma ve Depolama	2,4%	2,1%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	1,6%	8,4%
İmalat	4,3%	11,2%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,9%	3,5%
İnşaat	9,2%	17,4%
Toplam	**1,5%**	**7,0%**

Kaynak: Trabzon İPA 2012

Trabzon İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre 2012 yılının Aralık ayı sonu itibarıyla net istihdam artışı beklentisi % 1,5 iken bu beklenti 2013 yılı Haziran ayı sonunda 5,5 puan artış göstererek % 7,0'a yükselmiştir.

2012 Yılı sonu itibariyle, sektörler içerisinde istihdam değişimine oransal olarak bakılacak olursa, sektör içerisinde oransal olarak en yüksek istihdam artışı beklenen üç sektörün; % 15,4 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı, yüzde 9,2 ile İnşaat ve % 4,3 ile İmalat sektörü olduğu görülmüştür. Buradaki oranlar değerlendirilirken Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içerisindeki payının yüzde 0,86 İnşaat sektöründe faaliyette bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içerisindeki payının % 10,77 ve İmalat sektöründe faaliyette bulunana işyerlerinin toplam işyerleri içerisindeki payının % 12,61 olduğu göz ardı edilmemelidir.

2012 Yılı Aralık ayı sonu itibariyle en fazla net istihdam artış beklentisi olan ilk beş meslek şu şekilde sıralanmaktadır: Güvenlik Görevlisi, Beden İşçisi, Garson, Satış Elemanı ve Elektrik-Elektronik Teknisyeni. Aynı dönem itibariyle net istihdam azalışı beklenen meslekler ise Temizlik Görevlisi, Tıbbı Sekreter, Sekreter, Şoför ve Makine Teknikeri şeklinde sıralanmaktadır.

2013 yılının ilk yarısı sonu itibariyle, sektörler içerisinde istihdam değişimine oransal olarak bakılacak olursa, sektör içerisinde oransal olarak en yüksek net istihdam artışı

beklenen üç sektörün; % 17,4 ile İnşaat, % 13,4 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve % 11,2 ile İmalat sektörü olduğu görülmüştür.

Tablo 2.16.Sektörlere göre 31 Aralık 2012 İtibariyle Beklenen İstihdam Artışı

Sektörlere göre 31 Aralık 2012 İtibariyle Beklenen İstihdam Artışı Trabzon		Sektörlere göre 31 Aralık 2012 İtibariyle Beklenen İstihdam Artışı Türkiye	
Sektör	**Toplam**	**Sektör**	**Toplam**
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	732	İmalat	65.279
İnşaat	633	İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	41.658
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	471	Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	28.339
İmalat	413	İnşaat	22.711
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	139	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	11.412
Ulaştırma Ve Depolama	131	Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	9.097
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	58	Diğer Hizmet Faaliyetleri	8.593
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	54	Ulaştırma Ve Depolama	7.407
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	37	İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	6.823
Bilgi Ve İletişim	28	Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	5.962
Diğer Hizmet Faaliyetleri	21	Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	5.512
Eğitim	15	Eğitim	5.424
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	7	Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	4.953
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	0	Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor	4.704
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	Bilgi Ve İletişim	3.543
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor	0	Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	2.240
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	0	Gayrimenkul Faaliyetleri	1.662
Genel Toplam:	**2.739**	**Genel Toplam:**	**235.319**

Kaynak: Trabzon İPA 2012

31 Aralık itibariyle meslekler bazında beklenen artışa bakıldığında Trabzon'da için ilk üç sırada güvenlik görevlisi, beden işçisi (genel) ve garson (servis elemanı) yer almaktadır. Türkiye sıralaması ise temizlik görevlisi, beden işçisi (genel) ve güvenlik görevlisi şeklindedir.

Ayrıca en fazla istihdam artışının yaşanacağı sektör grubunu 10 ile 49 arasında işçi çalıştıran işyerlerine ait sektörler oluşturmaktadır

Tablo 2.17. Mesleklere göre 31 Aralık 2012 İtibariyle Beklenen İstihdam Artışı

Mesleklere göre 31 Aralık 2012 İtibariyle Beklenen İstihdam Artışı Trabzon		Mesleklere göre 31 Aralık 2012 İtibariyle Beklenen İstihdam Artışı Türkiye	
Meslek	**Sayı**	**Meslek**	**Sayı**
Güvenlik Görevlisi	655	Temizlik Görevlisi	25.092
Beden İşçisi (Genel)	371	Beden İşçisi (Genel)	17.914
Garson (Servis Elemanı)	102	Güvenlik Görevlisi	11.924
Beden İşçisi (İnşaat)	94	Beden İşçisi (İnşaat)	6.548
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	74	Makineci (Dikiş)	6.518
Temizlik Görevlisi	57	Satış Elemanı (Tanıtım)	4.891
Enjeksiyon Pres Döküm Makinesi Operatörü	47	Çöp Kamyonu Sürücüsü	4.258
Diğer Elektrikli Eşya Montajcıları Ve İlgili Elektrik İşçileri	46	Evde Çocuk Bakım Elemanı	4.215
Elektrik-Elektronik Teknisyeni	39	Garson (Servis Elemanı)	3.412
Elektrikçi (Diğer)	38	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	3.185

Kaynak:Trabzon İPA 2012

31 Aralık itibariyle Trabzon için tüm mesleklere ait beklenen istihdam artışı bilgileri Ek-4 Tablo 5'te yer almaktadır.

31 Aralık 2012 itibariyle beklenen toplam istihdam azalışı sırasıyla Trabzon ve Türkiye için 2048 ve 119.551 kişidir. Bu toplam istihdam düşüşünün Trabzon'da %32,6 sı 10-49 çalışana sahip işyerlerinde, %66'sı 50 ve üstü çalışana sahip işyerlerinde olması beklenmektedir. Türkiye genelinde ise bu oranlar biraz farklılık göstermektedir. En fazla daralma % 66,8 ile 50 ve üstü, %31,2 ile 10-49 ve %2 ile 1-9 arası istihdam sağlayan işletmelerden beklenmektedir.

Tablo 2.18. Sektörlere göre 31 Aralık 2012 İtibariyle Beklenen İstihdam Azalışı

Sektörlere göre 31 Aralık 2012 İtibariyle Beklenen İstihdam Azalışı Trabzon		Sektörlere göre 31 Aralık 2012 İtibariyle Beklenen İstihdam Azalışı Türkiye	
Sektör	**Toplam**	**Sektör**	**Toplam**
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	607	Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	21.960
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	293	İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	21.612
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	284	İnşaat	20.668
Bilgi Ve İletişim	281	İmalat	16.786
İnşaat	223	Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	9.726
İmalat	144	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	9.459
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	74	Ulaştırma Ve Depolama	4.158
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	47	İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	3.168
Ulaştırma Ve Depolama	24	Diğer Hizmet Faaliyetleri	2.899
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	23	Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	1.992
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	15	Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	1.894
Eğitim	13	Eğitim	1.500
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor	8	Gayrimenkul Faaliyetleri	1.488
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	7	Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor	1.144
Diğer Hizmet Faaliyetleri	5	Bilgi Ve İletişim	449
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	397
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	0	Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	250
Genel Toplam:	**2.048**	**Toplam Genel Toplam:**	**119.551.**

Kaynak:Trabzon İPA 2012

Trabzon için toplam istihdam azalışı beklentisinde ilk sırayı 607 kişi ile idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü almaktadır. Toptan ve perakende ticaret sektörü 293 kişi ile ikinci, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü ise 284 kişi ile üçüncü sıradadır. Hiç azalış beklenmeyen iki sektör gayrimenkul faaliyetleri, su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörleridir.

Türkiye genelinde 31 Aralık tarihinde beklenen istihdam azalışı sektörlere göre sıralandığında ilk sırada konaklama ve yiyecek hizmeti (21.960), ikinci sırada idari destek ve hizmet faaliyetleri (21.612) ve üçüncü sırada ise inşaat (20.668) sektörü gelmektedir.

Gayrimenkul Faaliyetleri, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe ise istihdam azalışı yaşanmayacaktır. Ayrıca en fazla istihdam azalışının yaşanacağı sektör grubunu 50 ve daha fazla işçi çalıştıran işyerlerine ait sektörler oluşturmaktadır.

Mesleklere göre 31 Aralık 2012 İtibariyle Beklenen İstihdam Azalışı beklenen ilk 10 meslek Trabzon ve Türkiye için Tablo 2.14 de verilmiştir. Tabloya göre istihdam azalışının en fazla yaşanacağı mesleklerin başında temizlik görevlisi, beden işçisi(genel) , tıbbı sekreter, güvenlik görevlisi meslekleri gelmektedir. Özellikle bu sektörde yer alan mesleklerin azalmalarına bu mesleklerde çalışanların ihaleli işlerde çalışması ve ihalelerin yılsonunda tamamlanması neden olmaktadır.

Tablo 2.19. Mesleklere göre 31 Aralık 2012 İtibariyle Beklenen İstihdam Azalışı

Mesleklere göre 31 Aralık 2012 İtibariyle Beklenen İstihdam Azalışı Trabzon		Mesleklere göre 31 Aralık 2012 İtibariyle Beklenen İstihdam Azalışı Türkiye	
Meslek	**Sayı**	**Meslek**	**Sayı**
Temizlik Görevlisi	431	Beden İşçisi (Genel)	10.059
Beden İşçisi (Genel)	193	Çöpçü	8.516
Tıbbi Sekreter	143	Beden İşçisi (İnşaat)	7.983
Güvenlik Görevlisi	141	Servis Garsonu	4.667
Sekreter	121	Garson (Servis Elemanı)	4.599
Temizlik Görevlisi (Hastane)	117	Temizlik Görevlisi (Hastane)	4.539
Şoför-Yük Taşıma	99	Temizlik Görevlisi	4.152
Beden İşçisi (İnşaat)	97	Güvenlik Görevlisi	4.114
Makine Teknisyeni	73	Beden İşçisi (Temizlik)	3.081
Çay Eksperi	63	Aşçı	2.663

Kaynak: Trabzon İPA 2012

31 Aralık itibariyle Trabzon için tüm mesleklere ait beklenen istihdam azalışı bilgileri Ek-4

Tablo 6'da yer almaktadır

Tablo 2.20.Sektörlere göre 30 Haziran 2013 İtibariyle Beklenen İstihdam Artışı

Sektörlere göre 30 Haziran 2013 İtibariyle Beklenen İstihdam Artışı Trabzon			Sektörlere göre 30 Haziran 2013 İtibariyle Beklenen İstihdam Artışı Türkiye	
Sektör	**Toplam**		**Sektör**	**Toplam**
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	947		İmalat	69.579
İnşaat	867		İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	42.578
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	801		Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	32.581
İmalat	775		Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	31.296
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	292		İnşaat	29.635
Ulaştırma Ve Depolama	212		Ulaştırma Ve Depolama	22.605
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	72		Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	9.725
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	59		Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	8.195
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	49		Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	7.405
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	34		Diğer Hizmet Faaliyetleri	6.885
Diğer Hizmet Faaliyetleri	32		İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	4.983
Eğitim	20		Eğitim	4.216
Bilgi Ve İletişim	17		Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor	3.621
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	0		Bilgi Ve İletişim	2.355
Gayrimenkul Faaliyetleri	0		Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	2.286
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor	0		Gayrimenkul Faaliyetleri	1.507
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	0		Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	1.047
Genel Toplam:	4.177		**Genel Toplam:**	**280.500**

Kaynak: İPA 2012 (Trabzon-Türkiye)

Sektörlere göre 30 Haziran 2013 itibariyle en fazla beklenen istihdam artışının yaşanacağı sektörler toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı, inşaat, idari ve destek hizmet faaliyetleri, imalat sektörleridir. İstihdam artışı daha fazla çalışan sayısı 10 ile 49 kişi arasında olan işyerinde yaşanacaktır. Aşağıdaki tabloda istihdam artışının yaşanacağı ilk 10 meslek Trabzon ve Türkiye geneli için verilmiştir.

Tablo 2.21.Mesleklere göre 30 Haziran 2013 İtibariyle Beklenen İstihdam Artışı

Mesleklere göre 30 Haziran 2013 İtibariyle Beklenen İstihdam Artışı Trabzon		Mesleklere göre 30 Haziran 2013 İtibariyle Beklenen İstihdam Artışı Türkiye	
Meslek	**Sayı**	**Meslek**	**Sayı**
Beden İşçisi (Genel)	678	Beden İşçisi (Genel)	36.433
Güvenlik Görevlisi	625	Temizlik Görevlisi	23.299
Beden İşçisi (İnşaat)	197	Beden İşçisi (İnşaat)	13.794
Turizm Ve Otelcilik Elemanı	158	Garson (Servis Elemanı)	8.993
Garson (Servis Elemanı)	134	Güvenlik Görevlisi	8.457
Şoför-Yük Taşıma	130	Servis Garsonu	6.600
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	103	Aşçı	5.116
Enjeksiyon Pres Döküm Makinesi Operatörü	79	Satış Elemanı (Tanıtım)	5.079
Turizm Ve Otel İşletmeciliği Meslek Elemanı	77	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	5.069
Çay Eksperi	71	Beden İşçisi (Temizlik)	4.814

Kaynak: İPA 2012 (Trabzon-Türkiye)

30 Haziran 2013 itibariyle Trabzon'daki işyerlerinin beklediği istihdam artışı 2.739 kişi iken Türkiye genelinde bu rakam 280.500'dür.

Toplam istihdam artışı beklentisinde Trabzon'da ve Türkiye'de ilk sırayı beden işçisi (genel) mesleği alırken Trabzon'da ikinci sırada güvenlik görevlisi üçüncü sırada ise beden işçisi (inşaat) gelmektedir.

2013 yılsonu ortasında meslekler bazında en fazla azalma beklenen meslekler Türkiye ve Trabzon için farklılık göstermektedir. Türkiye'de beden işçisi (genel), kasiyer ve temizlik görevlisi ilk üç sıraya girerken Trabzon'da bu sıra temizlik görevlisi, beden işçisi (genel) ve makine teknisyeni şeklindedir.

Tablo 2.22.Mesleklere göre 30 Haziran 2013 İtibariyle Beklenen İstihdam Azalışı

Mesleklere göre 30 Haziran 2013 İtibariyle Beklenen İstihdam Azalışı Trabzon		Mesleklere göre 30 Haziran 2013 İtibariyle Beklenen İstihdam Azalışı Türkiye	
Meslek	**Sayı**	**Meslek**	**Sayı**
Temizlik Görevlisi	237	Beden İşçisi (Genel)	6.034
Beden İşçisi (Genel)	173	Kasiyer	3.818
Makine Teknisyeni	72	Temizlik Görevlisi	3.051
Çay Eksperi	63	Beden İşçisi (İnşaat)	2.953
Şoför (Yolcu Taşıma)	59	Güvenlik Görevlisi	1.948
Tıbbi Sekreter	44	Sevkiyat Görevlisi	1.466
Beden İşçisi (İnşaat)	39	İplikçi (Ring/vater/vargel)	985
Garson (Servis Elemanı)	31	Diğer Orta Öğretim Öğretmenleri	957
Refakatçi (Kişisel Yardımcı)	26	Aşçı	863
Servis Şoförü (Okul)	25	Garson (Servis Elemanı)	818

Kaynak: İPA 2012 (Trabzon-Türkiye)

Genel olarak meslekler bazında değişim incelendiğinde, özellikle Trabzon için beden işçisi (genel) ile güvenlik görevlisi mesleklerinde yılsonu hem işten çıkarılmalar hem de işe alımlar olacağı anlaşılmaktadır. Mevcut veri bu mesleklerde Trabzon için yoğun bir sirkülasyon olduğunun da bir göstergesidir. Bu durumun muhtemel sebepleri, temininde güçlük çekilme nedenleri bölümünde de detaylı ele alınmış ve özellikle beden işçiliği grubuna dahil olan beceriye/niteliğe sahip eleman olmaması ve çalışma koşullarını beğenmemesi bu mesleğin temininde en önemli faktör olarak değerlendirilmiştir.

SONUÇ

Trabzon İli İşgücü Piyasası Analizi raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik Aktif İşgücü Programlarına yön vermektir. Bu doğrultuda kullanılacak parametreler işgücü arz ve talep tarafıdır.

Giriş bölümünde de açıklandığı gibi ilin işgücü piyasası arz yapısı ve arzı etkileyen değişkenler eldeki mevcut veriler kullanılarak analiz edilmiştir. Bu verilerin önemli bir kısmı il bazında değil, İİBS2 bölümlenmesi doğrultusunda Trabzon, Rize, Ordu, Giresun, Gümüşhane ve Artvin' i kapsayan TR90 bölgesine aittir.

Talep boyutunun tespiti için Türkiye İstatistik Kurumu'ndan (TÜİK) 2012 Nisan ayında güncelleştirilerek alınan adres listesine göre 10+çalışanı olan işyerlerini kapsayacak şekilde düzenlenmiştir. İşyeri anketi uygulanacak işyerinde çalışan sayısı 10+ istihdamlı olmasına rağmen, 1-9 çalışanı olan işyerlerine ciddi oranda kayma ile karşılaşılmıştır.

Araştırma sonuçlarına olumsuz katkı yapan durumlardan biri genelde işgücü piyasasının kayıt dışı çalışma oranının yüksek olmasıdır. Bu durum kendini TR90 bölgesinde de göstermektedir. Bölgede tarım dışı sektörlerde kayıt dışı çalışma oranı %22'dir. Bu durum işverenlerin çalışanlarına yönelik araştırmalarda sadece kayıtlı elemanlarını bildirdiği, kayıt dışı çalışanlarına dair bir bilgi vermediklerinden dolayı araştırmanın sonuçlarına negatif katkı yapabilmektedir.

Araştırmanın sonuçlarına olumsuz katkı yapan durumlardan bir tanesi de işverenlerden mesleklere ilişkin yeterli bilgiyi ayrıntılı almada problem yaşanmasıdır. Bu durum özellikle kendini beden işçiliği mesleğinde yoğun olarak hissettirmektedir. İşverenlerin genel eğilimi temizlik, taşıma ve inşaat işlerine yönelik meslekleri tek bir kalem altında, beden işçisi olarak bildirmeleridir. Mesleklere yönelik diğer bir kısıt da Meslekler Sözlüğünde bazı mesleklerin tanımlanmasındaki eksikliklerdir. Bazı meslekler Sözlükte yer almamaktadır.

Yukarıda sayılan birtakım olumsuzluklara rağmen gerçekleştirilen talep araştırması tüm işverenleri kapsadığı için zengin bir bilgi tabanına sahiptir.

Trabzon ili sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması itibariyle 81 il içinde 31. sıradadır. 2010 yılında yatırım teşvik belgelerinin ülke genelinde sabit yatırımlara göre dağılımında Trabzon, 440 milyon TL ile 29. Sırada yer almaktadır. Kamu yatırımları açısından bakıldığında ise 2012 yılında Trabzon toplam 196.057 bin TL ile 33. Sırada yer almaktadır.

Çalışabilir yaştaki nüfus Türkiye ortalamasından üzerindedir. Çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını (%61'nini) lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Çalışabilir nüfusun sadece , %11,4'ü yüksek eğitimlidir. Trabzon ili nüfusun yaş ve eğitim yapısı, işgücü talebi ve sektörlerin eğilim yapısı ile beraber değerlendirildiğinde; yeni istihdam alanlarının oluşturulması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Ayrıca bölgedeki çalışabilir nüfusun eğitim oranlarının düşüklüğü bu kişilerin işgücü piyasasına girişi zorlaştırmaktadır.

Trabzon ilinin göçe bağlı nüfus bilgileri incelendiğinde özellikle son yıllarda dalgalı bir seyir izlendiği gözlemlenmiştir. Yıllar itibariyle bakıldığında 2009 yılında göç il, 2009

itibaren göç veren bir olmaya başlamıştır. Burada verilen göçün hızıyla birlikte göç edenlerin niteliklerini de ortaya koyarsak; genelde eğitim seviyesi yüksek olanların (lisans ve daha yüksek eğitimliler) şehirden göç ettiği anlaşılmaktadır. Buna karşın alınan göçün eğitim seviyesinin ilköğretim ve lise düzeyinde yoğunlaşmış olduğu görülmektedir.

Trabzon ilinin verdiği göçün hem niteliği hem de yaş dağılımı ile birlikte değerlendirildiğinde genç ve çalışan nüfusun ilden ayrıldığı görülmektedir. Bu durum ilde yetişen ve eğitim gören kişilerin daha iyi şartlarda çalışmak üzere göç ettiği sonucunu ortaya çıkartmaktadır. Özellikle yüksek katma değerli sanayi yatırımlarının olmaması bölgedeki genç ve yüksek eğitimli kişilerin göç etmek zorunda kalmalarına yol açmaktadır.

Bununla birlikte ildeki ana geçim kaynaklarındaki tarım sektöründe yaşanan çözülme ile bölgede tarım işletmeciliği önemli derecede azalmıştır. Tarımdaki çalışanların sayısının tüm çalışanlara oranı %3 'te kalmıştır. Bölge istihdamının % 15'i sanayi sektöründedir. Bölge sanayisi nitelikli elemana ihtiyaç duymamaktadır. Lise altı eğitimlilerin istihdamdaki oranı %60 iken, %10'nunu okuma yazma bilmeyenler oluşturmaktadır.

Trabzon ilinin bölge ticaretinin merkezinden olmasından dolayı ticarete dayalı hizmet sektörü gelişmiştir. İşyerlerinde çalışanların %56'sı bu sektörde çalışmaktadır. Yapılan işgücü piyasası araştırması raporu sonucunda elde edilen veriler ışığında işyeri büyüklülerine ve sektörlere göre çalışanların en fazla bulunduğu sektör Trabzon için toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörüdür. Bu sektörlerin alt kırımlıları olan yiyecek içecek ticareti, kara yolu taşımacılığı, temizlik ve güvenlik hizmetleri gibi sektörlerin gayri safi hasılaya katkısı yaklaşık %60 civarındadır. Turizm sektörü gelecek dönemler için yükselişini arttıracak bir sektör olmasından dolayı bu alandaki yatırımların arttırılması istihdama büyük oranda katkı sağlayacağı açıkça görülmektedir.

Bölgede son iki yılda istihdam oranı azalış gösterirken, işsizlik oranı artmaktadır. Trabzon ilini işgücü göstergeleri açısından değerlendirdiğimizde; işgücüne katılım oranı yıllar itibariyle azalarak 2010 yılında 56,4 'e inmiştir. İşgücüne katılım oranı açısından Türkiye ortalamasından (%48,8) yüksektir.

2012 yılının Aralık ayı sonu itibariyle Trabzon Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde kayıtlı işgücü istatistiklerine bakıldığında, Trabzon'da kuruma kayıtlı 24.057 kayıtlı işsiz olduğu görülmektedir. Bu sayı 2011 yılında 19.113 olduğu görülmektedir İŞKUR' a kayıtlı işsizler incelendiğinde en fazla kayıtlı işsiz 25-29 yaş grubundadır. Kayıtlı işsizlerin %25,6'sı bu yaş grubundadır.

İldeki kayıtlı işsizlerin eğitim durumuna göre dağılımlarına bakıldığında ise kayıtlı işsizlerin %40'ı ilköğretim mezunudur. Eğitim durumuna göre en fazla kayıtlı işsiz kadınlarda lise mezunlarında varken erkeklerde en fazla ilköğretim mezunlarında vardır.

Araştırma sonuçlarına göre Trabzon'da 1.327 işyerinde 45.577 kişi istihdam edilmektedir. Türkiye genelinde ise 6.240.388 kişi istihdam edilmektedir. Trabzon'da çalışanların %78'i erkek , %22 'si kadındır. Bu oran %25 olan Türkiye ortalamasının altındadır. Trabzon da Erkeklerin %17,8 'i toptan ve perakende ticaret sektöründe çalışmaktadır. Türkiye genelinde ise çalışan sayısının en fazla olduğu sektör imalat

sektörüdür. Trabzon'da kadınların %16,4'ü toptan ve perakende ticaret sektöründe çalışmaktadır.

Erkeklerin en fazla çalıştıkları meslekler sırasıyla güvenlik görevlisi, beden işçisi (genel),şoför-yük taşıma, temizlik görevlisi, beden işçisi (inşaat),pazarlamacı (satış temsilcisi),garson (servis elemanı),aşçı, tır şoförü olurken kadınların en fazla çalıştıkları meslekler ise temizlik görevlisi, beden işçisi (genel), beden işçisi (temizlik), tıbbi sekreter, sekreter, aşçı, muhasebeci, satış elemanı (tanıtım),hemşire gibi ya belirli becerileri gerektiren düşük eğitimli mesleklerde veya yüksek eğitim düzeyi isteyen mesleklerde çalışmaktadır.

Talep boyutu itibariyle, araştırma sonuçlarına göre Trabzon ilinde 10+ özel sektör yerel birim işyerlerinde çalışanlar sayısına göre lokomotif sektör Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı olup ayrıca imalat ve inşaat sektörlerinin de hem işyeri sayısı hem de açık iş anlamında ağırlıklı bir yere sahip olduğu açıkça görülmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme faaliyetlerinin kısa vadede bu sektörlerin ihtiyaçlarına yönelik olması olumlu sonuçlar doğuracaktır. Buna karşılık açık iş oranları itibariyle önde gelen sektör imalat sektörüdür. Sektörde açık iş oranı yaklaşık beşte birdir.

En fazla çalışana sahip sektörlerin açık iş oranları da yüksektir. İmalat sektöründe açık iş oranı %21,1 Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı sektöründe %20,3, İnşaat sektöründe %14,4 Ulaştırma ve Depolama sektöründe de %13,9'dur.

Açık iş oranının yüksekliğinin iki anlamı vardır. Ya istihdamda yaşanan yüksek artış, doldurulması gereken işler yaratmaktadır; ya da yüksek bir eleman devri nedeniyle yüksek açık iş yaşanmaktadır.

Elimizde şu aşamada ilde istihdam artışını gösterecek bir veri yoktur. Bu veri ancak gelecek yıl mevcut olacaktır. 10+ işyerlerinde tam sayımın uygulanması, gelecek yıl kapsanacak birçok işyerinin bu yıl ile aynı olmasına yol açacak ve hem gruplandırılmış veriler hem de işyeri bazında açık iş oranı ve sebebi bulunabilecektir.

İşgücü piyasası analizlerinde temel göstergelerden biri olan açık iş oranları toplam açık iş sayısının yanı sıra sektörlerin istihdam büyüklüklerini de dikkate almaktadır. Trabzon ilinde ana meslek grupları itibariyle en yüksek açık iş oranının olduğu grup, hizmet ve satış elemanları grubudur. İkinci sırada sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar, üçüncü sırada nitelik gerektirmeyen meslekler grubu yer almaktadır. Açık iş oranı yüksek mesleklerin büyüme potansiyeli taşıdığını söylemek mümkündür.

Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu meslek beden işçisi (genel)'dir. Beden işçisi (genel)' ni pazarlamacı (satış temsilcisi) takip etmektedir. Temininde en zorluk çekilen meslek de yine beden işçisi (genel)' dir. Bu mesleği de garson (servis elemanı) takip etmektedir.

İlde açık işlerde işverenlerin aradıkları elemanlarda en fazla istenilen eğitim düzeyi genel lise mezunu olunmasıdır. Açık işlerde ilk iki sırada yer alan beden işçisi (genel) ve pazarlamacı (satış temsilcisi) meslekleri farklı eğitim düzeyleri gerektiren meslekler olmasına karşı işverenlerin bu mesleklerde istediği eğitim düzeyinin genel lise olması işverenlerin eğitim düzeyine önem verdiklerinin bir göstergesidir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin bulunmama nedenleri sıralamasında işverenlerin büyük çoğunluğu yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulamadıklarını belirtmişlerdir. İkinci sırada meslekte eleman bulunamaması, üçüncü sırada istedikleri beceri ve niteliğe sahip eleman bulunamaması gelmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre işletmelerin gelecek beklentileri olumludur. Kısa dönem (altı ay) için en fazla istihdam artışı beklenen sektör İdari ve Destek Hizmet Faaliyeti sektörüyken uzun dönem (on iki ay) itibariyle en fazla istihdam artışı beklenen sektör Toptan ve Perakende Ticaret sektörüdür. Yine kısa dönemde en fazla istihdam artışı beklenen meslek güvenlik görevlisi mesleğiyken uzun dönemde en fazla istihdam artışının beden işçisi (genel) mesleğinde olacağı belirtilmektedir.

Sanayi sektörünün ihtiyaç duyduğu nitelikli ara kademe insan gücünün yetiştirilmesi, ekonomik kalkınmanın hızlandırılmasına katkı sağlanması amacıyla; dar meslek alanları yerine geniş tabanlı sektörel eğitimin verildiği, modüler yapıyla esneklik özelliğine sahip ve çalışma yaşamının ihtiyaçlarına cevap verebilen bir mesleki ve teknik eğitim sistemi hedeflenmelidir.

Verilecek eğitimlerin gerçekten nitelikli olması, işletmelerin ihtiyaç duyduğu becerileri kazandırması ve istihdam garantili olması gerekir. Bu amaçla verilecek eğitimlerin biçim ve içerik açısından belirlenmesi noktasında mesleki eğitim uzmanlarının yanı sıra ilgili alanlardan işveren temsilcilerinin görüşlerinin alınması çok önemlidir.

İlde dikkat çeken diğer bir husus da özellikle de bazı sektörlerde görülen yüksek işe giriş ve çıkışlardır. Bu yüksek devinim ilde yüksek bir kayıt dışı istihdamın olduğuna dair kanaat oluşturmaktadır. Hem kayıt dışılığın önlenmesinde hem de devinimin işletme ve ekonomide sebep olduğu üretim kayıplarının, elemanları tekrar eğitme maliyetlerinin azaltılmasında da İŞKUR' a görev düşmektedir. İşletmelerin eleman alımlarında İŞKUR' u daha fazla kullanmaları için oluşturulmuş olan teşvik sistemlerini işverenlere daha etkili yollarla anlatmak ve işe yerleştirilen elemanların takibini daha etkin yapmak.

KAYNAKÇA

DPT İstatistikleri

Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri

MEB, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

TOBB İstatistikleri

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus İstatistikleri

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

EKLER

Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

….. İLİ İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI
(İŞYERİ BİLGİ FORMU)
Sayın İşyeri Yetkilisi,
Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçları belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.
Bilgi verme ve gizlilik
Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz. 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunun Madde 21-Gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanununun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.”
Kapsam
Bu araştırma, İlinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden tüm İşyerlerini kapsamaktadır. İlgi formunun, İşyeri sahibi veya ortakları, müdür bulunan İşyerlerinde İnsan Kaynakları, Personel, İşletme veya Muhasebe Müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir.
Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.
Örnek No:
İşyerinin Yasal Ünvanı :
İşyerinin Tabela Ünvanı:
…..
ADRES BİLGİLERİ
…..
Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin Bilgileri
…..
BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI
…..

Bölüm I - İŞYERİ FAALİYETİ

1: İşyerinin ana iktisadi faaliyetini aşağıdaki listeden işaretleyiniz(*)

01		Madencilik ve Taş ocakçılığı
02		İmalat
03		Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
04		Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
05		İnşaat
06		Toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
07		Ulaştırma ve depolama
08		Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
09		Bilgi ve iletişim
10		Finans ve sigorta faaliyetleri
11		Gayrimenkul faaliyetleri
12		Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
13		İdari ve destek hizmet faaliyetleri
14		Eğitim
15		İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
16		Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
17		Diğer hizmet faaliyetleri

(*) Sadece bir faaliyet kolu işaretlenecektir.

Sayfa 1

2: İşyerinin iktisadi faaliyet kodu işyeri listesindeki ile	Aynı		
	Değişmiş		
3: İşyeri mevsimlik çalışıyor mu?	Evet		→ Soru 4'e geçiniz.
	Hayır		→ Soru 4'e geçiniz.

Bölüm II - MEVCUT İSTİHDAM

S4: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

01	02	03	04
Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü,	Erkek	Kadın	Toplam

Bölüm III -AÇIK İŞLER

S5: İşyerinizde şu an eleman ihtiyacı duyduğunuz meslekleri ve her meslekte ihtiyaç duyulan eleman sayısını belirtiniz?

S5.1: Eleman ihtiyacı duymuyoruz ☐ → Soru 6.1'e geçiniz.

01	02	03	04	05	06
Eleman İhtiyacı Duyulan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Genel lise 3. Meslek lisesi 4. Meslek yüksekokulu 5 Lisans 6. Lisans üstü 7. Farketmez	Beceri İhtiyacı (*) 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve Bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (analitik beceri) 4. Mesleğe ilişkin yeterli bilgi 5. Proje tabanlı çalışma 6.Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri 8. Takım çalışması 9-Yabancı dil 10. İletişim ve ifade yeteneği 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	İhtiyaç duyduğunuz elemanı şu anda hemangi bir yolla arıyor musunuz? 1-EVET 2- HAYIR	Açık işlerinizi hangi yolla arıyorsunuz (*) 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete 3. Akraba-Eş Dost 4. İnternet Siteleri 5. Özel İstihdam Büroları 1 2 3 4 5
	☐☐	☐		☐	

BÖLÜM IV. İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR

S6.1: 2012 yılı içerisinde işyerinizde eleman alımı yapıldıysa mesleklere göre belirtiniz?

S6.2: 2012 yılı içerisinde işyerinde eleman alımı yapılmadı. ☐ → Soru 7'e geçiniz.

01	02
Eleman Alınan Meslekler	Alınan Eleman Sayısı
	|_|_|

BÖLÜM IV. İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR

S7.1: İşyerinizde, 2012 yılı içerisinde eleman çıkma/çıkarılma durumunu mesleklere göre belirtiniz?

S7.2: 2012 yılı içerisinde işyerinde eleman çıkma/çıkarılma durumu olmadı. ☐ → Soru 8'e geçiniz.

01	02
Eleman Çıkan / Çıkarılan Meslekler	Çıkan / Çıkarılan Eleman Sayısı
	|_|_|

BÖLÜM V. 31 ARALIK 2012 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.8: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam artışı bekliyor musunuz?	**Evet** →	**8.3'e geçiniz**
S.8.1: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	9.soruya geçiniz
S.8.2: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	9.soruya geçiniz
S8.3: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında artış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
31 Aralık 2012 tarihi itibariyle ARTIŞ olacağını düşündüğünüz meslekler	31 Aralık 2012 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **artışı** belirtiniz.	
	|_|_|	

01	02	03
S.9: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam azalışı bekliyor musunuz?	**Evet** →	**9.3'e geçiniz**
S.9.1: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	10.soruya geçiniz
S.9.2: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	10.soruya geçiniz
S.9.3: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında azalış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
31 Aralık 2012 tarihi itibariyle AZALIŞ olacağını düşündüğünüz meslekler	31 Aralık 2012 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **azalışı** belirtiniz.	
	|_|_|	

BÖLÜM VI. 30 HAZİRAN 2013 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.10: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet →	10.3'e geçiniz
S.10.1: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	11.soruya geçiniz
S.10.2: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	11.soruya geçiniz
S10.3: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında artış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
30 Haziran 2013 tarihi itibariyle ARTIŞ olacağını düşündüğünüz meslekler	30 Haziran 2013 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **artışı** belirtiniz.	
	|_|_|	

BÖLÜM VI. 30 HAZİRAN 2013 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.11: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	11.3'e geçiniz
S.11.1: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	12.soruya geçiniz
S.11.2: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	12.soruya geçiniz
S11.3: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında azalış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
30 Haziran 2013 tarihi itibariyle AZALIŞ olacağını düşündüğünüz meslekler	30 Haziran 2013 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **azalışı** belirtiniz.	
	|_|_|	

BÖLÜM VII. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

S12.1: 2012 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

S12.2: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → Anket Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temimininde güçlük çekilen eleman sayısı	Temininde Güçlük çektiğiniz mesleği şu an karşıladınız mı? 1-EVET 2- HAYIR 3-KISMEN	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*) 1. Bu meslekte eleman bulunamaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması				
			1	2	3	4	5
01	02	03	04				
	|_|_|	|_|					

Ek 2- Ek 2a:Araştırma Yöntemi

İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dahilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 66 ilde tamsayım 15 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir. Geri kalan 66 ilde ise 10+işyerlerinde tam sayım uygulanmıştır. Trabzon ili de tam sayım uygulanan illerden bir tanesidir.

Amaç: Talep araştırmasının amacı işsizliğin indirgenmesi ve iller bazında sektörlere göre istihdam politikalarının oluşturulması için işverenlerin talep boyutunu tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.
Coğrafi kapsam: İlçe ve köyleri de kapsayacak şekilde tüm ildir.
Birim: İldeki 10 ve daha fazla kişi çalışanı olan yerel birim işyerleridir.
Yerel birim coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir girişim ya da girişimin bir parçasıdır. Yerel birim girişimin; merkez, büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, otel, lokanta, kafe, okul, hastane, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerdeki yerleşik olan bölümüdür. Bu yerde ekonomik faaliyet tek bir girişim için bir ya da daha çok kişinin tam gün ya da kısmi olarak çalışmasıyla yürütülür. Girişim merkezinin bulunduğu yer de bir yerel birimdir.
Çerçeve: TÜİK'in 2011 yılı İşyeri Kayıt Sistemi işyerleri listesini oluşturmuştur. Çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için işyeri cevapsızlık formu doldurulmuştur.

Sektörel kapsam: İktisadi faaliyetlerin sınıflamasında Avrupa Birliği Ekonomik Faaliyetler Sınıflaması NACE Rev.2 kullanılmış ve sınıflamada yer alan 21 ana sektörden 17'si kapsama dahil edilmiştir.

B	*Madencilik ve Taş ocakçılığı*
C	*İmalat*
D	*Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı*
E	*Su temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri*
F	*İnşaat*
G	*Toptan ve Perakende Ticaret, Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı*
H	*Ulaştırma ve Depolama*
I	*Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri*
J	*Bilgi ve İletişim*
K	*Finans ve Sigorta Faaliyetleri*
L	*Gayrimenkul Faaliyetleri*
M	*Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler*
N	*İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri*
P	*Eğitim*
Q	*İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri*
R	*Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor*
S	*Diğer Hizmet Faaliyetleri*

Kapsanmayan sektörler

A	*Tarım, Ormancılık, Balıkçılık*
O	*Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik*
T	*Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri*
U	*Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri*

Meslek sınıflaması: Mesleklerin tespitinde kullanılan sınıflama ISCO 2008'in Türkiye uyarlaması olan Türk Meslekler Sözlüğüdür.

Veri derleme yöntemi: İşgücü Piyasası Talep Araştırması (İPTA) alan uygulaması yüz yüze görüşme yöntemi ile 10 Eylül- 31 Ekim 2012 tarihleri arasında uygulanmıştır.

Cevapsızlık düzeltmesi: Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.
R®= cevapsızlık düzeltmesi

R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Ek 2b: Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

Tamsayım Yapılan İllerin Adı	10+ İşyeri Sayısı	Örnekleme Yapılan İllerin Adı	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
Balıkesir	1.585	Adana	1.677
Manisa	1.582	Ankara	1.982
Tekirdağ	1.545	Antalya	1.745
Hatay	1.416	Bursa	1.838
Aydın	1.370	Denizli	1.507
Şanlıurfa	1.342	Diyarbakır	1.422
Kahramanmaraş	1.327	Gaziantep	1.472
Eskişehir	1.282	İstanbul	2.132
Sakarya	1.250	İzmir	1.881
Malatya	1.070	Kayseri	1.440
Afyonkarahisar	995	Kocaeli	1.737
Elazığ	974	Konya	1.658
Ordu	962	Mersin	1.572
Kütahya	890	Muğla	1.478
Erzurum	856	Trabzon	1.393
Van	850	**ÖrneklemToplam**	**24.934**
Zonguldak	832		
Sivas	804	Tokat (Pilot İl)	704
Çorum	802	Trabzon (Pilot İl)	1387
Çanakkale	753		
Düzce	736	**Araştırmada Seçilen Toplam İşyeri**	**65.723**
Uşak	691		
Giresun	687		
Mardin	677		
Osmaniye	671		
Adıyaman	644		
Batman	641		
Rize	607		
Aksaray	602		
Nevşehir	559		
Edirne	517		
Isparta	505		
Kırklareli	485		
Kastamonu	481		
Yozgat	475		
Amasya	445		
Niğde	423		
Bolu	406		
Karaman	393		
Yalova	386		
Burdur	364		
Şırnak	345		
Bartın	303		
Karabük	299		
Bilecik	291		
Bingöl	281		
Sinop	280		
Erzincan	278		
Kırşehir	260		
Artvin	244		
Kırıkkale	240		
Siirt	233		
Bitlis	216		
Ağrı	213		
Çankırı	212		
Muş	192		
Kars	177		
Iğdır	162		
Gümüşhane	127		
Kilis	119		
Hakkari	117		
Tunceli	93		
Bayburt	77		
Ardahan	57		
Tamsayım toplamı	**38.698**		

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

***İşgücü Piyasası Analizi*: Belirli** bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır**.**

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 10-Eylül-31 Ekim tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

***İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi*:** Maliye Bakanlığı kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan **"**Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2011 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için **"**işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastahane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\textbf{İKO} = \frac{\text{İşgücü Arzı (İstihdam+İşsiz)}}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\textbf{İstihdam Oranı} = \frac{\textit{Toplam istihdam}}{\textit{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim

Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıtdışı istihdam Oranı = $\frac{Kayıtdışı\ istihdam}{Toplam\ istihdam}$ x 100

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer

işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine

ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe

başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine ençok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = $\frac{\text{İşsiz}}{\text{İşgücü arzı (istihdam+işsiz)}}$ x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı : Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

- 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.
- içinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı
- Yetişkin işsizlik oranı içinde genç işsizlik oranının yüzdesi
- Genç işsizlik indeksi olarak tanımlan toplam işsizlik içinde gençlerin oranı
- Genç nüfus içinde genç işsizlerin oranı

Uzun süreli işsizlik: Kısa süreli işsizlik; işsizlik ödenekleri, daha önce yapılan tasarruflar veya aile üyelerinin desteği ile yönetilebilir. İşsizliği süresi uzadıkça ekonomik yıkıma yol açar. Bir yıldan fazla süreli işsizlik olarak tanımlanan uzun süreli işsizliğin değerlendirilmesinde iki ölçüt önemlidir.

- Toplam işgücü içinde uzun süreli işsizlerin oranı
- Uzun dönemli işsizlik indeksi olarak tanımlanan bir yıldan fazla süredir işsiz olanların toplam işsizlik içindeki oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma,öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu

belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. *Eğitim/Öğretime devam ediyor:* Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = $\frac{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus} - (\text{İstihdam} + \text{İşsiz})}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}}$ x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 2 yıl sure ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. *Beceri*, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = $\frac{(0-14\,\text{yaş nüfus} + 65\,\text{yaş nüfus})}{15-64\,\text{yaş nüfus}}$ x 100

Bölgesel Gayri Safi Katma Değer (GSKD): Bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir.

Kişi Başı Bölgesel Gayri Safi Katma Değer: Cari fiyatlarla bölgesel gayri safi katma değerin yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile TL cinsinden kişi başı bölgesel gayri safi katma değer elde edilir. Hesaplanan bu değerin ithalat ağırlıklı ortalama dolar kuruna bölünmesi ile, dolar değeriyle kişi başı bölgesel gayri safi katma değere ulaşılmaktadır.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için

belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Ek 4- Ek Tablolar

Ek 4:Tablo 1:Açık İşler İçin Talep Edilen Eğitim Düzeyleri

Açık İşler İçin Talep Edilen Eğitim Düzeyleri									
Meslek	Çıraklık Eğitimi	Farketmez	Genel Lise	Lisans	Lisans Üstü	Lise Altı	Meslek Lisesi	Myo	Firma Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	0	123	125	6	0	67	2	0	20
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	0	1	54	14	0	0	26	8	31
Garson (Servis Elemanı)	0	14	61	0	0	4	14	5	20
Güvenlik Görevlisi	0	0	85	0	0	0	0	0	2
Gaz Altı Kaynakçısı	0	32	0	0	0	5	17	0	9
Elektrik Teknisyeni	0	0	0	1	0	0	49	0	5
Elektrik Teknikeri	0	0	0	0	0	0	0	48	5
Satış Elemanı (Tanıtım)	0	9	29	5	0	1	0	0	14
Acil Tıp Teknisyeni	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Ahşap Boyamacı (elle)	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Ahşap Doğramacı	0	3	0	0	0	0	0	0	1
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	0	0	4	0	0	2	0	0	3
Alçı Dekorasyoncu (Kartonpiyer)	0	0	0	0	0	6	0	0	3
Alüminyum Doğramacı	0	7	0	0	0	5	0	3	5
Ambar İşçisi (Portör)	0	0	3	0	0	0	0	0	1
Arge Elemanı	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Asansör Bakım Ve Arıza Elemanı (Asansör Montörü)	0	0	0	0	0	0	3	0	1
Asansör Kurucusu Ve Bakımcısı	0	0	0	0	0	11	0	0	1
Asansör Montörü	0	0	2	0	0	0	0	0	1
Ayakkabı İmalatçısı (Saya)	0	6	0	0	0	0	0	0	1
Ağır Kamyon Şoförü	0	8	3	0	0	13	0	0	8
Aşçı	0	9	10	0	0	7	3	0	9
Aşçı Yardımcısı	0	1	8	0	0	0	0	0	3
Banka Gişe Yetkilisi	0	0	8	5	0	0	0	0	3
Bankacılık Ve Sigortacılık Meslek Elemanı	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Barmen	0	0	3	0	0	0	0	0	1
Beden İşçisi (Temizlik)	0	1	0	0	0	4	0	0	3
Beden İşçisi (İnşaat)	0	0	0	0	0	4	0	0	1
Beko Loder (Kazıcı - Yükleyici) Operatörü	0	24	0	0	0	0	0	0	2
Beton Pompa-Püskürtme Operatörü	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Beton Transmikser Operatörü	0	4	0	0	0	4	0	0	2
Beton Ve Betonarme Kalıpçısı	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Betonarme Demircisi	0	8	0	0	0	0	0	0	1

Bilet Satış Elemanı (Gişe/banko)	0	0	10	0	0	0	0	0	1
Bilgisayar Programcısı	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Bilgisayarlı Muhasebe Elemanı	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Biyoloji Öğretmeni-Ortaöğretim	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Boyacı-Bina	0	0	0	0	0	7	0	0	2
Boyacı-Metal	0	0	0	0	0	0	3	0	1
Bulaşıkçı (Stevard)	0	3	13	0	0	1	0	0	5
Büro Memuru (Genel)	0	0	2	0	0	3	0	19	6
Büro Memuru (Personel)	0	0	0	0	0	0	0	3	1
Büro Yönetimi Ve Sekreterlik/Yönetici Asistanı Meslek Elemanı	0	0	0	0	0	0	0	1	1
CNC Tezgah Operatörü	0	0	0	0	0	0	3	0	1
Cam Balkon Sistemleri Montajcısı	0	3	0	0	0	2	0	0	2
Camcı(Bina)	0	0	2	0	0	0	0	0	1
Danışma Ve Bagaj Hizmetleri Elemanı (Belboy)	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Dağıtıcı (Posta Dağıtım Hizmetleri)	0	0	12	0	0	0	0	5	4
Dekoratif Cam İmal İşçisi	0	2	0	0	0	0	0	0	1
Demir Doğramacı	0	0	0	0	0	3	0	0	1
Depo Sorumlusu	0	0	4	0	0	0	1	0	4
Değirmen İşçisi (Hububat)	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Dizgi Teknisyeni	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Diğer Fırıncılar, Pastacılar Ve Şekerleme İmalat İşçileri	0	2	0	0	0	0	0	0	1
Diğer Posta Dağıtım Görevlileri	0	0	0	0	0	0	0	5	1
Diğer Servis İşçileri (Kişisel Hizmetler)	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Diğer Sigortacılar	0	0	5	0	0	0	0	0	1
Diğer Sıhhi Tesisat İşçileri Ve Boru Tesisatçıları	0	0	0	0	0	0	3	0	1
Diğer Ustabaşı/postabaşı/formenler	0	8	0	0	0	0	0	0	1
Diğer Uzman Tıp Doktorları	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Diğer İnşaat Boyacıları	0	0	5	0	0	0	0	0	1
Diş Protez Teknisyeni	0	0	0	0	0	0	5	0	2
Diş Protez İmalat İşçisi Ve Tamircisi	0	0	3	0	0	0	0	0	1
Dondurma Ustası	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Döner Ustası	0	3	3	0	0	1	0	0	3
Döşeme Ve Duvar Kaplamacısı	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Dış Ticaret Meslek Elemanı	0	0	0	3	0	0	0	0	2
Editör-Gazete, Dergi Vb.	0	0	0	3	0	0	0	0	1
Ekmek Satış Elemanı	0	0	2	0	0	0	0	0	1
Ekonomist (İktisatçı)	0	0	0	16	0	0	0	0	2
Ekskavatör (Kazıcı) Operatörü	0	3	0	0	0	6	2	0	5
Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle)	0	0	0	0	0	3	2	0	2

Elektrik Mühendisi	0	0	0	4	0	0	0	0	2
Elektrik Tamircisi	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Elektrik Teknisyeni-Yüksek Voltaj	0	0	0	0	0	0	2	0	1
Elektrik-Elektronik Teknisyeni	0	0	0	0	0	0	3	0	1
Elektrikçi (Diğer)	0	0	0	0	0	5	0	0	1
Elektrostatik Boya Operatörü	0	0	0	0	0	2	0	0	1
Emlak Ve Emlak Yönetimi Meslek Elemanı/emlak Danışmanı	0	0	0	0	0	0	0	3	1
Endüstriyel Mutfak Ürünleri İmal İşçisi	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Fen Bilgisi Öğretmeni-İlköğretim	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Ferforje Demir Ustası	0	3	0	0	0	0	0	0	1
Finans Hizmetleri Elemanı	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Fizik Öğretmeni-Ortaöğretim	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Fizyoterapist	0	0	0	4	0	0	0	0	2
Fındık Eksperi	0	0	3	0	0	0	0	1	2
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	0	11	3	0	0	8	5	0	8
Garson (Şarap Servisi)	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Gazete Dağıtıcısı	0	3	0	0	0	0	0	0	1
Gişe Memuru-Ptt	0	0	0	2	0	0	0	5	2
Grafik Tasarımcısı	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Grafiker	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Gıda Mühendisi	0	0	0	3	0	0	0	0	2
Haberci	0	0	0	3	0	0	0	0	1
Halı Yıkama İşçisi	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Hamurkar	0	1	0	0	0	2	0	0	2
Harita Mühendisi	0	0	0	6	0	0	0	0	2
Harita Teknikeri	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Hat Çekici (Elektrik Cer Hatları)	0	0	0	0	0	0	7	0	1
Helva Ustası	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Hemodiyaliz Hemşiresi	0	0	0	0	0	0	0	3	1
Hemşire	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Hidrolik Pnömatik Bakım Onarım Elemanı	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Isıcam İmal İşçisi	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Izgara Köftecisi	0	1	2	0	0	0	0	0	2
Jeoloji Mühendisi	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Kalıpçı-Pres	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Kameraman	0	0	0	3	0	0	0	0	1
Kamyon Muavini	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Kamyonet Şoförü	0	0	2	0	0	0	0	0	1
Kantin İşletmecisi	0	0	3	0	0	0	0	0	1

Karton Pres Operatörü	0	0	0	0	0	2	0	0	1
Kasiyer	0	3	10	2	0	0	0	0	7
Kat Görevlisi-Temizlik	0	0	8	0	0	0	0	0	1
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	0	5	0	0	0	0	13	0	4
Kebap Ustası	0	0	3	0	0	0	0	0	1
Kepçe Operatörü	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Kesici (Makine İle) -Ayakkabı, Çanta Vb.	0	6	0	0	0	0	0	0	1
Kesimci (Konfeksiyon)	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Kimya Mühendisi	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Klima Sistemleri Teknisyeni	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Komi (Garson Yardımcısı)	0	5	22	0	0	13	0	0	6
Kuruyemiş İmal İşçisi	0	7	0	0	0	0	0	0	1
Kurye	0	1	10	0	0	2	0	0	5
Kuyumcu-Altın Ve Gümüş İşleme	0	0	0	0	0	2	0	0	1
Kırtasiye Ve Kitap Satış Elemanı	0	0	0	2	0	0	0	0	1
Laborant (Çimento)	0	0	0	1	0	3	0	1	3
Liman Servis Şefi	0	0	2	0	0	0	0	0	1
Maden Mühendisi	0	0	0	2	0	0	0	0	1
Makine Mühendisi	0	0	0	6	0	0	0	0	5
Makine Teknikeri	0	0	0	0	0	0	0	5	1
Makineci (Dikiş)	0	25	0	0	0	0	0	0	3
Manav	0	0	3	0	0	0	0	0	2
Marangoz	0	3	2	0	0	0	4	0	4
Matbaa Ustası	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Matbaa İşçisi	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Mekaniker-Fabrika Bakımı	0	0	0	0	0	0	2	0	1
Merkezi İklimlendirme ve Havalandırma Teknisyeni	0	0	5	0	0	0	0	0	1
Mermer İşçisi	0	11	0	0	0	12	0	0	3
Metal Doğrama Teknisyeni	0	0	0	0	0	0	0	4	1
Metal Döküm Kalıpçısı	0	0	0	0	0	0	5	0	1
Metal İşleme Tezgahı Ayarcısı	0	0	0	0	0	0	2	0	1
Metal İşleri Teknisyeni	0	0	0	0	0	0	2	0	1
Mimar	0	0	0	5	0	0	0	0	1
Mobilya Cilacısı (Püskürtme İle) (Ağaç)	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Mobilya Döşemecisi	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Mobilya Montaj İşçisi	0	11	0	0	0	0	0	2	3
Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	0	1	5	0	0	1	7	0	4
Mobilyacı	0	0	2	0	0	1	0	0	2
Montajcı (Kurgucu)	0	0	0	0	0	0	1	0	1

Motor Teknisyeni	0	0	2	0	0	0	0	0	1
Motorsikletli Kurye	0	0	3	0	0	0	0	0	1
Muhabir	0	3	1	0	0	0	0	0	2
Muhasebe Meslek Elemanı	0	0	0	0	0	0	0	2	1
Muhasebeci	0	1	0	4	2	0	3	6	13
Müşteri Kabul Görevlisi (araç Muayene İstasyonu)	0	0	0	0	0	0	0	2	1
Müşteri Temsilcisi (banka)	0	0	0	3	0	0	0	0	1
Operasyon Yetkilisi (Banka)	0	0	0	0	0	0	2	0	1
Oto Bakım-Onarımcısı (Oto Mekanikeri)	0	2	2	0	0	3	3	0	5
Oto Boyacısı	0	3	2	0	0	2	2	0	7
Oto Döşemecisi	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Oto Kaportacı	0	3	4	0	0	1	2	0	6
Oto Yıkama Elemanı	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Oto Yıkama Elemanı (Otomatik Makina)	0	0	2	0	0	0	0	0	1
Otobüs Şoförü	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Otomotiv Şasi Ve İskelet İşçisi	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Overlok Makinesi Operatörü	0	9	0	0	0	0	0	0	2
Pasta Ustası	0	0	4	0	0	0	0	0	2
Pastacı Yardımcısı	0	2	0	0	0	0	0	0	1
Pastane Ürünleri Satış Elemanı	0	3	5	0	0	0	0	0	2
Pazarcı	0	5	0	0	0	0	0	0	1
Pazarlama Yetkilisi (Banka)	0	0	0	3	0	0	0	0	1
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	0	0	5	0	0	1	0	2	3
Perde Ve Mefruşat (Ev Tekstil) Satış Elemanı	0	3	2	0	0	0	0	0	2
Pide Ustası	0	0	5	0	0	0	0	0	1
Pişirici (Ekmek)	0	7	0	0	0	2	0	0	5
Pişirici (Simit)	0	2	0	0	0	0	0	0	1
Plastik Boru İmal İşçisi	0	0	0	0	0	2	0	0	1
Plastik Doğrama Montaj Elemanı	0	2	0	0	0	0	0	0	1
Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	0	9	0	0	0	11	5	0	6
Plastik Mamuller İmal İşçisi	0	0	4	0	0	0	32	0	2
Proje Yöneticisi	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Psikolog (Özel Eğitim Okulları)	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Pvc Doğrama İmalat Ve Montaj Teknisyeni	0	0	0	0	0	0	3	0	1
Radyo Ve Televizyon Spikeri	0	0	0	3	0	0	0	0	1
Rehber Öğretmen (Psikolojik Danışman)	0	0	0	4	0	0	0	0	2
Reklam Koordinatörü (Gazete)	0	3	0	0	0	0	0	0	1
Reklamcı	0	0	0	0	0	3	0	0	1

Resepsiyonist (Ön Büro Elemanı)	0	0	4	0	0	0	0	0	3
Reyon Görevlisi	0	0	2	0	0	0	0	0	1
Reçel İmalat İşçisi	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Salatacı (Salata Ustası)	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Satış Elemanı (Perakende)	0	0	4	0	0	0	0	0	1
Satış Elemanı (Toptan)	0	0	5	0	0	0	0	0	2
Satış Temsilcisi/plasiyer	0	0	5	0	0	0	0	0	2
Saya Dikici (Makine İle)	0	0	0	0	0	3	0	0	1
Sayfa Sekreteri	0	3	0	0	0	0	0	0	1
Sekreter	0	0	7	0	0	0	0	1	7
Seramik İşçisi	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Servis Garsonu	0	1	8	0	0	4	0	0	3
Seyahat Servis Elemanı (Host/hostes/otobüs-Tren)	0	0	25	0	0	0	0	0	1
Sigorta Eksperi (Motorlu Kara Taşıtları-Kaza)	0	0	0	0	0	0	3	0	1
Sigorta Satış Temsilcisi-Sağlık, Hayat	0	0	0	5	0	0	0	0	1
Soğutmacı Ve Havalandırmacı (İklimlendirme)	0	0	0	0	0	0	3	0	1
Stajyer (Öğrenci)	0	0	0	0	0	4	0	0	1
Su Ürünleri Mühendisi	0	0	0	5	0	0	0	0	1
Su Ürünleri Teknikeri	0	0	0	0	0	0	0	5	1
Sıhhi Tesisatçı	0	1	2	0	0	0	3	0	3
Sıvacı	0	0	2	0	0	1	1	0	3
Sıvacı (Çimento Alçı)	0	0	5	0	0	0	0	0	1
Tarih Öğretmeni-Ortaöğretim	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Tatlı Ustası (Baklava)	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Teknik Ressam	0	0	0	2	0	0	0	0	1
Temizlik Görevlisi	0	2	0	0	0	4	0	0	4
Topoğraf	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Turist Rehberi	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Tüp (Lpg) Dağıtım Elemanı	0	0	2	0	0	0	0	0	1
Türk Dili Ve Edebiyat Öğretmeni-Ortaöğretim	0	0	0	3	0	0	0	0	1
Türkçe Öğretmeni	0	0	0	4	0	0	0	0	2
Tır Şoförü	0	6	13	0	0	8	0	0	9
Usta Öğretici (İş Makineleri Bakım Onarımcılığı)	0	0	0	0	0	0	10	0	1
Vinç Operatörü	0	3	0	0	0	0	0	0	1
Yapı Yalıtımcısı	0	11	0	0	0	0	0	0	1
Yufka Ustası	0	0	0	0	0	5	0	0	1
Zemin Kaplamacısı (Tezyinat Karoları)	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel	0	0	0	15	0	0	0	0	5

Eğitim									
Çağrı Merkezi Görevlisi	0	0	3	0	0	0	0	2	3
Çelik Kapı Mobilya İşlemecisi	0	3	0	0	0	0	0	0	1
Çelik Kapı Montaj İşçisi	0	0	0	0	0	2	0	0	1
Çevre Mühendisi	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Ön Muhasebeci	0	0	11	3	0	1	2	14	17
Ütücü	0	1	2	0	0	0	0	0	2
İklimlendirme Ve Soğutma Teknikeri	0	0	0	0	0	0	3	0	1
İngilizce Öğretmeni	0	0	0	1	0	0	0	0	1
İnsan Kaynakları Müdürü	0	0	0	1	0	0	0	1	2
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	0	11	0	0	0	0	0	0	1
İnşaat Mühendisi	0	0	0	3	0	0	0	0	1
İnşaat Mühendisi-Bina	0	0	0	6	0	0	0	0	2
İnşaat Teknikeri	0	0	0	0	0	0	0	8	2
İç Giyim Satış Elemanı	0	0	3	0	0	0	0	0	1
İç Mimar	0	0	0	8	0	0	0	0	4
İş Makineleri Operatörü	0	0	3	0	0	1	0	0	3
İşletmeci (Genel)	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Şantiye Şefi-İnşaat	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Şarküteri, Bakkal Ve Gıda Pazarları Satış Elemanı	0	5	5	0	0	0	0	0	3
Şoför (Yolcu Taşıma)	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Şoför-Yük Taşıma	0	5	5	0	0	4	0	0	7
Toplam	**0**	**492**	**706**	**186**	**2**	**283**	**274**	**168**	**572**

Ek-4: Tablo 2:Açık İşler İçin Talep Edilen Beceri Düzeyleri

Açık İşler İçin Talep Edilen Beceri Düzeyleri										
Meslek	**Bilgisayar**	**Fiziki ve BedenselYeterlilik**	**Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)**	**İletişim ve İfade Yeteneği**	**Mesleğe İlişkinYeterli Bilgi**	**Sorun Çözme**	**Proje Tabanlı Çalışma**	**Satış Pazarlama**	**Takım Çalışması**	**Yabancı Dil**
Toplam	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Elektrik Teknikeri	43	46	46	9	9	5	9	1	9	3
Elektrik Teknisyeni	42	43	43	6	12	7	8	0	7	0
Satış Elemanı (Tanıtım)	30	37	39	36	40	16	27	41	36	13
Ön Muhasebeci	30	19	28	22	27	6	5	7	20	3
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	28	63	66	91	102	30	32	94	85	2
Büro Memuru (Genel)	24	4	23	24	24	5	2	5	7	2
Garson (Servis Elemanı)	20	71	54	65	73	19	22	47	56	22

Ekonomist (İktisatçı)	16	16	16	1	1	0	1	1	1	0
Muhasebeci	16	3	15	12	14	10	2	2	11	0
Komi (Garson Yardımcısı)	13	17	15	37	18	15	2	15	15	0
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	12	13	12	13	10	8	7	5	12	0
Bilet Satış Elemanı (Gişe/banko)	10	0	10	0	10	0	0	0	0	0
Kasiyer	9	10	12	10	11	0	0	9	9	0
Dağıtıcı (Posta Dağıtım Hizmetleri)	8	9	8	9	18	5	8	5	9	5
Sekreter	8	7	7	7	7	1	3	4	7	2
Şarküteri, Bakkal Ve Gıda Pazarları Satış Elemanı	8	10	8	10	8	3	0	10	8	0
Gişe Memuru-Ptt	7	5	7	7	7	2	0	7	7	2
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	7	2	3	2	7	0	0	2	2	0
Harita Mühendisi	6	5	5	5	6	0	0	0	5	5
İnşaat Mühendisi-Bina	6	6	6	6	6	0	1	6	6	6
İç Mimar	6	8	6	6	8	2	6	8	8	3
Banka Gişe Yetkilisi	5	3	5	3	13	0	0	3	3	0
Diğer Posta Dağıtım Görevlileri	5	5	5	5	5	0	0	5	5	0
Diğer Sigortacılar	5	5	5	5	5	0	5	5	5	0
Mimar	5	5	5	5	5	0	5	0	5	0
Resepsiyonist (Ön Büro Elemanı)	5	2	2	2	5	2	1	2	2	2
Satış Elemanı (Toptan)	5	3	5	5	3	2	0	5	5	0
Sigorta Satış Temsilcisi-Sağlık, Hayat	5	5	5	5	5	0	5	5	5	0
Su Ürünleri Mühendisi	5	0	0	5	5	5	5	0	5	0
Su Ürünleri Teknikeri	5	0	0	5	5	5	5	0	5	0
İnşaat Teknikeri	5	3	0	3	8	0	5	0	3	0
Elektrik Mühendisi	4	3	3	3	3	3	0	0	3	3
Fizyoterapist	4	4	4	4	1	1	1	0	4	0
Fındık Eksperi	4	4	4	4	4	1	0	4	4	0
Ambar İşçisi (Portör)	3	3	3	3	3	0	0	3	3	0
Ağır Kamyon Şoförü	3	21	1	6	21	6	4	1	21	1
Büro Memuru (Personel)	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Diş Protez İmalat İşçisi Ve Tamircisi	3	3	0	3	3	0	0	0	3	0
Dış Ticaret Meslek Elemanı	3	3	3	3	3	1	3	3	3	1
Editör-Gazete, Dergi Vb.	3	0	0	3	3	0	0	0	0	0
Elektrik-Elektronik Teknisyeni	3	3	0	0	3	0	3	0	3	0
Emlak Ve Emlak Yönetimi Meslek Elemanı/emlak Danışmanı	3	3	3	3	3	0	3	3	3	0
Haberci	3	0	0	3	3	0	0	0	0	0
Kameraman	3	0	0	3	3	0	0	0	0	0
Laborant (Çimento)	3	4	3	5	5	1	1	1	5	0
Muhabir	3	0	0	4	0	3	3	0	3	1
Müşteri Temsilcisi (banka)	3	3	3	3	3	0	0	3	3	0

Oto Bakım-Onarımcısı (Oto Mekanikeri)	3	7	3	8	10	3	5	0	10	0
Oto Boyacısı	3	5	2	5	8	1	2	0	7	0
Pazarlama Yetkilisi (Banka)	3	0	3	3	3	3	0	3	3	0
Rehber Öğretmen (Psikolojik Danışman)	3	0	0	0	4	0	0	0	3	0
Sayfa Sekreteri	3	0	0	0	3	3	3	0	3	0
Sigorta Eksperi (Motorlu Kara Taşıtları-Kaza)	3	3	3	3	3	0	3	0	3	0
Türk Dili Ve Edebiyat Öğretmeni-Ortaöğretim	3	0	0	0	3	0	0	0	3	0
Çağrı Merkezi Görevlisi	3	1	1	5	1	1	0	1	0	3
Depo Sorumlusu	2	4	5	3	5	2	2	2	2	1
Elektrik Teknisyeni-Yüksek Voltaj	2	2	2	2	2	0	2	0	2	2
Grafik Tasarımcısı	2	0	2	2	2	2	0	0	2	0
Kurye	2	13	2	7	2	0	2	1	4	0
Maden Mühendisi	2	2	2	2	2	2	0	0	2	0
Makine Mühendisi	2	3	5	2	2	4	5	1	3	3
Mekaniker-Fabrika Bakımı	2	2	2	0	2	0	0	0	0	0
Metal İşleme Tezgahı Ayarcısı	2	2	0	0	2	0	2	0	2	0
Motor Teknisyeni	2	2	2	2	2	0	0	0	2	0
Muhasebe Meslek Elemanı	2	0	2	0	0	0	2	2	0	0
Müşteri Kabul Görevlisi (araç Muayene İstasyonu)	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0
Operasyon Yetkilisi (Banka)	2	0	2	2	2	2	0	2	2	0
Oto Kaportacı	2	5	4	5	9	0	4	0	6	0
Perde Ve Mefruşat (Ev Tekstil) Satış Elemanı	2	5	5	5	5	0	2	5	5	2
Pişirici (Ekmek)	2	6	4	2	6	0	4	5	4	2
Bankacılık Ve Sigortacılık Meslek Elemanı	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0
Beton Ve Betonarme Kalıpçısı	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0
Bilgisayarlı Muhasebe Elemanı	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0
Biyoloji Öğretmeni-Ortaöğretim	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0
Büro Yönetimi Ve Sekreterlik/Yönetici Asistanı Meslek Elemanı	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0

Ek-4: Tablo 3:Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

Meslek	Toplam Temininde Güç Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	274
Garson (Servis Elemanı)	253
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	152
Satış Elemanı (Tanıtım)	88
Aşçı	88
Çay Eksperi	77
Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	66

Komi (Garson Yardımcısı)	63
Ağır Kamyon Şoförü	51
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	51
Şoför-Yük Taşıma	47
Temizlik Görevlisi	47
Gaz Altı Kaynakçısı	43
Beko Loder (Kazıcı - Yükleyici) Operatörü	39
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	34
Satış Temsilcisi/plasiyer	33
Sıvacı	33
Oto Bakım-Onarımcısı (Oto Mekanikeri)	32
Diğer Plastik Mamuller İmalat İşçileri	32
Diğer Madenciler Ve Taş Ocakçılar	29
Ekskavatör (Kazıcı) Operatörü	29
İş Makineleri Operatörü	27
Mermer İşçisi	26
Muhasebeci	26
Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	25
Tır Şoförü	25
Oto Kaportacı	24
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	23
Kasiyer	23
Pişirici (Ekmek)	22
Servis Garsonu	21
Kurye	21
Elektrik Teknisyeni	20
Seyahat Servis Elemanı (Host/hostes/otobüs-Tren)	20
Fizyoterapist	20
Dağıtıcı (Posta Dağıtım Hizmetleri)	20
Makineci (Dikiş)	20
Ön Muhasebeci	20
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	19
Beton Transmikser Operatörü	18
Asansör Kurucusu Ve Bakımcısı	17
Beden İşçisi (Temizlik)	16
Betonarme Demircisi	16
Usta Yardımcısı (Elektrik)	16
Seramik İşçisi	15
Mobilya Montaj İşçisi	15
Elektrikçi (Diğer)	15
Diğer Kaynakçılar Ve Pürmüzcüler	15
Yapı Yalıtımcısı	14
Reyon Görevlisi	14
Oto Boyacısı	13
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	13
Kalorifer Ateşçisi (Katı ve Sıvı Yakıt)	13
Bilet Satış Elemanı (Gişe/banko)	13
Elektrik Teknikeri	13
Bulaşıkçı (Stevard)	12

Okul Öncesi Öğretmeni	12
Şarküteri, Bakkal Ve Gıda Pazarları Satış Elemanı	11
Asansör Bakım Ve Arıza Elemanı (Asansör Montörü)	11
Oto Yıkama Elemanı	11
Boyacı-Bina	11
Diğer Ustabaşı/postabaşı/formenler	10
Yükleyici (Loder) Operatörü	10
Pide Ustası	10
Hat Çekici (Elektrik Enerjisi)	10
Asansör Montörü	10
Usta Öğretici (İş Makineleri Bakım Onarımcılığı)	10
Aşçı Yardımcısı	10
Mobilya Satış Elemanı	9
Makine Teknikeri	9
Rehber Öğretmen (Psikolojik Danışman)	9
Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	9
Diş Protez İmalat İşçisi Ve Tamircisi	8
Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	8
Dökümcü (Metal)	8
Diş Protez Teknisyeni	8
Pasta Ustası	8
Reklamcı	8
Parke Döşeyicisi	8
Peynir İmal İşçisi	8
Makine Mühendisi	8
Büro Memuru (Genel)	8
Resepsiyonist (Ön Büro Elemanı)	8
Plastik Mamuller İmal İşçisi	8
Sigorta Eksperi (Motorlu Kara Taşıtları-Kaza)	8
Alüminyum Doğramacı	8
Turist Rehberi	8
Manav	8
Sıhhi Tesisatçı	8
Diğer Sıhhi Tesisat İşçileri Ve Boru Tesisatçıları	7
Demirci (Makine İle)	7
Demir Doğramacı	7
Döner Ustası	7
Perde Ve Mefruşat (Ev Tekstil) Satış Elemanı	7
İnşaat Mühendisi-Bina	7
Tercüman	7
Hamurkar	7
Fast Food Hazırlayıcısı-Hamburger, Tost, Sandviç Vb.	7
Beton Santral Operatörü	6
Beton Pompa-Püskürtme Operatörü	6
Diğer Fırıncılar, Pastacılar Ve Şekerleme İmalat İşçileri	6
İnşaat Mühendisi	6
Hamal	6
Su Ürünleri Teknikeri	6
Su Ürünleri Mühendisi	6

Tuğla Örücü (Baca İnşaatı)	6
Salatacı (Salata Ustası)	6
Izgara Köftecisi	6
Ayakkabı İmalatçısı (Saya)	6
Diğer İnşaat Boyacıları	6
İnşaat Kalfası (Genel)	6
Kırtasiye Ve Kitap Satış Elemanı	6
Depo Sorumlusu	6
Kameraman	6
Elektronik Haberleşme (Telekomünikasyon) teknikeri	6
Büro Yönetimi Ve Sekreterlik/Yönetici Asistanı Meslek Elemanı	5
Servis Şoförü (Okul)	5
Merkezi İklimlendirme ve Havalandırma Teknisyeni	5
Hausekeeping Yöneticisi (Hausekeeper)	5
Sigortacılık Meslek Elemanı	5
Pazarcı	5
Sigorta Satış Temsilcisi-Sağlık, Hayat	5
Diğer Sigortacılar	5
Gişe Memuru-Ptt	5
Yufka Ustası	5
Motor Teknisyeni	5
Usta Öğretici (Pvc Doğrama İmalat Ve Montajcılığı)	5
Mermer Teknikeri	5
Usta Öğretici (Sayacılık)	5
Doğalgaz Tesisat (Isıtma Ve Doğalgaz İç Tesisatı) Teknisyeni	5
Kat Görevlisi-Temizlik	5
Elektrik-Elektronik Teknisyeni	5
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	4
Gazeteci	4
İş Makineleri Tamircisi	4
Metal Doğrama Teknisyeni	4
Fotoğraf Makinesi Ve Video Kamera Tamircisi	4
Fabrika Satış Temsilcisi	4
Elektrik Mühendisi	4
Dekoratif Cam İmal İşçisi	4
Pastacı Yardımcısı	4
Ferforje Demir Ustası	4
Gıda Mühendisi	4
Diğer Tuğla Örücüler, Taş Duvarcılar	4
Güvenlik Görevlisi	4
İngilizce Öğretmeni	4
İnsan Kaynakları Müdürü	4
Harita Mühendisi	3
CNC Tezgah Operatörü	3
Ayakkabı İmalatçısı (Montaj)	3
Diğer Sıvacılar	3
Şoför (Yolcu Taşıma)	3

Lojistik Elemanı	3
Metal Döküm Kalıpçısı	3
Reklam Tabelacı	3
Cam Balkon Sistemleri Montajcısı	3
Soğutmacı Ve Havalandırmacı (İklimlendirme)	3
Tereyağı İmal İşçisi	3
Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	3
Metal İşleme Tezgâhları Ayarcı-Operatörleri	3
Hemodiyaliz Hemşiresi	3
Baz İstasyonu Montaj Elemanı	3
Kamyon Muavini	3
Editör-Gazete, Dergi Vb.	3
Haberci	3
İlan Ve Reklam İşleri Sorumlusu	3
Ahşap Doğramacı	3
Çelik Kapı Mobilya İşlemecisi	3
Mobilyacı	3
Endüstriyel Elektronik Teknikeri	3
Ahşap Doğrama CNC Makinesi Operatörü	3
Tekstil Baskı Teknikeri	3
Topoğraf	3
Nezaretçi Ve Ustabaşı (Elektrik Teçhizat İmalat Ve Donanımı)	3
Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle)	3
Beden İşçisi (İnşaat)	3
Stajyer (Öğrenci)	3
Oto Elektrikçisi	3
Motorsikletli Kurye	3
Kimya Mühendisi	3
Ekmek Satış Elemanı	3
Mobil Vinç Operatörü	3
Çelik Kasa İmal Ustası	3
Kuyumcu-Altın Ve Gümüş İşleme	3
Harita Teknikeri	3
Laborant (Çimento)	3
Sekreter	3
İlk Yardım Eğitmeni (Sürücü Kursu)	3
Şef Garson	3
Motor Ve Araç Tekniği Bilgisi Öğreticisi (Sürücü Kursu)	3
Turizm Ve Otelcilik Elemanı	3
Reklam Koordinatörü (Gazete)	3
Radyo Ve Televizyon Spikeri	3
Trafik Ve Çevre Bilgisi Öğreticisi (sürücü Kursu)	3
Direksiyon Eğitmeni	3
Elektronik Ve Haberleşme Mühendisi	3
Foto Muhabiri	3
Halkla İlişkiler Görevlisi	3
Röntgen Teknisyeni (Mr)	3
Kebap Ustası	3

Pazarlama Müdürü	3
Sayfa Sekreteri	3
İşitme Engelliler Sınıf Öğretmeni	3
Eğitim Öğretim Görevlisi	3
Kepçe Operatörü	2
Arge Elemanı	2
Depo Hamalı	2
Makine Bakım Onarımcısı	2
Kesimci (Konfeksiyon)	2
Taksi Şoförü	2
Ziraat Mühendisi	2
Endüstriyel Bakım-Onarım Elektrikçisi	2
Tüp (Lpg) Dağıtım Elemanı	2
Çaycı	2
Türkçe Öğretmeni	2
Montajcı (Kurgucu)	2
Satış Elemanı (Toptan)	2
Aşçıbaşı	2
Döner Kepçeli Ekskavatör Operatörü	2
Tele-Satış Elemanı	2
Radyoloji Teknisyeni (Radyasyon Onkolojisi)	2
Elektrostatik Boya Operatörü	2
Cam Mamul İmal Ustası	2
Makine Teknisyeni	2
Dış Lastik Hazırlama İşçisi	2
Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	2
Diğer Camcılar	2
Metal İşleri Teknisyeni	2
Mekaniker-Fabrika Bakımı	2
Çarkçıbaşı (Gemi)	2
Plastik Doğrama Montaj Elemanı	2
Elektrik Zabiti (Gemi)	2
Üretimde Kalite Kontrol Teknikeri	2
Gemi İdarecisi (Güverte Kaptanı)	2
Grafik Tasarımcısı	2
Mağaza Sorumlusu/şefi	2
Boyacı-Metal	2
Usta Öğretici (Mobilya Döşemeciliği)	2
Karton Pres Operatörü	2
Liman Servis Şefi	2
Otobüs Ve Troleybüs Biletçisi	2
Granit Seramik İmal İşçisi	2
Klima Sistemleri Teknisyeni	2
Soğutma Sistemleri Teknisyeni	2
İnşaat Teknikeri	2
Plastik Boru İmal İşçisi	2
Büro Memuru (Hukuk)	1
İç Mimar	1
Diğer Mobilyacılar Ve İlgili İşçiler	1

Kasap (Et Hazırlayıcı)	1
Alçı Dekorasyoncu (Kartonpiyer)	1
Muhabir	1
Diğer Hizmet Müdürleri	1
Matbaa İşçisi	1
Matbaa Ustası	1
Isıcam İmal İşçisi	1
Döşeme Ve Duvar Kaplamacısı	1
Alçı Model Kalıpçı	1
Fotoğraf Çekimci	1
Diğer Teknisyen Ve Teknikerler	1
Dış Ticaret Meslek Elemanı	1
Kimyager	1
Bar Servis Elemanı	1
Fotoğraf Baskıcısı	1
Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	1
Dondurma Ustası	1
Halı Yıkama İşçisi	1
Diğer Diş İle İlgili Personel	1
Diyaliz Teknikeri	1
Özel Eğitimde Yardımcı Personel	1
Yazılım Destek Uzmanı	1
Tatlı Ustası (Baklava)	1
Kamyonet Şoförü	1
Oto Döşemecisi	1
Pişirici (Bisküvi)	1
Diğer Servis İşçileri (Kişisel Hizmetler)	1
Helva Ustası	1
Reçel İmalat İşçisi	1
Endüstriyel Mutfak Ürünleri İmal İşçisi	1
Radyo, Televizyon ve Elektronik Cihazlar Bakım-Onarımcısı	1
Psikolog (Özel Eğitim Okulları)	1
Torna Tezgahı Ayarcı-Operatörü (Metal İşçiliği)	1
Marangoz	1
Büro İşçisi	1
Mobilya Cilacısı (Püskürtme İle) (Ağaç)	1
Oto Yıkama Elemanı (Otomatik Makina)	1
Elektronik Mühendisi (Genel)	1
Proje Yöneticisi	1
Bar Görevlisi	1
Elektrik Tamircisi	1
Çelik Kapı Montaj İşçisi	1
Greyder Operatörü	1
İnşaat Mühendisi-Toprak Tahlili	1
Oyma İşçisi-Ağaç	1
Ev Tipi Klima Sistemleri Teknik Elemanı	1
Matematikçi	1
Mobilya Döşemecisi	1

Soğutucu İmal İşçisi	1
Hidrolik Pnömatik Bakım Onarım Elemanı	1
Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)	1
Yönetici (Perakende Ticaret)	1
Değirmen İşçisi (Hububat)	1
Doğal Gaz Tesisatçısı	1
Avukat	1
Maden Sondörü	1
Diğer Uzman Tıp Doktorları	1
Otomotiv Şasi Ve İskelet İşçisi	1
Barmen	1
Finans Hizmetleri Elemanı	1
Bilgisayar Teknisyeni	1
Damperli Kasa İmal Ustası	1
Danışma Ve Bagaj Hizmetleri Elemanı (Belboy)	1
Diğer Taşımacılar	1
İş Makineleri Yağcısı	1
Biyolog	1
Usta Öğretici (Kaynakçılık)	1
Elektronik Teknikeri	1
Elektrik Ve Elektronik Malzemeleri Satış Elemanı	1
Genel Toplam:	**3153**

Ek-4: Tablo 4:Mesleklerin Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Mesleklerin Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri						
Meslek	**Eleman Yok**	**Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Yok**	**İş Tecrübesine Sahip Eleman Yok**	**Çalışma Ortam Ve Koşullarının Beğenilmemesi**	**Önerilen Ücretin Az Bulunması**	**İşyeri Sayısı**
Ahşap Doğrama CNC Makinesi Operatörü	3	3	3	0	0	1
Ahşap Doğramacı	3	3	3	3	0	1
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	6	4	6	3	3	6
Alçı Dekorasyoncu (Kartonpiyer)	0	0	1	0	0	1
Alçı Model Kalıpçı	0	0	1	0	0	1
Alüminyum Doğramacı	3	5	6	1	1	4
Arge Elemanı	2	1	1	1	1	2
Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)	0	1	0	0	0	1
Asansör Bakım Ve Arıza Elemanı (Asansör Montörü)	5	11	5	5	5	2
Asansör Kurucusu Ve Bakımcısı	6	17	6	0	0	3
Asansör Montörü	10	10	0	0	0	1
Avukat	0	0	0	0	1	1

Ayakkabı İmalatçısı (Montaj)	3	0	3	0	0	1
Ayakkabı İmalatçısı (Saya)	6	0	6	0	0	1
Ağır Kamyon Şoförü	19	22	18	36	1	9
Aşçı	53	55	55	22	19	26
Aşçı Yardımcısı	2	2	7	0	0	3
Aşçıbaşı	0	0	0	0	1	2
Bar Görevlisi	1	0	1	0	0	1
Bar Servis Elemanı	1	0	1	0	0	1
Barmen	1	0	0	1	0	1
Baz İstasyonu Montaj Elemanı	3	0	3	0	0	1
Beden İşçisi (Genel)	36	100	70	166	92	21
Beden İşçisi (Temizlik)	5	12	2	1	2	4
Beden İşçisi (İnşaat)	0	0	0	0	3	1
Beko Loder (Kazıcı - Yükleyici) Operatörü	17	39	13	0	0	4
Beton Pompa-Püskürtme Operatörü	0	1	6	0	0	2
Beton Santral Operatörü	0	0	6	0	0	2
Beton Transmikser Operatörü	0	3	13	0	3	5
Betonarme Demircisi	16	0	16	0	16	1
Bilet Satış Elemanı (Gişe/banko)	0	0	0	0	8	2
Bilgisayar Teknisyeni	1	1	1	0	0	1
Biyolog	1	0	0	0	0	1
Boyacı-Bina	0	7	0	0	0	1
Boyacı-Bina	4	0	4	0	0	1
Boyacı-Metal	0	2	0	0	0	1
Bulaşıkçı (Stevard)	2	0	0	5	3	5
Büro Memuru (Genel)	2	5	6	0	0	4
Büro Memuru (Hukuk)	0	0	1	0	0	1
Büro Yönetimi Ve Sekreterlik/Yönetici Asistanı Meslek Elemanı	4	4	1	0	0	2
Büro İşçisi	0	1	1	0	0	1
CNC Tezgah Operatörü	3	0	0	0	0	1
Cam Balkon Sistemleri Montajcısı	2	2	3	0	0	2
Cam Mamul İmal Ustası	2	0	2	0	2	1
Damperli Kasa İmal Ustası	1	1	0	0	0	1
Danışma Ve Bagaj Hizmetleri Elemanı (Belboy)	1	0	0	1	1	1
Dağıtıcı (Posta Dağıtım Hizmetleri)	11	9	0	0	0	5
Dekoratif Cam İmal İşçisi	0	4	1	0	0	2

Demir Doğramacı	7	7	3	0	4	2
Demirci (Makine İle)	7	0	7	7	0	1
Depo Hamalı	2	2	0	2	0	1
Depo Sorumlusu	1	1	3	3	0	4
Değirmen İşçisi (Hububat)	1	0	1	0	0	1
Direksiyon Eğitmeni	0	3	3	0	0	1
Diyaliz Teknikeri	0	0	0	1	0	1
Diğer Camcılar	2	0	2	0	2	1
Diğer Diş İle İlgili Personel	1	0	0	0	0	1
Diğer Fırıncılar, Pastacılar Ve Şekerleme İmalat İşçileri	4	4	2	2	3	5
Diğer Hizmet Müdürleri	0	1	1	0	0	1
Diğer Kaynakçılar Ve Pürmüzcüler	15	0	15	15	0	1
Diğer Madenciler Ve Taş Ocakçılar	29	0	29	29	0	1
Diğer Mobilyacılar Ve İlgili İşçiler	0	1	0	1	0	1
Diğer Plastik Mamuller İmalat İşçileri	32	32	32	32	32	1
Diğer Servis İşçileri (Kişisel Hizmetler)	1	1	1	0	0	1
Diğer Sigortacılar	5	0	5	0	0	1
Diğer Sıhhi Tesisat İşçileri Ve Boru Tesisatçıları	7	0	7	7	0	1
Diğer Sıvacılar	0	0	3	0	0	1
Diğer Taşımacılar	1	1	0	0	0	1
Diğer Teknisyen Ve Teknikerler	0	0	1	0	0	1
Diğer Tuğla Örücüler, Taş Duvarcılar	1	0	2	0	0	2
Diğer Ustabaşı/postabaşı/formenler	10	2	10	8	2	2
Diğer Uzman Tıp Doktorları	1	0	0	0	1	1
Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	3	3	0	0	0	2
Diğer İnşaat Boyacıları	0	0	6	0	0	1
Diş Protez Teknisyeni	0	8	8	0	0	1
Diş Protez İmalat İşçisi Ve Tamircisi	6	0	3	3	3	2
Dondurma Ustası	0	1	0	0	0	1
Doğal Gaz Tesisatçısı	1	0	0	0	0	1
Doğalgaz Tesisat (Isıtma Ve Doğalgaz İç Tesisatı) Teknisyeni	0	5	0	0	0	1
Dökümcü (Metal)	8	8	0	0	0	1
Döner Kepçeli Ekskavatör Operatörü	2	2	0	0	0	1
Döner Ustası	3	5	4	3	0	4

Döşeme Ve Duvar Kaplamacısı	0	0	1	0	0	1
Dış Lastik Hazırlama İşçisi	0	2	2	0	0	1
Dış Ticaret Meslek Elemanı	1	1	1	1	1	1
Editör-Gazete, Dergi Vb.	3	0	0	0	0	1
Ekmek Satış Elemanı	3	2	3	0	2	2
Ekskavatör (Kazıcı) Operatörü	11	18	16	10	8	10
Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle)	0	3	0	0	0	1
Elektrik Mühendisi	2	2	4	3	3	3
Elektrik Tamircisi	0	1	1	0	0	1
Elektrik Teknikeri	2	5	6	7	7	7
Elektrik Teknisyeni	8	12	11	7	6	9
Elektrik Ve Elektronik Malzemeleri Satış Elemanı	0	0	1	0	0	1
Elektrik Zabiti (Gemi)	0	2	0	0	0	1
Elektrik-Elektronik Teknisyeni	3	5	0	0	0	2
Elektrikçi (Diğer)	2	2	5	8	2	4
Elektronik Haberleşme (Telekomünikasyon) teknikeri	3	3	0	0	0	2
Elektronik Mühendisi (Genel)	0	0	1	0	0	1
Elektronik Teknikeri	0	1	1	0	0	1
Elektronik Ve Haberleşme Mühendisi	3	0	0	0	0	1
Elektrostatik Boya Operatörü	0	2	0	0	0	1
Endüstriyel Bakım-Onarım Elektrikçisi	0	1	1	1	1	2
Endüstriyel Elektronik Teknikeri	3	0	3	0	0	1
Endüstriyel Mutfak Ürünleri İmal İşçisi	1	0	0	0	0	1
Ev Tipi Klima Sistemleri Teknik Elemanı	1	1	0	0	0	1
Eğitim Öğretim Görevlisi	0	3	3	0	0	1
Fabrika Satış Temsilcisi	0	3	3	1	3	3
Fast Food Hazırlayıcısı-Hamburger, Tost, Sandviç Vb.	4	2	7	0	4	2
Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	0	2	3	0	0	2
Ferforje Demir Ustası	3	4	3	3	0	2
Finans Hizmetleri Elemanı	1	0	0	0	0	1
Fizyoterapist	17	0	0	0	4	6
Foto Muhabiri	0	0	3	0	0	1
Fotoğraf Baskıcısı	0	1	1	0	1	1

Fotoğraf Makinesi Ve Video Kamera Tamircisi	0	0	4	0	0	1
Fotoğraf Çekimci	0	1	1	0	1	1
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	34	31	36	14	5	18
Garson (Servis Elemanı)	118	124	156	69	45	44
Gaz Altı Kaynakçısı	39	33	39	9	1	8
Gazeteci	0	4	4	0	4	1
Gemi İdarecisi (Güverte Kaptanı)	0	2	0	0	0	1
Gişe Memuru-Ptt	5	0	0	0	0	1
Grafik Tasarımcısı	2	0	0	0	0	1
Granit Seramik İmal İşçisi	0	2	2	0	0	1
Greyder Operatörü	0	0	1	0	0	1
Güvenlik Görevlisi	3	1	1	0	0	2
Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	0	0	1	0	0	1
Gıda Mühendisi	3	1	3	2	2	3
Haberci	3	0	0	0	0	1
Halkla İlişkiler Görevlisi	0	0	3	0	0	1
Halı Yıkama İşçisi	0	0	0	0	0	1
Hamal	3	0	0	3	0	2
Hamurkar	5	4	5	3	5	4
Harita Mühendisi	0	1	1	0	1	3
Harita Teknikeri	1	1	1	3	0	2
Hat Çekici (Elektrik Enerjisi)	0	0	0	10	0	1
Hausekeeping Yöneticisi (Hausekeeper)	5	0	0	0	0	1
Helva Ustası	1	1	1	0	0	1
Hemodiyaliz Hemşiresi	3	0	3	0	0	1
Hidrolik Pnömatik Bakım Onarım Elemanı	1	0	1	0	0	1
Isıcam İmal İşçisi	1	1	1	1	0	1
Izgara Köftecisi	5	3	0	3	0	3
Kalorifer Ateşçisi (Katı ve Sıvı Yakıt)	13	0	13	0	0	1
Kameraman	3	0	3	0	0	2
Kamyon Muavini	3	0	0	0	0	1
Kamyonet Şoförü	0	0	1	0	0	1
Karton Pres Operatörü	2	2	2	0	0	1
Kasap (Et Hazırlayıcı)	0	0	0	1	1	1
Kasiyer	4	8	23	3	5	9
Kat Görevlisi-Temizlik	3	2	4	0	1	3
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	11	29	29	15	4	9
Kebap Ustası	0	0	0	3	0	1

Kepçe Operatörü	0	0	2	0	0	2
Kesimci (Konfeksiyon)	2	0	2	0	2	1
Kimya Mühendisi	1	1	3	0	0	2
Kimyager	0	0	0	1	1	1
Klima Sistemleri Teknisyeni	0	0	2	0	2	1
Komi (Garson Yardımcısı)	35	48	45	15	20	13
Kurye	7	0	3	6	17	6
Kuyumcu-Altın Ve Gümüş İşleme	3	0	2	0	0	2
Kırtasiye Ve Kitap Satış Elemanı	6	0	6	0	0	1
Laborant (Çimento)	0	0	1	3	1	2
Liman Servis Şefi	0	2	2	0	0	1
Lojistik Elemanı	3	2	3	1	0	2
Maden Sondörü	0	1	1	0	0	1
Makine Bakım Onarımcısı	0	0	2	2	2	1
Makine Mühendisi	5	3	5	3	5	5
Makine Teknikeri	8	8	5	5	5	4
Makine Teknisyeni	2	0	2	0	0	1
Makineci (Dikiş)	11	9	13	0	11	4
Manav	2	8	5	0	0	3
Marangoz	0	0	1	0	0	1
Matbaa Ustası	0	0	0	1	0	1
Matbaa İşçisi	0	0	0	1	0	1
Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	9	6	5	0	5	3
Matematikçi	0	1	1	0	0	1
Mağaza Sorumlusu/şefi	0	2	2	0	0	1
Mekaniker-Fabrika Bakımı	2	0	0	0	0	1
Merkezi İklimlendirme ve Havalandırma Teknisyeni	5	5	0	0	0	1
Mermer Teknikeri	5	5	5	0	0	1
Mermer İşçisi	0	7	7	15	15	5
Metal Doğrama Teknisyeni	0	0	0	4	4	1
Metal Döküm Kalıpçısı	3	3	3	0	0	1
Metal İşleme Tezgâhları Ayarcı-Operatörleri	0	3	0	0	0	1
Metal İşleri Teknisyeni	2	0	0	0	0	1
Mobil Vinç Operatörü	3	0	0	3	0	1
Mobilya Cilacısı (Püskürtme İle) (Ağaç)	0	0	1	0	0	1
Mobilya Döşemecisi	1	1	1	0	0	1
Mobilya Montaj İşçisi	6	10	14	9	4	4
Mobilya Satış Elemanı	2	5	9	6	6	3
Mobilya	16	3	18	0	0	10

İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)						
Mobilyacı	3	3	3	3	0	1
Montajcı (Kurgucu)	0	2	2	0	0	1
Motor Teknisyeni	0	0	5	0	0	1
Motor Ve Araç Tekniği Bilgisi Öğreticisi (Sürücü Kursu)	0	3	3	0	0	1
Motorsikletli Kurye	0	0	0	3	3	1
Muhabir	0	0	0	1	0	1
Muhasebeci	4	18	13	2	2	17
Nezaretçi Ve Ustabaşı (Elektrik Teçhizat İmalat Ve Donanımı)	3	3	0	3	0	1
Okul Öncesi Öğretmeni	7	4	4	0	0	2
Oto Bakım-Onarımcısı (Oto Mekanikeri)	15	19	20	8	3	14
Oto Boyacısı	7	9	5	0	3	8
Oto Döşemecisi	1	0	1	0	0	1
Oto Elektrikçisi	3	0	1	1	1	2
Oto Kaportacı	12	13	16	1	5	14
Oto Yıkama Elemanı	3	8	11	11	11	2
Oto Yıkama Elemanı (Otomatik Makina)	1	0	0	1	0	1
Otobüs Ve Troleybüs Biletçisi	2	0	0	0	2	1
Otomotiv Şasi Ve İskelet İşçisi	1	1	0	0	0	1
Oyma İşçisi-Ağaç	1	1	1	1	1	1
Parke Döşeyicisi	0	8	8	0	0	1
Pasta Ustası	6	7	8	1	2	4
Pastacı Yardımcısı	4	0	2	0	0	2
Pazarcı	0	0	0	5	0	1
Pazarlama Müdürü	0	0	3	0	0	1
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	63	102	118	70	42	48
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	2	0	2	1	1	3
Perde Ve Mefruşat (Ev Tekstil) Satış Elemanı	4	2	6	0	2	4
Peynir İmal İşçisi	8	0	6	0	5	3
Pide Ustası	4	3	3	6	0	5
Pişirici (Bisküvi)	1	1	1	0	0	1
Pişirici (Ekmek)	20	7	17	11	7	10
Plastik Boru İmal İşçisi	2	2	2	0	0	1
Plastik Doğrama Montaj Elemanı	2	2	2	0	0	1
Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve	62	14	65	7	50	6

Montajcısı						
Plastik Mamuller İmal İşçisi	8	8	4	8	3	2
Proje Yöneticisi	1	0	1	0	0	1
Psikolog (Özel Eğitim Okulları)	1	0	0	0	0	1
Radyo Ve Televizyon Spikeri	0	0	3	0	0	1
Radyo, Televizyon ve Elektronik Cihazlar Bakım-Onarımcısı	1	0	0	0	0	1
Radyoloji Teknisyeni (Radyasyon Onkolojisi)	2	0	0	0	0	1
Rehber Öğretmen (Psikolojik Danışman)	9	0	0	0	0	4
Reklam Koordinatörü (Gazete)	3	3	3	3	3	1
Reklam Tabelacı	0	3	0	0	0	1
Reklamcı	4	6	7	0	4	3
Resepsiyonist (Ön Büro Elemanı)	5	7	7	2	2	5
Reyon Görevlisi	5	3	12	0	7	5
Reçel İmalat İşçisi	1	1	1	0	0	1
Röntgen Teknisyeni (Mr)	3	0	0	0	0	1
Salatacı (Salata Ustası)	5	3	0	3	0	3
Satış Elemanı (Tanıtım)	31	61	86	35	10	20
Satış Elemanı (Toptan)	0	0	2	0	0	1
Satış Temsilcisi/plasiyer	3	16	31	6	0	10
Sayfa Sekreteri	0	3	0	0	0	1
Sekreter	0	3	0	1	0	2
Seramik İşçisi	0	0	15	5	5	3
Servis Garsonu	14	6	16	2	7	6
Servis Şoförü (Okul)	2	5	5	0	5	2
Seyahat Servis Elemanı (Host/hostes/otobüs-Tren)	20	0	0	0	0	1
Sigorta Eksperi (Motorlu Kara Taşıtları-Kaza)	8	0	8	0	0	1
Sigorta Satış Temsilcisi-Sağlık, Hayat	5	0	5	0	0	1
Sigortacılık Meslek Elemanı	0	5	0	0	0	1
Soğutma Sistemleri Teknisyeni	0	0	2	0	2	1
Soğutmacı Ve Havalandırmacı (İklimlendirme)	0	0	0	3	3	1
Soğutucu İmal İşçisi	0	1	0	0	0	1
Stajyer (Öğrenci)	3	3	3	0	0	1
Su Ürünleri Mühendisi	6	6	0	0	0	1
Su Ürünleri Teknikeri	6	6	0	0	0	1
Sıhhi Tesisatçı	0	0	8	0	0	2

Sıvacı	27	10	15	12	0	6
Taksi Şoförü	0	0	0	2	0	1
Tatlı Ustası (Baklava)	1	0	1	1	0	1
Tekstil Baskı Teknikeri	3	0	0	0	0	1
Tele-Satış Elemanı	2	0	2	0	0	1
Temizlik Görevlisi	5	0	5	36	0	5
Tercüman	7	0	7	7	7	1
Tereyağı İmal İşçisi	3	0	3	0	2	2
Topoğraf	0	0	3	0	0	1
Torna Tezgahı Ayarcı-Operatörü (Metal İşçiliği)	0	0	1	0	0	1
Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	0	2	0	0	0	1
Trafik Ve Çevre Bilgisi Öğreticisi (sürücü Kursu)	0	3	3	0	0	1
Turist Rehberi	8	0	8	0	0	1
Turizm Ve Otelcilik Elemanı	3	0	0	0	0	1
Tuğla Örücü (Baca İnşaatı)	0	6	6	0	0	1
Tüp (Lpg) Dağıtım Elemanı	0	0	0	2	2	1
Türkçe Öğretmeni	2	1	0	0	0	2
Tır Şoförü	12	11	22	3	3	10
Usta Yardımcısı (Elektrik)	0	0	0	16	0	1
Usta Öğretici (Kaynakçılık)	1	0	1	0	0	1
Usta Öğretici (Mobilya Döşemeciliği)	0	2	0	0	0	1
Usta Öğretici (Pvc Doğrama İmalat Ve Montajcılığı)	5	0	5	0	0	1
Usta Öğretici (Sayacılık)	0	5	5	0	0	1
Usta Öğretici (İş Makineleri Bakım Onarımcılığı)	0	0	10	0	0	1
Yapı Yalıtımcısı	0	0	14	0	0	3
Yazılım Destek Uzmanı	1	0	1	0	1	1
Yufka Ustası	0	5	0	0	0	1
Yönetici (Perakende Ticaret)	0	1	1	0	0	1
Yükleyici (Loder) Operatörü	0	2	2	8	8	2
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	19	1	5	0	0	8
Ziraat Mühendisi	0	1	2	0	0	2
Çarkçıbaşı (Gemi)	0	2	0	0	0	1
Çay Eksperi	77	77	0	0	77	1
Çaycı	2	0	2	0	2	1
Çelik Kapı Mobilya İşlemecisi	3	3	3	3	0	1
Çelik Kapı Montaj İşçisi	1	1	1	0	0	1
Çelik Kasa İmal Ustası	3	3	0	0	0	1
Ön Muhasebeci	5	6	15	2	5	14

Özel Eğitimde Yardımcı Personel	1	1	1	0	0	1
Üretimde Kalite Kontrol Teknikeri	0	0	2	0	2	1
İlan Ve Reklam İşleri Sorumlusu	3	0	0	0	0	1
İlk Yardım Eğitmeni (Sürücü Kursu)	3	0	0	0	0	1
İngilizce Öğretmeni	4	0	0	0	0	2
İnsan Kaynakları Müdürü	1	1	4	0	0	3
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	23	0	23	7	23	2
İnşaat Kalfası (Genel)	6	0	0	0	0	1
İnşaat Mühendisi	3	5	6	1	0	3
İnşaat Mühendisi-Bina	3	0	2	0	5	4
İnşaat Mühendisi-Toprak Tahlili	0	0	0	1	0	1
İnşaat Teknikeri	0	0	2	2	0	1
İç Mimar	0	0	0	1	1	1
İş Makineleri Operatörü	1	5	21	8	4	9
İş Makineleri Tamircisi	0	4	4	0	0	1
İş Makineleri Yağcısı	1	0	1	0	0	1
İşitme Engelliler Sınıf Öğretmeni	3	0	0	0	0	1
Şarküteri, Bakkal Ve Gıda Pazarları Satış Elemanı	2	10	8	0	0	5
Şef Garson	3	3	3	0	0	1
Şoför (Yolcu Taşıma)	0	0	3	0	0	2
Şoför-Yük Taşıma	8	11	19	26	19	14
Toplam	**1.508**	**1.437**	**1.799**	**955**	**778**	**884**

Ek-4: Tablo 5:Mesleklere Göre 31 Aralık 2012 İtibariyle Beklenen İstihdam Artışı

Mesleklere göre 31 Aralık 2012 İtibariyle Beklenen İstihdam Artışı (Trabzon)	
Meslek	**Sayı**
Güvenlik Görevlisi	655
Beden İşçisi (Genel)	371
Garson (Servis Elemanı)	102
Beden İşçisi (İnşaat)	94
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	74
Temizlik Görevlisi	57
Enjeksiyon Pres Döküm Makinesi Operatörü	47
Diğer Elektrikli Eşya Montajcıları Ve İlgili Elektrik İşçileri	46

Elektrik-Elektronik Teknisyeni	39
Elektrikçi (Diğer)	38
Elektronik Haberleşme (Telekomünikasyon) teknikeri	37
Gaz Altı Kaynakçısı	35
Şoför (Yolcu Taşıma)	32
Satış Elemanı (Tanıtım)	30
Makineci (Dikiş)	30
Sıvacı	30
Şoför-Yük Taşıma	29
Kurye	27
İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	26
Komi (Garson Yardımcısı)	26
Refakatçi (Kişisel Yardımcı)	26
Servis Şoförü (Okul)	25
Demir Doğramacı	25
CNC Torna Tezgahı Operatörü	23
Ağır Kamyon Şoförü	22
Aşçı	20
Muhasebeci	19
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	19
Betonarme Demircisi	16
Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	15
Banka Gişe Yetkilisi	15
Peyzaj Teknikeri	13
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	12
Boyacı-Bina	12
Kalıpçı-Pres	12
Beton Ve Betonarme Kalıpçısı	12
Demirci (Makine İle)	12
Konfeksiyon İşçisi	11
Asansör Kurucusu Ve Bakımcısı	11
Tır Şoförü	11
Büro Memuru (Genel)	10
Bankacılık Meslek Elemanı	10
Ön Muhasebeci	9
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	9
Asansör Bakım Ve Arıza Elemanı (Asansör Montörü)	8
Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	8
Overlok Makinesi Operatörü	8
Elektrik Teknisyeni	8
Reyon Görevlisi	8
Mobilya Montaj İşçisi	8
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	8
Sigorta Satış Temsilcisi-Sağlık, Hayat	8

Diğer Okul Öncesi Öğretmenleri	7
Kuruyemiş İmal İşçisi	7
Depo Sorumlusu	7
Otobüs Şoförü	7
Duvarcı	7
Diğer Fırıncılar, Pastacılar Ve Şekerleme İmalat İşçileri	7
Ayakkabı İmalatçısı (Saya)	7
Kasiyer	7
Peynir İmal İşçisi	7
Oto Bakım-Onarımcısı (Oto Mekanikeri)	6
Seramik İşçisi	6
Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi	6
Usta Yardımcısı (Elektrik)	6
Su Ürünleri Mühendisi	6
Alüminyum Doğramacı	6
Satış Temsilcisi/plasiyer	6
Diğer Plastik Mamuller İmalat İşçileri	6
Kırtasiye Ve Kitap Satış Elemanı	6
İç Mimar	6
İnşaat Mühendisi	6
Diğer Sıhhi Tesisat İşçileri Ve Boru Tesisatçıları	6
Kameraman	6
Diğer Mühendisler	5
Mimar	5
Beden İşçisi-Bina İnşaatı	5
Perde Ve Mefruşat (Ev Tekstil) Satış Elemanı	5
Sigortacılık Meslek Elemanı	5
Pazarcı	5
Diğer Sigortacılar	5
Müşteri Temsilcisi (banka)	5
Satış Elemanı (Toptan)	5
Oto Boyacısı	5
Yufka Ustası	5
İş Makineleri Operatörü	5
Sıhhi Tesisatçı	5
Pazarlama Yetkilisi (Banka)	5
Makine Teknikeri	5
Su Ürünleri Teknikeri	5
Sekreter	5
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	4
Plastik Mamuller İmal İşçisi	4
Mermerit Montaj İşçisi	4
Diğer Tuğla Örücüler, Taş Duvarcılar	4
Pide Ustası	4
Servis Garsonu	4
Oto Kaportacı	4

Tarım İşçisi (Tarla Ürünleri)	4
Beton Transmikser Operatörü	4
Elektrik Teknikeri	3
Mermer İşçisi	3
Tereyağı İmal İşçisi	3
Pastacı Yardımcısı	3
Diğer Döşemeciler Ve İlgili İşçiler	3
Otobüs Muavini	3
Dökme Beton İmal İşçisi	3
İnşaat Mühendisi-Bina	3
Emlak Ve Emlak Yönetimi Meslek Elemanı/emlak Danışmanı	3
Büro Memuru (İdari İşler)	3
Metal İşleme Tezgâhları Ayarcı-Operatörleri	3
Radyo-Televizyon Programcılığı Teknikeri	3
İlan Ve Reklam İşleri Sorumlusu	3
Editör-Gazete, Dergi Vb.	3
Pastane Ürünleri Satış Elemanı	3
Ferforje Demir Ustası	3
Çelik Kapı Mobilya İşlemecisi	3
Zemin Kaplamacısı (Tezyinat Karoları)	3
Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle)	3
Elektrik Tesisatçısı-Bina	3
İnşaat Teknikeri	3
Hamal	3
Malzeme Takip Ve Dağıtım İşçisi	3
Laborant (Çimento)	3
Bar Servis Elemanı	3
Gıda Mühendisi	3
Elektrik Mühendisi	3
Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	3
Çelik Kasa İmal Ustası	3
Reklamcı	3
Motorsikletli Kurye	3
Izgara Köftecisi	3
Salatacı (Salata Ustası)	3
İşitme Engelliler Sınıf Öğretmeni	3
Sınıf Öğretmeni	3
Fizyoterapist	3
Eğitim Öğretim Görevlisi	3
Operasyon Yetkilisi (Banka)	3
Bekçi	2
Makine Mühendisi	2
Pişirici (Bisküvi)	2
Diğer Motorlu Araç Tamirci Makinistleri	2

Depo Hamalı	2
Servis Büro Elemanı (Otomotiv)	2
Fast Food Hazırlayıcısı-Hamburger, Tost, Sandviç Vb.	2
Gazete Dağıtıcısı	2
Servis Büro Elemanı (Teknik Ürünler)	2
Büro İşçisi	2
Cep Telefonu Ve Aksesuarları Satış Elemanı	2
Makine Teknisyeni	2
Asansör Montörü	2
Elektrostatik Boya Operatörü	2
Metal İşleri Teknisyeni	2
Kamyon Muavini	2
Minibüs Şoförü	2
Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	2
Hemşire	2
Motor Teknisyeni	2
Mobilya Satış Elemanı	2
Cam Balkon Sistemleri Montajcısı	2
Soğutmacı Ve Havalandırmacı (İklimlendirme)	2
Oto Elektrikçisi	2
Şarküteri, Bakkal Ve Gıda Pazarları Satış Elemanı	2
Karton Pres Operatörü	2
Çevre Mühendisi	2
Manav	2
İnsan Kaynakları Müdürü	1
Turist Rehberi	1
Kuyumcu-Altın Ve Gümüş İşleme	1
Beden İşçisi (Temizlik)	1
Vinç Operatörü	1
Mobilyacı	1
Satış Nezaretçisi (Toptan Ticaret)	1
Fotoğraf Çekimci	1
Topoğraf	1
Fotoğraf Baskıcısı	1
Satış Müdürü	1
Okul Öncesi Öğretmeni	1
Dondurma Ustası	1
Hemşire-Klinik	1
Özel Eğitimde Yardımcı Personel	1
Diğer Servis İşçileri (Kişisel Hizmetler)	1
Kimya Mühendisi	1
Cam Süsleyicisi (Elle)	1
Mobilya Cilacısı (Püskürtme İle) (Ağaç)	1

Doğalgaz Tesisat (Isıtma Ve Doğalgaz İç Tesisatı) Teknisyeni	1
Pasta Ustası	1
Ütücü	1
Elektrik Tamircisi	1
Biyolog	1
Ziraat Mühendisi	1
Pişirici (Ekmek)	1
Kimyager	1
Çelik Kapı Montaj İşçisi	1
Dağıtıcı (Posta Dağıtım Hizmetleri)	1
Müşteri Hizmetleri Görevlisi	1
Fizik Öğretmeni-Ortaöğretim	1
Danışma Ve Bagaj Hizmetleri Elemanı (Belboy)	1
Biyoloji Öğretmeni-Ortaöğretim	1
Barmen	1
Tarih Öğretmeni-Ortaöğretim	1
Ev Tipi Klima Sistemleri Teknik Elemanı	1
Şantiye Şefi-İnşaat	1
Yönetici-Gayrimenkul İşleri	1
Makine Bakım Onarımcısı	1
Yönetici (İnşaat)	1
Harita Teknikeri	1
Otomotiv Şasi Ve İskelet İşçisi	1
Perde Ve Jaluzi Montaj Ustası	1
İş Sağlığı Ve Güvenliği Uzmanı	1
Bilgisayar Teknisyeni	1
Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	1
İç Giyim Satış Elemanı	1
Genel Toplam:	**2739**

Ek-4: Tablo 6:Mesleklere Göre 31 Aralık 2012 İtibariyle Beklenen İstihdam Azalışı

Mesleklere göre 31 Aralık 2012 İtibariyle Beklenen İstihdam Azalışı (Trabzon)	
Meslek	**Sayı**
Temizlik Görevlisi	431
Beden İşçisi (Genel)	193
Tıbbi Sekreter	143
Güvenlik Görevlisi	141
Sekreter	121
Temizlik Görevlisi (Hastane)	117
Şoför-Yük Taşıma	99
Beden İşçisi (İnşaat)	97
Makine Teknisyeni	73
Çay Eksperi	63

Hat Çekici (Elektrik Enerjisi)	53
Garson (Servis Elemanı)	40
Elektrik Teknisyeni	32
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	31
Aşçı	25
Sıvacı	23
İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	22
Elektrikçi (Diğer)	22
Beden İşçisi-Bina İnşaatı	21
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	19
Büro Memuru (Genel)	18
Betonarme Demircisi	16
Komi (Garson Yardımcısı)	14
Boyacı-Bina	11
Eşya Taşıma İşçisi	10
Diğer Tuğla Örücüler, Taş Duvarcılar	9
Ağır Kamyon Şoförü	9
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	9
Şoför (Yolcu Taşıma)	8
Duvarcı	8
Reyon Görevlisi	7
Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	7
Beden İşçisi (Temizlik)	7
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	7
Depo Hamalı	5
Okul Öncesi Öğretmeni	5
Asansör Bakım Ve Arıza Elemanı (Asansör Montörü)	5
Beton Ve Betonarme Kalıpçısı	5
Diğer Uzman Tıp Doktorları	5
Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	5
Tekne Montaj İşçisi	5
Gaz Altı Kaynakçısı	5
Taş Ocakçı (Genel)	5
Fiberglasçı	4
Mermerit Montaj İşçisi	4
Oto Bakım-Onarımcısı (Oto Mekanikeri)	4
Arazi Topoğrafı	4
Diğer Ustabaşı/postabaşı/formenler	3
Servis Şoförü (Okul)	3
Satış Temsilcisi/plasiyer	3
Metal İşleme Tezgâhları Ayarcı-Operatörleri	3
Gazeteci	3
Karıştırıcı (İnşaat Elemanları)	3
Aşçı Yardımcısı	3
Muhasebeci	3

,Bulaşıkçı (Stevard)	3
Satış Reklamcısı (Demonstratör)	3
Fındık Eksperi	3
Sınıf Öğretmeni	3
Direksiyon Eğitmeni	3
Genel Müdür-Perakende Ve Toptan Ticaret (Özel Sektör)	3
Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	3
Türkçe Öğretmeni	3
İngilizce Öğretmeni	3
Ön Muhasebeci	2
Kat Görevlisi-Temizlik	2
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	2
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	2
Elektrik-Elektronik Teknisyeni	2
Elektrostatik Boya Operatörü	2
Acil Tıp Teknisyeni	2
Hamurkar	2
Satış Müdürü	1
Plastik Mamuller İmal İşçisi	1
Lojistik Elemanı	1
Diğer Sıhhi Tesisat İşçileri Ve Boru Tesisatçıları	1
Hizmetli (Kamu Kuruluşları)	1
Resepsiyonist (Ön Büro Elemanı)	1
Danışma Ve Bagaj Hizmetleri Elemanı (Belboy)	1
Banka Gişe Yetkilisi	1
Operasyon Yetkilisi (Banka)	1
Kamyonet Şoförü	1
Hastane Yönetimi Ve Organizasyonu /Sağlık Kurumları İşletmeciliği Meslek Elemanı	1
Ebe	1
Büro İşçisi	1
Perde Ve Mefruşat (Ev Tekstil) Satış Elemanı	1
Laborant Ve Veteriner Sağlık Teknikeri	1
Röntgen Teknisyeni (Bilgisayarlı Tomografi (Bt)	1
Sıhhi Tesisatçı	1
Genel Toplam:	**2049**

İl	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Toplam	**55 639**	**26 420**	**24 320**	**2 100**	**29 219**	**47,5**	**43,7**	**7,9**
Adana	1 536	671	595	77	864	43,7	38,7	11,4
Adıyaman	408	211	187	23	197	51,7	46,0	11,1
Afyonkarahisar	530	250	237	13	281	47,1	44,7	5,1
Ağrı	333	163	151	12	170	49,0	45,5	7,2
Amasya	255	124	116	7	131	48,5	45,6	6,0
Ankara	3 794	1 691	1 570	121	2 103	44,6	41,4	7,1
Antalya	1 559	835	790	45	723	53,6	50,7	5,4
Artvin	134	78	73	5	56	58,3	54,7	6,0
Aydın	794	391	359	33	403	49,2	45,1	8,3
Balıkesir	942	459	426	33	483	48,7	45,2	7,2
Bilecik	163	76	72	4	87	46,7	44,2	5,3
Bingöl	182	86	78	8	95	47,5	43,1	9,3
Bitlis	208	103	91	11	106	49,2	43,7	11,1
Bolu	223	105	99	6	118	47,1	44,4	5,7
Burdur	201	103	97	6	98	51,3	48,2	5,9
Bursa	2 045	985	916	69	1 060	48,2	44,8	7,0
Çanakkale	408	204	195	8	204	49,9	47,8	4,2
Çankırı	140	69	65	3	71	49,0	46,6	5,0
Çorum	415	193	183	10	221	46,6	44,1	5,3
Denizli	733	384	360	23	350	52,3	49,1	6,1
Diyarbakır	995	402	347	55	592	40,4	34,9	13,8
Edirne	335	188	177	11	147	56,2	52,9	5,9

Elazığ	418	178	159	19	241	42,5	38,0	10,6
Erzincan	167	79	74	5	88	47,4	44,4	6,4
Erzurum	549	259	242	17	290	47,2	44,1	6,6
Eskişehir	634	265	247	18	369	41,8	39,0	6,6
Gaziantep	1 134	497	460	38	637	43,9	40,5	7,6
Giresun	336	166	153	14	169	49,6	45,4	8,3
Gümüşhane	100	45	41	4	55	45,0	41,2	8,5
Hakkari	174	72	62	9	102	41,2	35,8	13,0
Hatay	1 035	474	423	51	560	45,8	40,9	10,8
Isparta	327	163	152	12	164	50,0	46,4	7,1
Mersin	1 241	570	517	54	671	46,0	41,6	9,4
İstanbul	10 368	4 983	4 565	418	5 384	48,1	44,0	8,4
İzmir	3 173	1 477	1 330	147	1 696	46,6	41,9	9,9
Kars	211	108	102	6	102	51,4	48,3	6,0
Kastamonu	292	161	156	6	131	55,2	53,3	3,5
Kayseri	917	396	368	28	522	43,1	40,1	7,0
Kırklareli	284	153	140	13	131	54,0	49,4	8,4
Kırşehir	173	80	75	6	93	46,5	43,1	7,3
Kocaeli	1 208	555	502	53	653	45,9	41,5	9,5
Konya	1 493	683	649	33	811	45,7	43,5	4,9
Kütahya	453	207	195	12	246	45,6	43,0	5,9
Malatya	556	251	230	21	305	45,2	41,4	8,4
Manisa	1 048	546	520	26	502	52,1	49,6	4,8
Kahramanmaraş	726	335	307	28	391	46,1	42,2	8,4
Mardin	471	198	177	20	274	41,9	37,6	10,3

Muğla	669	365	343	22	303	54,6	51,3	6,1
Muş	248	125	115	10	123	50,3	46,3	8,1
Nevşehir	215	115	110	5	100	53,4	51,1	4,3
Niğde	244	129	122	7	115	52,9	49,8	5,8
Ordu	551	299	282	16	252	54,2	51,3	5,4
Rize	253	120	108	13	132	47,6	42,6	10,5
Sakarya	678	309	281	27	370	45,5	41,5	8,8
Samsun	960	472	434	38	488	49,2	45,2	8,0
Siirt	185	79	73	7	106	42,9	39,2	8,6
Sinop	164	81	77	4	83	49,6	47,1	4,9
Sivas	474	209	194	15	265	44,1	40,9	7,4
Tekirdağ	647	341	317	24	306	52,7	49,0	6,9
Tokat	453	218	207	11	235	48,1	45,6	5,2
Trabzon	592	305	281	24	288	51,4	47,4	7,8
Tunceli	72	40	35	5	32	55,1	48,2	12,5
Şanlıurfa	988	447	400	46	542	45,2	40,5	10,4
Uşak	269	144	132	12	125	53,6	49,1	8,4
Van	638	276	249	27	362	43,2	39,0	9,8
Yozgat	347	171	159	12	176	49,4	45,9	7,0
Zonguldak	488	238	220	17	251	48,7	45,1	7,3
Aksaray	273	147	139	8	126	53,8	51,0	5,3
Bayburt	58	33	32	2	25	57,4	54,5	4,9
Karaman	176	88	81	6	88	49,9	46,4	7,1
Kırıkkale	216	84	75	9	132	38,8	34,8	10,3
Batman	314	128	112	16	186	40,8	35,7	12,6

Şırnak	260	109	93	17	150	42,1	35,7	15,3
Bartın	150	74	69	5	77	49,0	45,7	6,9
Ardahan	80	50	47	3	31	61,7	58,2	5,7
Iğdır	125	71	66	5	54	56,8	52,6	7,3
Yalova	163	76	69	8	87	46,8	42,0	10,2
Karabük	178	73	67	6	105	40,9	37,4	8,6
Kilis	85	43	41	2	42	50,7	47,9	5,5
Osmaniye	343	148	132	16	194	43,3	38,6	10,9
Düzce	262	141	130	11	121	53,6	49,4	7,8

Ek-4: Tablo7:Nüfus ve Konut Araştırması Kapsamında İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri*
Kaynak: TÜİK *(2 Ekim 2011 itibariyle)